

**ULUSLARARASI YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN UNESCO DÜNYA
MİRASINDA YER ALAN SOMUT VE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL
MİRASLAR HAKKINDA FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKİYE ÖRNEKLEMİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hanane MOKRANE

Temmuz, 2020

**ULUSLARARASI YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN UNESCO DÜNYA
MİRASINDA YER ALAN SOMUT VE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL
MİRASLAR HAKKINDA FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKİYE ÖRNEKLEMİ**

Hanane MOKRANE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Temmuz, 2020

ÖZET

ULUSLARARASI YÜKSEKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN UNESCO DÜNYA MİRASINDA YER ALAN SOMUT VE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASLAR HAKKINDA FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKİYE ÖRNEKLEMİ

Hanane MOKRANE

Mimarlık Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Temmuz/2020

Danışman: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ

Çalışmada, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER)’de eğitim gören uluslararası öğrencilerin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında farkındalık ve ilgilerini araştırılmaktadır. Araştırmada nicel yöntemler kullanılmış ve Betimsel Tarama modeli araştırması yapılmıştır.

Araştırma örneklemini olan TÖMER’in verilerine göre her sene yaklaşık 100 uluslararası öğrenci Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, TÖMER’de eğitim görmektedir. Araştırma 2019–2020 eğitim-öğretim yılında TÖMER’de öğrenim gören 90 uluslararası öğrenciden 71 öğrencinin katılımıyla oluşmaktadır. Çalışma verileri 2020 yılının Mart ayında toplanmıştır. Verilerin toplanmasında veri toplama aracı olarak kullanılmıştır ve TÖMER’de uygulanmıştır. Veri toplama aracı sorularına verilen cevaplar üzerinde SPSS 25.0 programı ile “Frekans”, “Yüzde”, “Aritmetik Ortalama” “ANOVA” “T test” gibi betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularını sunmak ve yorumlamak için “tartışma tekniği” uygulanmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı uygulamasına katılan TÖMER öğrencilerinin Türkiye’nin UNESCO Dünya Miras Listesi’ne ilişkin yeterli farkındalık düzeylerinin olmadıkları sonucuna ulaşılmış ve elde edilen sonuçlardan hareketle çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: TÖMER öğrenciler, Kültürel Miras, Türkiye’nin UNESCO Dünya Miras Listesi, Farkındalık.

ABSTRACT

EVALUATION OF THE INTERNATIONAL UNIVERSITY STUDENTS' AWARENESS ABOUT THE TENGIBLE AND INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE ACCORDING TO UNESCO WORLD HERITAGE: TURKEY AS A SAMPLE

Hanane MOKRANE

Department of Architecture

Anadolu University, Graduate School of Science, July /2020

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Hicran Hanım HALAÇ

This research examines the awareness and interest among Eskişehir Anadolu University international students who are studying in TÖMER in regard to the tangible and intangible cultural heritage of the places located in Turkey of the UNESCO world heritage list. Quantitative methods were used in the research and a descriptive scanning model research was conducted. The sample of this research is about 100 students who participate in Anadolu University Turkish Teaching Center every year according to the data provided by the TÖMER administration.

The research is conducted with the participation of 71 students out of 90 international students studying in the TÖMER center during the 2019-2020 academic year. Research data were collected in March 2020. In order to collect the data, “Data Collection Tool” was used and it was applied in the TÖMER center. In the answers given to the questions used in the Data collection tool, techniques such as “Frequency”, “Percent”, “Arithmetic Mean”, “ANOVA” and “T test” were used with the SPSS 25.0 program. In addition to that, “Discussion technique” was applied to present and interpret the research findings. The TÖMER students who participated in the data collection tool implemented under the Research have reached the conclusion that there is a lack of sufficient awareness about Turkey’s UNESCO World Heritage List and based on the obtained results, various suggestions have been made.

Keywords: TÖMER students, Cultural Heritage, Turkey’s UNESCO World Heritage List, Awareness.

ÖNSÖZ

Son yıllarda, uluslararası eğitime olan ilgi dünyadaki hızlı değişime paralel olarak önemli ölçüde artmıştır. Çağımızın fırsatları ile giderek daha çok uluslararası öğrenci, kaliteli bir eğitim için kısa veya uzun süreler boyunca sınır ötesi insan hareketlerine katılmaktadır. Bu süreçte öğrenciler farklı avantaj ve sıkıntılarla karşılaşmaktadır. Ben de yeni kültür deneyimleme ile ilgilenen ve yükseköğretim için Cezayir’den Türkiye’ye gelen uluslararası öğrencilerden biriyim. Eğitim sürecim boyunca bazı olumlu ve olumsuz durumlarla karşılaştım. Türkiye’deki eğitim deneyimim sırasında hocalarımın önerileri ve destekleri, karşılaştığım zorlukların üstesinden gelmeme yardımcı oldu.

Öncelikle danışmanım Sayın Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ’a, yüksek lisans eğitimim boyunca yaşadığım en zor aşamada danışmanlığımı üstlendiği, araştırma sürecini yönlendirdiği, rehberliği ve her konuda yardımcı olduğu için teşekkür ederim. Tez jürimde yer alan Sayın Prof. Dr. Suzan Duygu ERİŞTİ’ye ve Sayın Prof. Dr. Alper ÇABUK’a teşekkür ederim.

Araştırmada öğrencilerden veri toplamamı kolaylaştırmaya yardımcı olan Eskişehir, Anadolu Üniversitesi TÖMER Müdürü Öğr. Gör. Dr. Ferdi BOZKURT’a, idari sekreter Asiye GÜLTEKİN’e ve Melike ÖZYURT’a teşekkür ederim.

Tez yazma sürecim boyunca benimle Türkçe dil hatalarımı düzelten ve zor anlarımda bana önerilerde bulunan arkadaşlarım Saadet TURAN, Hatice ELMAS, Berna UZUN ve Sefa SARILAR’a anlayışı ve sabrı için minnettarım.

Tüm eğitim hayatım boyunca beni destekleyen ve sevgisini gösteren çok sevdiğim canım aileme, tez süresi boyunca zorlandığım her anda beni motive eden Racha DJAMAL ve Manel RAHAL’a, desteklerini her daim hissettiren tüm arkadaşlarım ve emeği geçen tüm hocalarıma yürekten çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca, Türkiye’de eğitim almamda maddi ve motivasyon desteği sağladıkları için Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı’na da teşekkür ederim.

Hanane MOKRANE

Temmuz, 2020

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Hanane MOKRANE

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ	iv
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xvi
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	1
1.3. Literatür Taraması	3
1.4. Temel Kavramlar	8
1.4.1. Uluslararası öğrenci	9
1.4.2. Yükseköğretimin uluslararasılaşması	9
1.4.3. Uluslararası öğrenci hareketliliği	10
1.4.4. Kültürel miras	10
1.4.5. Kültürel miras bilinci	11
1.4.6. Dünya Mirası Listesi	12
2. KURAMSAL TEMELLER	13
2.1. Uluslararası Yükseköğretim Öğrenci Hareketliliği	13
2.1.1. Uluslararası öğrenci hareketliliğine genel bir bakış	13
2.1.2. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin yararları	16
2.1.3. Uluslararası öğrencilerin kültürel diplomasideki rolü	17
2.1.4. Uluslararası öğrenci hareketini etkileyen faktörler	19
2.2. Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği	20
2.2.1. Türkiye’de uluslararası öğrenci hareketliliğinin tarihsel gelişimi	20
2.2.2. Büyük öğrenci projesi	21

2.2.3.	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı.....	21
2.2.4.	Türkiye bursları programı genel çerçevesi	22
2.2.5.	Türkiye’deki uluslararası öğrencilere ilişkin veriler.....	24
2.2.6.	Türkiye’yi tercih nedenleri	26
2.3.	Uluslararası Öğrencilerin Kültürel Miras Farkındalığı ve Gerekliliği	28
2.3.1.	Kültürel miras bilinçlendirmesi gerekliği.....	28
2.3.2.	Uluslararası öğrencilerin kültürel miras farkındalığının önemi.....	30
2.3.3.	Kültürel miras bilincine katkıda bulunan faktörler.....	30
2.4.	UNESCO Dünya Mirası Listesi	32
2.4.1.	UNESCO Dünya Mirası Listesi durum değerlendirilmesi	32
2.4.2.	UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi	35
2.5.	Türkiye’nin UNESCO Kültürel Mirası	37
2.5.1.	Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ndeki durumu.....	37
2.5.2.	Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi’ndeki Durumu	51
2.5.3.	Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi	60
3.	YÖNTEM	70
3.1.	Araştırmanın Modeli	70
3.2.	Evren ve Örneklem	72
3.3.	Verilerin Toplanması	72
3.3.1.	Veri toplama aracı.....	72
3.3.2.	Veri toplama araçlarının geçerlik-güvenirlik çalışması.....	73
3.4.	Verilerin Analizi.....	77
4.	ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUMLARI	78
4.1.	Araştırmaya Katılan TÖMER Öğrencilerinin Demografik Özellikleri	78
4.2.	TÖMER Öğrencilerinin Kültürel Miras Farkındalıklarına İlişkin Görüşleri	89
4.2.1.	Genel olarak kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları.....	89
4.2.2.	Kendi ülkelerindeki kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları.....	90
4.2.3.	Farklı ülkelerdeki kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları.....	92
4.2.4.	Türkiye’de kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları	93

4.2.5.	Eskişehir’de kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları	95
4.3.	TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeylerinin Arasındaki Karşılaştırma Bulguları	96
4.3.1.	Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde bulunan miras alanlarına ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları	103
4.3.2.	Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’nde bulunan somut olmayan kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları	106
4.4.	TÖMER Öğrencilerinin, Eskişehir’deki Kültürel Miraslara İlişkin Görüşleri	112
4.4.1.	Eskişehir’deki tarihi yapılara ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları.....	112
4.4.2.	Eskişehir’deki somut olmayan kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları	114
5.	TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	118
5.1.	Tartışma.....	118
5.2.	Öneriler	125
	KAYNAKÇA.....	128
	EKLER.....	141
	ÖZGEÇMİŞ	171

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1.1. Literatür Taraması	3
Tablo 2.1. 2017 yılında uluslararası öğrenciler tarafından en çok tercih edilen 15 ülkenin dağılımı (UNESCO, 2019).....	14
Tablo 2.2. 2017/2018 yılları arasında ülkelere göre Türkiye'yi en çok tercih eden uluslararası öğrenci sayısı (YÖK, 2019).....	25
Tablo 2.3. 2019 yılı verilerine göre UNESCO bölgelerinde Dünya Mirası Listesi istatistikleri (UNESCO, 2019)	33
Tablo 2.4. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan kültür varlıkları.....	63
Tablo 3.1. Araştırma soruları, araştırma yöntemi, veri toplama aracı ve veri analizi.....	71
Tablo 4.1. Çalışmaya katılan TÖMER öğrencilerinin geldikleri ülke ve cinsiyetlerine göre istatistikleri	78
Tablo 4.2. TÖMER öğrencilerinin yaşlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	79
Tablo 4.3. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	80
Tablo 4.4. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	80
Tablo 4.5. TÖMER öğrencilerinin fakültelerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	81
Tablo 4.6. TÖMER öğrencilerinin Türkiye'de yaşamaktan memnuniyet durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	81
Tablo 4.7. TÖMER öğrencilerinin Türkiye'de, Eskişehir dışında başka şehirlere gitmeleri durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı.....	82
Tablo 4.8. TÖMER öğrencilerinin Türkiye'de, Eskişehir dışında gittikleri şehirler	82
Tablo 4.9. TÖMER öğrencilerinin şehirlerdeki tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmeleri durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	83

Tablo 4.10. TÖMER öğrencilerinin “Kültürel Miras” deyince akıllarına gelenlere göre dağılımı.....	84
Tablo 4.11. TÖMER öğrencilerinin kültürel mirasları araştırırken kullandıkları kaynaklara göre dağılımı.....	85
Tablo 4.12. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duyma durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	86
Tablo 4.13. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Miraslarına olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı.....	86
Tablo 4.14. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi’ne olan ilgilerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı.....	87
Tablo 4.15. TÖMER öğrencilerinin UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi’ne olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı.....	87
Tablo 4.16. TÖMER öğrencilerinin, kültürel mirasa ilgi düzeylerinin yüksek olarak değerlendirmelerine göre frekans ve yüzdelerinin dağılımı	88
Tablo 4.17. TÖMER öğrencilerinin kültürel mirasa olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı	88
Tablo 4.18. TÖMER öğrencilerinin genel olarak kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	89
Tablo 4.19. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki kültürel mirası farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	90
Tablo 4.20. TÖMER öğrencilerinin farklı ülkelerdeki kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	92
Tablo 4.21. TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de kültürel miras farkındalıkları düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	93
Tablo 4.22. TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’de kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	95
Tablo 4.23. TÖMER öğrencilerinin, kendi ülkelerinde ve Türkiye’deki geleneksel kıyafetlere olan ilgilerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	96
Tablo 4.24. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları	

ziyaret etmelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	97
Tablo 4.25. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırmalarına göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	98
Tablo 4.26. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olma düşüncelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	99
Tablo 4.27. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmalarına göre frekans, yüzdelik ve aritmetik ortalamaları dağılımı	100
Tablo 4.28. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları ve bunların kaydedilmesi gerektiğini bilmelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı	101
Tablo 4.29. TÖMER öğrencileri tarafından Türkiye’deki UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde bulunan miras alanlarının bilinmesine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	103
Tablo 4.30. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne olan farkındalıklarının T testi sonuçları	104
Tablo 4.31. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne olan farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	104
Tablo 4.32. TÖMER öğrencilerinin bölgelerine göre Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne olan farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	105
Tablo 4.33. TÖMER öğrencilerinin Türkiye’deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki somut olmayan	

kültürel miraslara ilişkin Farkındalıklarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	106
Tablo 4.34. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	107
Tablo 4.35. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	107
Tablo 4.36. Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının sonuçları	108
Tablo 4.37. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	108
Tablo 4.38. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	109
Tablo 4.39. TÖMER öğrencileri tarafından Türkiye'deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerinin bilinmesine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı	110
Tablo 4.40. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	110
Tablo 4.41. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	111

Tablo 4.42. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki tarihi yapılara ilişkin farkındalıklarının sonuçları	112
Tablo 4.43. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir’in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	113
Tablo 4.44. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir’in tarihi alanlarına ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	113
Tablo 4.45. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının sonuçları	114
Tablo 4.46. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir’in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	114
Tablo 4.47. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir’in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	115
Tablo 4.48. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının sonuçları	115
Tablo 4.49. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir’in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları	116
Tablo 4.50. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir’in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları	117

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. 2000-2017 yılları arasında uluslararası öğrenci sayısındaki artışın dağılımı (OECD, 2019).....	14
Şekil 2.2. 2012 yılında dünyadaki uluslararası öğrencilerin geldiği bölgelere göre dağılımı	16
Şekil 2.3. Uluslararası eğitim ve kültürel diplomasinin kavramsal alanı	18
Şekil 2.4. Türkiye Burslarıyla gelen uluslararası öğrenciler (YTB, 2019).....	22
Şekil 2.5. 2001-2018 yıllar arasında Türkiye’de okuyan uluslararası öğrenci sayısı (YÖK, 2019)	25
Şekil 2.6. Aralık 2019 itibariyle on beş veya daha fazla Dünya Mirası alanına sahip olan ülkeler (UNESCO, 2019).....	34
Şekil 2.7. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (WHC, 2019)	38
Şekil 2.8. Sultanahmet Arkeolojik Park (WHC, 2019).....	39
Şekil 2.9. Süleymaniye Koruma Alanı: (WHC, 2019)	40
Şekil 2.10. Zeyrek Camii (WHC, 2019)	40
Şekil 2.11. İstanbul Kara Surları (WHC, 2019).....	41
Şekil 2.12. Hattuşa (Boğaköy) (WHC, 2012).....	41
Şekil 2.13. Nemrut Dağı (WHC, 2012)	42
Şekil 2.14. Xanthos-Letoon (WHC, 2019)	42
Şekil 2.15. Safranbolu Şehri (WHC, 2012)	43
Şekil 2.16. Truva Arkeolojik Alanı (WHC, 2019)	43
Şekil 2.17. Selimiye Camii ve Külliyesi (WHC, 2012).....	44
Şekil 2.18. Çatalhöyük Neolitik Alanı (WHC, 2012).....	44
Şekil 2.19. Bursa ve Cumalıkızık (WHC, 2019)	45
Şekil 2.20. Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (WHC, 2012)	45
Şekil 2.21. Diyarbakır Kalesi (WHC, 2019).....	46
Şekil 2.22. Efes (WHC, 2019)	46
Şekil 2.23. Ani Arkeolojik Alanı (WHC, 2019).....	47
Şekil 2.24. Aphrodisias (WHC, 2019).....	47
Şekil 2.25. Göbekli Tepe (WHC, 2019)	48
Şekil 2.26. Kapadokya (WHC, 2019).....	48

Şekil 2.27. Pamukkale-Hierapolis (WHC, 2019)	49
Şekil 2.28. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Haritası	50
Şekil 2.29. Meddahlık Geleneği (WHC, 2019)	52
Şekil 2.30. Mevlevi Sema Törenleri: (WHC, 2019)	52
Şekil 2.31. Âşıklık Geleneği (WHC, 2019)	52
Şekil 2.32. Karagöz (WHC, 2019)	53
Şekil 2.33. Nevruz Bahar Şenliği (WHC, 2019)	54
Şekil 2.34. Geleneksel Sohbet Toplantıları (WHC, 2019)	54
Şekil 2.35. Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah (WHC, 2019)	55
Şekil 2.36. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali (WHC, 2019)	55
Şekil 2.37. Geleneksel Tören Keşkeği (WHC, 2019)	56
Şekil 2.38. Geleneksel Tören Keşkeği (WHC, 2019)	56
Şekil 2.39. Türk Kahvesi ve Geleneği (WHC, 2019)	57
Şekil 2.40. Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı (WHC, 2019)	57
Şekil 2.41. İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: (WHC, 2019)	58
Şekil 2.42. Geleneksel Çini Sanatı (WHC, 2019)	58
Şekil 2.43. Bahar Bayramı Hıdırellez (WHC, 2019)	59
Şekil 2.44. Dede Korkut-Korkut Ata Mirası (WHC, 2019)	59
Şekil 3.1. Çalışmada izlenen yöntem basamakları	76

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri (United States)
ANOVA	: Varyans Analizi (Analysis of Variance)
BÖP	: Büyük Öğrenci Projesi
ICCROM	: Kültürel Varlıkların Korunması ve Onarımı Araştırma Merkezi (International Centre of The Study of The Preservation and Restoration of Cultur Property)
ICOMOS	: Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (International Council for Monuments and Sites)
IUCN	: Uluslararası Doğa Koruma Birliği (International Union for Conservation of Nature)
OECD	: Uluslararası Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (Organisation for Economic Co-operation and Development)
SPSS	: Stattistical For Social Sciences
TÖMER	: Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi
UIS	: UNESCO İstatistik Enstitüsü (UNESCO Institute for Statistics)
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
WH	: Dünya Mirası (World Heritage)
WHC:	: Dünya Mirası Merkezi (World Heritage Centre)
WHLN	: Dünya Mirası Listesi Adayları (World Heritage List Nominations)
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı
YTB	: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

1. GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı

Günümüz dünyasında, uluslararası öğrencilerin yükseköğretimde hareketliliği sosyal, politik, ekonomik, kültürel ve akademik boyutlarda uluslararası etkileşimin önemli bir unsurudur. Bu hareketlilik ülkelere farklı alanlarda kalitatif avantajlar sağlamaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki yükseköğretim kurumları daha fazla uluslararası öğrenciyi çekmek için geniş çapta rekabet etmektedir.

Uluslararası öğrencilerin hareketliliği, yükseköğretim kurumlarının bilimsel rekabet gücünün artmasına önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Ayrıca toplumlar arasında kültürel ve uluslararası çeşitliliği sağlamanın bir aracıdır. Ülkeler arasındaki öğrenci hareketliliğinin temel stratejik amaçlarından biri, öğrencilerin gittikleri ülkelerin kültürünü genel olarak bilmelerini sağlamaktır.

Türkiye son yıllarda yükseköğretimde uluslararası öğrenci hareketliliği konusunda önemli bir gelişme göstermiştir. Türkiye’deki üniversitelerin ve verilen eğitimin kalitesi sayesinde farklı ülkelerden gelen uluslararası öğrencilerin sayısı her yıl artmaktadır. Buna bağlı olarak Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından (YTB) oluşturulan burs programları, uluslararası öğrencilere kapılarını açmıştır.

Ülkeler arasında uluslararası öğrenci hareketi sadece bilimsel ortamdaki etkileşimli hareketlerle sınırlı değildir. Aynı zamanda öğrencilerin gittikleri ülkelerde genel kültürlerini, stratejik vizyonlarını ve sosyal deneylerini ortamlarda geliştirmeleri sağlanmaktadır.

Tez kapsamında amaç; Eskişehir, Anadolu Üniversitesi, TÖMER’de eğitim gören uluslararası öğrencilerin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkındaki farkındalık düzeylerinin öğrenilmesi ve ölçülmesidir.

1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Uluslararası yeterlilik açısından, Türkiye’deki akademisyenler, kariyerleri ve yükseköğretim düzeylerinde önemli bir değişiklik geçirmişlerdir (Gündüz, 2012, s.3). Bu olumlu gelişmelere göre Türkiye’nin üniversiteleri, uluslararası öğrencilere eğitim fırsatları açısından kendi ülkelerinde ve bölgelerinde bulamadıkları bilimsel imkânları sağlamıştır. Son yıllarda, Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarında eğitim almak isteyen

uluslararası öğrenci sayısında önemli bir şekilde artış görülmektedir. Bu artan ilgiyi elverişli şekilde yönlendirmek amacıyla, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından ‘Uluslararası Öğrenci Strateji Belgesi’ oluşturulmuştur (Gündüz, 2012, s.3).

Buna yönelik olarak yükseköğretimde öğrenci hareketinin uluslararası politikalarının vizyon ve hedefleri doğrultusunda, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından “Türkiye Bursları” programı oluşturulmuştur (Kaya, 2014, s.2).

“Türkiye Bursları” programı kapsamında burs kazanan uluslararası öğrenciler kentin yükseköğretim kurumlarında bir yıllık Türkçe eğitimi almaktadır. Bu amaçla yapılan çalışmalar kapsamında, Türkiye’deki üniversitelerin ekseriyetinde Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezleri (TÖMER) kurulmuştur (Kaya, 2014, s.93).

Eskişehir ili, Osmangazi Üniversitesi’nde bulunan Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi’ne ek olarak, 24 Temmuz 2016 tarihinde Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsünde yurtiçi veya yurtdışından gelen, Türkçe öğrenmek isteyen yabancı uyruklu öğrencilere yeni bir merkez kurulmuştur ([http-1](http://1)). Buna bağlı olarak bu eğitim kurumu her sene yaklaşık 100 öğrenciyi ağırlamakta ve lisans, yüksek lisans ve doktora eğitim düzeylerindeki dünyanın farklı ülkelerinden gelen uluslararası öğrencilere Türkçe eğitim kursları sağlamaktadır.

Farklı ülkelerden gelen uluslararası öğrenciler kültürlerin karışımını temsil eden bir merkezde buluşmakta, aynı zamanda her öğrenci kendi ülkesinin kültürel birikimlerinin bir elçisi olarak kabul edilmektedir (Halaç, Mokrane ve Turan, 2019, s. 190).

Bu çalışmada; dilin kültürün en önemli taşıyıcılarından biri olduğu gerçeğine dayanarak, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi’nde eğitim gören uluslararası öğrencilerin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında farkındalık ve ilgilerini araştırılmaktadır.

1.3. Literatür Taraması

Bu tez çalışması kapsamında yapılan literatür taraması üç ana başlık altında kitap, tez, makale ve raporların incelenmesiyle yapılmıştır. Üç ana başlık;

- Temel Kavramlar (Uluslararası Öğrencileri, Yükseköğretim, Uluslararasılaşma, Küreselleşme vb.)
- Uluslararası Öğrenci Hareketliliği
- Uluslararası Öğrenciler Arasında Kültürel Uluslararasılaşma olarak belirlenmiştir (bkz. Tablo 1. 1.).

Tablo 1.1. *Literatür Taraması*

	Yazar	Metin İsmi	Yılı	Türü	Dil
Temel Kavramlar (Uluslararası Öğrenciler, Yükseköğretim, Uluslararasılaşma, Küreselleşme vb.)	Sylvie Lomer	Recruiting International Students In Higher Education Representations and Rationales in British Policy	2017	Kitap	İngilizce
	Wolodymyr Ewgen Krywulak	The Social Adjustment of International Students Attending McMaster University	1995	Doktora Tezi	İngilizce
	Farah Belhadi, Sarah Ayad	Culture Shock Among International Students: A Case Study at the University of Tlemcen	2016	Yüksek Lisans Tezi	İngilizce
	Paulo Santiago, Karine Tremblay, Ester Basri ve Elena Arnal	Tertiary Education for the Knowledge Society: Special features Equity, Innovation, Labour Market, Internationalisation”	2008	Kitap	İngilizce
	Cătălina Crișan Mitra, Anca Borza	Internationalization in Higher Education	2015	Makale	İngilizce
	Jane Knight	Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales	2004	Makale	İngilizce
	Philip G. Altbach, Jane Knight	The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities	2007	Makale	İngilizce
	Jane Knight	Monitoring the Quality and Progress of Internationalization	2001	Makale	İngilizce
	Jane Knight	Higher Education in Turmoil. The Changing World of Internationalization	2008	Kitap	İngilizce
	Gunsyma Shaydorova	Rationales for the internationalization of higher education: the case of Russia	2014	Yüksek Lisans Tezi	İngilizce
	Philip G. Altbach	Globalization and the university: Myths and realities in an unequal world	2004	Makale	İngilizce
	Zha Qiang	Internationalization of Higher Education: towards a conceptual framework	2003	Makale	İngilizce
	Jane Knight	Internationalisation: Elements and Checkpoints	1994	Makale	İngilizce
	Minna Söderqvist	Internationalisation and its management at higher education	2002	Doktora Tezi	İngilizce

		institutions. Applying conceptual, content and discourse analysis			
Uluslararası Öğrencileri Hareketliliği	Isabelle Poupart	La Mobilité Internationale Des Étudiants Universitaires: Des Facteurs D'influence À Sa Gestion	2006	Yüksek Lisans Tezi	Fransızca
	Laura Prazeres	Discovering self and 'home' abroad: international student mobility from Canada to the Global South	2015	Doktora Tezi	İngilizce
	Line Verbik, Veronica Lasanowski	International Student Mobility: Patterns and Trends	2007	Rapor	İngilizce
	Kemal Guruz, Nancy L. Zimpher	Higher Education and International Student Mobility in the Global Knowledge Economy: Revised and Updated Second Edition	2011	Kitap	İngilizce
	Anna Wells	International Student Mobility: Approaches, Challenges and Suggestions for Further Research	2014	Makale	İngilizce
	Krishna Bista	International Student Mobility and Opportunities for Growth in the Global Marketplace	2018	Kitap	İngilizce
Uluslararası Öğrenciler Arasında Kültürel Uluslararasılaşma	Whitney D. Supianoski	Cross Cultural Interactions of International Students	2012	Yüksek Lisans Tezi	İngilizce
	Deniz Keba Ekinci	Kültürlerarası iletişimin eğitim sürecine etkisine yönelik ampirik bir araştırma	2016	Makale	Türkçe
	Alevtina Alexandrovna Kolosova, Natalia Vladimirovna Poplavskaya	Intercultural communication in the space of higher education: issues of theory and practice	2017	Makale	İngilizce
	Emily Spitzman	Situated Intercultural Communication: Domestic and International Student Interaction	2014	Doktora Tezi	İngilizce
	Jacky Lumby, Nick Foscett	Internationalization and Culture in Higher Education	2016	Makale	İngilizce
	Erlenawati Sawir	Internationalisation of higher education curriculum: the contribution of international students	2013	Makale	İngilizce

Temel kavramlara ilişkin kaynaklar

Lomer (2017), “Recruiting International Students in Higher Education: Representations and Rationales in British Policy” adlı kitabında Birleşik Krallık’ın uluslararası öğrencileri işe alma politikasına kapsamlı bir genel bakış yapmakta ve eleştirel analizini sunmaktadır.

Ewhen (1995), “The Social Adjustment of International Students Attending McMaster University” adlı doktora tezinde, yabancı bir kültürde uluslararası öğrencilerin sosyal uyumunu kolaylaştıran veya engelleyen faktörlerin türlerini incelemektedir.

Belhadi ve Ayad (2016), “Culture Shock Among International Students: A Case Study at The University of Tlemcen” adlı yüksek lisans tezinde uluslararası öğrenciler arasında kültür şokunu incelemeyi hedeflemekte ve ev sahibi ülkedeki beklentilerini, duygularını, deneyimlerini ve yeni eğitim ortamını belirlemeye çalışmaktadır.

Santiago, Tremblay, Basri ve Arnal (2008), “Tertiary Education for the Knowledge Society: Special features Equity, Innovation, Labour Market, Internationalisation” başlıklı kitabında yükseköğrenim politikasının birçok yönüyle, finansmanı, kalite güvencesi, eşitlik, araştırma ve yenilikçilik, akademik kariyer, iş piyasası ve uluslararasılaşma ile ilgili kapsamlı bir uluslararası araştırmasını anlatmaktadır. Yükseköğretimdeki eğilimlerin ve gelişmelerin bir analizini, yükseköğretim politikalarının etkisine ilişkin araştırma temelli kanıtların bir kombinasyonunu sunmaktadır.

Mitra ve Borza (2015), “Internationalization in Higher Education” adlı makalesinde öğrencinin iki ana yönü algılamasına değinmek istemektedir: Birincisi, Uluslararası yüksek lisans öğrencilerinin uluslararası bir öğrencinin nasıl organize edilebileceği beklentilerine ilişkindir. İkincisi, Babe-Bolyai Üniversitesi’nde uluslararası yüksek lisans programlarından yararlananların memnuniyet derecesidir.

Knight (2004), “Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales”, bu makalenin amacı hem kurumsal hem de ulusal/sektör düzeyinde uluslararasılaşmayı incelemektir. Her iki seviye de önemlidir. Ulusal / sektör boyutunun; politika, finansman, programlar ve düzenleyici çerçeveler aracılığıyla uluslararası boyut üzerinde önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bu makale, aşağıdan yukarıya (kurumsal) bir yaklaşım ve yukarıdan aşağıya (ulusal/sektör) bir yaklaşım kullanarak uluslararasılaşmanın anlamını, tanımını, gerekçelerini ve uluslararasılaşma yaklaşımlarını analiz etmekte ve bu iki düzey arasındaki dinamik ilişkiyi incelemektedir.

Altbach ve Knight (2007), “The Internationalization of Higher Education: Motivations and Realities” adlı makalesi, akademik uluslararasılaşmanın en önemli motivasyonlarının anlaşılmasını kapsamaktadır. Ekonomik, politik ve sosyal güçler 21. yüzyılda yükseköğretime daha fazla uluslararası katılım sağlamaya yönelmiştir.

Knight (2001), “Monitoring the Quality and Progress of Internationalization” adlı makalesinde uluslararasılaşma girişimlerinin izlenmesinin ve değerlendirilmesinin önemini vurgulamakta, ilerleme ve uluslararasılaşma stratejilerini izlemek için bazı

başlangıç önlemleri sunmaktadır. Uluslararasılaşma ile ilgili olarak ‘kalite’ ve ‘kalite değerlendirmesi’ kavramlarını incelemektedir.

Knight (2008), “Higher Education in Turmoil: The Changing World of Internationalization” adlı kitabında uluslararasılaşmanın gerekçeleri, yararları, riskleri, stratejileri ve sonuçları hakkında eleştirel bir bakış açısı sunmaktadır. Uluslararasılaşma stratejisi; kalite kontrol, değerlendirme ve sınır ötesi eğitim ile ilgili bölümleri içermektedir. Bu kitap, uluslararasılaşmanın artan karmaşıklıklarının ve kalite güvencesi, akreditasyon, ticaret anlaşmaları, ticarileştirme, rekabet gücü, araştırma, kültürel homojenizasyon ve bölgeselleşmeyle ilgili mevcut tartışmalı konuların anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Shaydorova (2014), “Rationales for The Internationalization of Higher Education: The Case of Russia” adlı yüksek lisans tezinde uluslararasılaşmanın gerekçelerinin analizini ortaya koymaktadır. Bu araştırmaya rehberlik eden kavramsal çerçeve de Wit (2002) ve Knight (2004) tarafından geliştirilen yükseköğretimin uluslararasılaşması kavramlarına dayanmaktadır.

Altbach (2004), “Globalization and The University: Myths and Realities in an Unequal World” adlı makalesinde küreselleşme ve uluslararasılaşmanın gerçeklerini yükseköğretimde açıklamakta ve küreselleşmenin üniversiteyi nasıl etkilediğini vurgulamaktadır.

Qiang (2003), “Internationalization of Higher Education: Towards A Conceptual Framework” başlıklı makalesinde, terimin anlamı ve tanımı üzerine bir tartışma içeren, yükseköğretimin uluslararasılaşmasının kavramsal ve örgütsel bir çerçevesini sunmaktadır. Uluslararasılaşmanın çeşitli gerekçe ve yaklaşımlarının tanımlanmasını ve bir yükseköğretim kurumunda uluslararası boyutların bütünleştirme stratejilerinin analizini göstermektedir.

Knight (1994), “Internationalisation: Elements and Checkpoints” adlı makalesinde bir kolej veya üniversitenin uluslararasılaşma sürecindeki unsurları incelemektedir. Akademik faaliyetler ve hizmetler, organizasyonel faktörler ve yol gösterici ilkeler tartışılmaktadır. Uluslararasılaştırmayı üniversiteye entegre etmeye yardımcı olan organizasyonel faktör ve ilkelere daha fazla önem verilmektedir. Uluslararasılaşmanın faydalarını destekleyen bir kültür oluşturmaktadır.

Minna Söderqvist (2002), “Internationalisation and its Management at Higher Education Institutions. Applying Conceptual, Content and Discourse Analysis” başlıklı

doktora tezi aşağıdaki araştırma sorularını yanıtlar: 1) Yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşması ile ilgili kavramlar nelerdir? 2) Yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşmasının yönetimini nasıl anlar?

Uluslararası öğrencilerin hareketliliğine ilişkin kaynaklar

Poupart (2006), “La Mobilité Internationale Des Étudiants Universitaires: Des Facteurs D’influence À Sa Gestion” adlı çalışmasında tamamen üniversite öğrencilerinin uluslararası hareketliliğine odaklanmaktadır. İlk önce, bir öğrencinin uluslararası hareketliliğe katılma ya da katılmama kararını hangi faktörlerin etkilediğini daha iyi anlamaya çalışmaktadır. Ayrıca uluslararası öğrenci hareketliliği deneyiminin etkilerini analiz etmektedir.

Prazeres (2015), “Discovering Self and ‘Home’ Abroad: International Student Mobility From Canada to The Global South” başlıklı doktora tezinde uluslararası hareketliliğin ve konumun uluslararası öğrencilerin hissini nasıl etkilediğini araştırmaktadır. Çalışma, uluslararası öğrenci hareketliliği ile ilgili hareketlilik ve kendini keşfetme literatürüne katkıda bulunmaktadır.

Verbik ve Lasanowski (2007), “International Student Mobility: Patterns and Trends” başlıklı raporlarında, uluslararası öğrenci hareketliliğindeki son kalıpların kapsamlı bir özetini sunmaktadır. Ayrıca hareketliliği etkileyebilecek, gelecekteki eğilimleri belirlemektedir.

Gürüz’ün (2011), “Higher Education and International Student Mobility in the Global Knowledge Economy: Revised and Updated Second Edition” adlı kitabı, küreselleşme ve uluslararası öğrenci hareketliliği konularında birbiriyle bağlantılı çok çeşitli konularla ilgilenen güçlü ve dikkat çekici bir çalışmadır. Öğrencilerin, akademisyenlerin, programların ve yükseköğretim kurumlarının uluslararası hareketliliğinin zaman içinde nasıl geliştiğini göstermektedir.

Wells (2014), “International Student Mobility: Approaches, Challenges and Suggestions for Further Research” adlı makalesinde uluslararası öğrencileri yükseköğretimde harekete geçirmeyi amaçlamakta ve uluslararası öğrenci hareketliliğinin çeşitli yönleriyle artan ilgi seviyesine katkıda bulunmaktadır.

Bista’nın (2018), “International Student Mobility and Opportunities for Growth in the Global Marketplace” adlı kitabı uluslararasılaşma, kültürel kimlik ve uluslararası öğrenci hareketi gibi çok çeşitli konuları içermektedir.

Uluslararası öğrenciler arasında kültürel uluslararasılaşmaya ilişkin kaynaklar

Supianoski (2012), “Cross Cultural Interactions of International Students” başlıklı yüksek lisans tezinde üniversitedeki uluslararası öğrenciler arasındaki kültürlerarası etkileşimleri ve bu kültürlerarası etkileşimlerin öğrencileri nasıl etkilediğini araştırmaktadır. Bu çalışma uluslararası öğrencilerin kendi kültürlerinden farklı kültürlerle nasıl etkileşimde bulundukları üzerine odaklanmış, öğrencilerin üniversiteye gitmeden önce kültürel etkileşimlerden beklentilerini göstermektedir.

Keba (2016), “Kültürlerarası İletişimin Eğitim Sürecine Etkisine Yönelik Ampirik Bir Araştırma” adlı makalesinde kültür ortamlarının oluşumunun farkındalık yaratmasını sağlayarak çok kültürlü eğitimi yükseköğretim kurumlarında incelemeyi amaçlamaktadır. Kültürlerarası iletişim, kültürel farkındalık ve kültürlerarası etkileşimi bir arada yaşama bilincini geliştirmektedir.

Kolosova ve Poplavskaya (2017), “Intercultural Communication in The Space of Higher Education: Issues of Theory and Practice” adlı makalesinde kültürlerarası iletişimin modern öğretme ve öğrenme yöntemlerine yansımalarını tartışmaktadır.

Spitzman (2014), “Situating Intercultural Communication: Domestic and International Student Interaction” başlıklı doktora tezinde uluslararası ve yerel öğrenciler arasındaki kültürlerarası etkileşimi incelemektedir.

Lumby ve Foskett (2014), “Internationalization and Culture in Higher Education” başlıklı çalışmalarında kültürün ve kültürlerarası etkileşimin algılanış biçimlerinin yükseköğretimde uluslararasılaşmaya yansımalarını farklı yol ve yöntemlere dayalı olarak incelemektedirler.

Sawir (2013), “Internationalisation of Higher Education Curriculum: The Contribution of International Students” başlıklı makalesinde uluslararası öğrencilerin yerel öğrenciler için öğretim programını ve kültürlerarası öğrenmenin uluslararasılaştırılmasını nasıl kolaylaştırdığını incelemektedir. Ayrıca uluslararası öğrencilerin öğretmenlerin öğretimlerinde ilham veren çeşitli kültürler getirdiğini de göstermektedir.

1.4. Temel Kavramlar

Bu bölümde uluslararası öğrenciler, yükseköğretimde uluslararasılaşma, uluslararası öğrenci hareketliliği, kültürel miras, kültürel miras bilinci ve Dünya Mirası

Listesi kavramları açıklanacaktır. Ele alınan konular, ileri bölümlerde anlatılacak olan, Türkiye'nin tarihi ve UNESCO'nun kalıcı listesine dahil olan kültürel miraslarının, uluslararası öğrencilere öğretimi ve bu öğrencilerin farkındalıkları konularının daha iyi anlaşılabilmesi içindir.

1.4.1. Uluslararası öğrenci

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün 2019 tarihindeki Bir Bakışta Eğitim raporundaki göstergeler uluslararası öğrencileri;

“International students are those who left their country of origin and moved to another country for the purpose of study. The country of origin of a tertiary student is defined according to the criterion of “country of upper secondary education”, “country of prior education” or “country of usual residence”. Depending on country-specific immigration legislation, mobility arrangements international students may be defined as students who are not permanent or usual residents of their country of study, or alternatively as students who obtained their prior education in a different country.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Uluslararası öğrenciler kendi ülkelerinden ayrılan ve öğrenim görmek amacıyla başka bir ülkeye taşınan öğrencilerdir. Yükseköğrenim öğrencisinin kendi ülkesi, “ortaöğretim ülkesi”, “önceki eğitim ülkesi” veya “standart ikamet yeri” kriterlerine göre belirlenerek tanımlanmıştır.

Uluslararası öğrenci, eğitim faaliyetlerine katılmak için iki ülke arasındaki uluslararası sınırı fiziksel olarak ifade eden bir bireydir (UNESCO, 2015).

1.4.2. Yükseköğretimin uluslararasılaşması

Teoride yükseköğretimin uluslararasılaşması, “uluslararası, kültürlerarası veya küresel boyutun, lise sonrası eğitimin amacına, işlevlerine veya sunumuna entegre etme sürecidir” (Knight, 2003, s.2-3).

Uygulamada yükseköğretimin uluslararasılaşması, araştırma ve ortaöğretim sonrası eğitimi ticarileştirme süreci ve ayrıcalıklı ülkelerden gelen yabancı öğrencilerin alınması için uluslararası rekabettir. Yükseköğretimin uluslararasılaşmasının ana bileşenleri, uluslararası öğrencilerin işe alınması, uluslararası branş kampüslerinin geliştirilmesi, öğrenciler, personel ve bilim insanları değişim programları, müfredatın uluslararasılaşması ve bölgesel ve uluslararası kurumlar arasındaki araştırma ve eğitim ortaklıklarıdır (Taskoh, 2014, s.158-159).

1.4.3. Uluslararası öğrenci hareketliliği

Uluslararası öğrenci hareketliliği, öğrencinin yükseköğretimde eğitim programı kapsamında yer alan herhangi bir uluslararası hareketlilik türü olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası öğrenci hareketliliği, yükseköğretim faaliyetlerinin uluslararasılaşmasının en önemli bileşenlerinden biridir (Chen, 2016, s.16).

Uluslararası öğrenci hareketliliği, yabancı bir ülkede okuyan öğrencileri ifade etmektedir. Bu, yükseköğretimin yalnızca bir bileşenidir. Ancak bu hareketlilik en büyük sosyal, ekonomik, kültürel ve politik etkilerden biridir (Gürüz, 2011, s. 20).

1.4.4. Kültürel miras

Kültürel miras, fiziksel eserlerin ve geçmiş nesillerden miras kalan bir grubun veya toplumun maddi olmayan niteliklerinin mirasıdır. Geçmiş kuşakların tüm mirası “Kültürel Miras” değildir. Kültürel Miras toplumun seçtiği bir üründür (Silverman ve Ruggles, 2007, s. 34).

Kültürel miras; somut kültürel miras (binalar, anıtlar, manzaralar, kitaplar, sanat eserleri ve eserler gibi), somut olmayan kültürel miras (folklor, gelenekler, dil ve bilgi gibi) ve doğal miras (kültürel açıdan önemli manzaralar ve biyolojik çeşitliliği içeren) içermektedir (Sullivan, 2015, s. 605). Kültürel Miras, geçmişten gelen sesleri koruyarak ve sunarak nereden geldiğimizi anlatan, aile, toplum, etnik köken ve milliyet bağlantılarını temel alan ve bize yaratıcı kelime dağarcığımızı veren, hayatımızın etkileyici bir parçasıdır (Ivey, 2008, s. 55).

Kültürel miras, bilgiyi gelecek nesillere aktarma işlevi olarak tanımlanabilir Sözlü veya sözsüz gelenekler, geleneksel üretim türlerinden kaynaklanan performans sanatları, sosyal yaşamdaki uygulamalar, ritüeller, festivaller ve en önemlisi, geçmiş nesiller tarafından yaratılan deneyimlerdir (Jokilehto, 2005; ICCROM, 1990, s. 4). Burada belirtilen miras kavramları somut olmayan kavramlardır. Somut kültürel miras unsurları; tapınaklar, köprüler ve kültürel değeri olan anıtlar ve yapılardır. Bunların tümü geçmiş nesiller tarafından miras kalmıştır.

Dünya Mirası Sözleşmesine göre, kültürel mirasın üç boyutunu tanımlar; anıtlar, yapı toplulukları ve sitler. UNESCO, ayrıca taşınmaz miras (arkeolojik alanlar, anıtlar), taşınır miras (tablolar, sikkeler, heykeller, el yazmaları) ve sualtı kültürel mirası (sualtı kalıntıları, gemi enkazı ve şehirler) olarak kategorilendirmektedir (UNESCO, 1972, s. 45).

İnsan toplumlarının kökenleri ve gelişimi hakkındaki bilgi ve anlayışın, kültürel ve sosyal kökenlerinin belirlenmesinde insanlık için temel öneme sahip olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Kültürel miras, geçmiş insan faaliyetlerinin temel kaydını oluşturur. Bu nedenle korunması ve doğru yönetimi, arkeologların ve diğer bilim adamlarının şimdiki ve gelecek nesillerin yararı için çalışmalarını ve yorumlamalarını sağlamak için esastır (ICOMOS, 1990).

1.4.5. Kültürel miras bilinci

Kültürel farkındalık, iletişimin temelidir ve kendimizden uzak durmama ve kültürel değerlerimizden, inançlarımızdan ve algılarımızdan haberdar olma becerisini içermektedir. Kültürel farkındalık, diğer kültürlerden insanlarla etkileşime geçmemiz gerektiğinde merkezi hale gelmektedir (Quappe ve Cantatore, 2005, s.1). Miras bilinci, mirasın korunmasının önemli bir bileşenidir (Carbone, Oosterbeek ve Costa 2012, s.1985). Mirasın zarar görmesinin temel sebeplerinden biri, genel olarak topluma yönelik farkındalık eksikliği ve insanların koruma sürecine katılmamasıdır (Shankar ve Swamy, 2013, s. 698).

Başka bir bakış açısı, insanların yaşadıkları yer, günlük ortamları ve etkileşimli bileşenleri hakkındaki farkındalığıdır (Grob, 1995, s. 211). Bu kesinlikle turistlerin, yerel halkın, okul gruplarının ve diğer kültürel miras tüketicilerinin ziyaret ettiği miras alanlarına da genişletilebilir.

Öte yandan kültürel miraslar, çevreleri için önemlidir. Kültürel miras bilincinin artması sonucu, pek çok turist bu yerleri ziyaret etmek isteyecektir (Ratanakomut, 2006, s. 5).

Kültürel miras paydaşlarının farkındalık seviyeleri iyileştirilmelidir. Farkındalık hem kültürel mirasın korunması hem de kültürel mirasın bir kazanım faktörüne dönüştürülmesi için önemli bir bileşendir (Dümcke ve Gnedovsky, 2013, s. 7).

Ratanakomut (2006), toplumun kültürel miras bilincinin; kâşif olma, kültürel mirasa saygı, miras için yapılan düzenlemeler, kültürel mirasın canlandırılması ve farkındalığın artırılması için ödüllendirme gibi faktörlere dayandığını öne sürmüştür. Ayrıca kültürel miras bilincini arttırmanın ve korumanın önemli olduğunu vurgulamıştır.

Shankar ve Swamy (2013), çalışmalarında kültürel miras farkındalığına değinmişlerdir. Kültürel miras bilincinin, kültürel mirasın korunması ve yönetimi açısından önemli bir faktör olduğunu, farkındalık yaratmanın zaman aldığını ve yerel

desteğe ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca farkındalığın, kültürel miras yönetiminin en iyi bilinen ve vurgulanan bileşeni olduğu ve bunun kültürel mirasa saygı duymanın ve onu korumanın en etkili yollarından biri olduğu vurgulanmıştır.

Bu çalışma, Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde (TÖMER) okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel miras hakkındaki farkındalık düzeyine odaklanmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre kültürel miras bilinci seviyesini arttırmak için neler yapılabileceği değerlendirilmektedir.

1.4.6. Dünya Mirası Listesi

Dünya Mirası Listesi'nde yer alan miraslar; Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından kültürel, tarihi, bilimsel veya başka bir öneme sahip olarak seçilen ve yasal olarak uluslararası anlaşmalarla korunan bir dönüm noktası veya alanlardır. Listedeki miraslar, insanlığın kolektif çıkarları için önemlidir. Seçilmek için bir dünya mirası alanı; özel olarak kültürel veya fiziksel öneme sahip, coğrafi ve tarihsel olarak benzersiz ve tanımlanabilir bir yer, zaten sınıflandırılmış bir dönüm noktası olmalıdır. İnsanlığın kayda değer bir başarısını gösteren ve gezegenimizdeki entelektüel tarihimizin kanıtı olmalıdır (UNESCO, 2019).

2. KURAMSAL TEMELLER

2.1. Uluslararası Yükseköğretim Öğrenci Hareketliliği

Yükseköğretimde neden uluslararasılaşma eğilimi olduğuna ilişkin dört kriter belirlenmiştir. Sosyal/kültürel, politik, ekonomik ve akademik olmak üzere dört kategoriye ayrılmaktadır (Knight, 2008, s. 25).

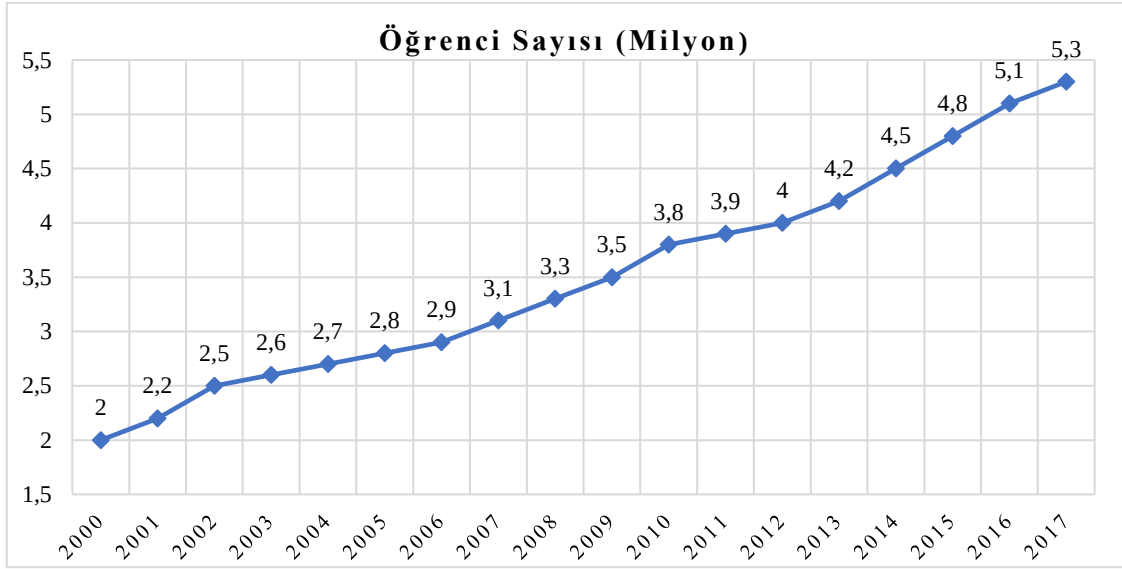
2.1.1. Uluslararası öğrenci hareketliliğine genel bir bakış

Geçtiğimiz birkaç yıl içinde, kendi kültürlerinden farklı bir kültürde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı önemli ölçüde artmıştır. Uluslararası öğrencilerin hareketliliği, kolej ve üniversitelerin kültürüne çok çeşitli ve küresel bir eğitim kültürü, fikri ve teknolojik yenilik değişimi getirmektedir.

Giderek artan sayıda yükseköğretim kurumu, kalite göstergesi olarak uluslararasılaşmayı kurumsal işlevlerine entegre etmiştir. Uluslararasılaşma için genellikle kullanılan performans göstergelerinden biri, kuruma kayıtlı uluslararası öğrenci sayısıdır (De Wit, 2011, s. 37).

Dünyadaki uluslararası öğrenci hareketleri incelendiğinde, ekonomik ve politik olarak gelişmiş ülkelerin öğrencilerin ilgisini çekmek açısından ilk sırada geldikleri ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak, uluslararası hareketliliğin ilk aşamalarından bu yana dünyadaki toplam uluslararası öğrenci sayısında önemli bir artış olmuştur (OECD, 2012).

OECD ve UNESCO, dünyadaki uluslararası öğrencilerin hareketliliği hakkındaki en totaliter istatistik verileri içeren yükseköğrenim kalitesi ve ülkelerin tahminleriyle ilgili yıllık raporlar sunmaktadır. Bu en güncel kaynak olduğundan, OECD tarafından 2014'de yayınlanan 2012 verileri bu çalışmada kullanılacaktır.

Şekil 2.1. 2000-2017 yılları arasında uluslararası öğrenci sayısındaki artışın dağılımı (OECD, 2019)

Şekil 2.1.'de görüleceği üzere, 2000-12 döneminde dünya genelindeki uluslararası yüksek lisans öğrencilerinin sayısı iki katından fazla artmıştır ve yıllık ortalama büyüme oranı yaklaşık %7'dir (OECD, 2014, s. 343).

2017 yılında UNESCO'nun istatistiksel referans kaynaklarına göre, vatandaşı olduğu ülke dışında kayıtlı olan uluslararası öğrenci sayısı 5,3 milyona yükselmiştir (bkz. Şekil 2.1.). Ayrıca 2020 yılı sonuna kadar toplam uluslararası öğrenci sayısının 7 milyona yükselmesi beklenmektedir (Altbach, Reisberg ve Rumbley, 2009, s. 8).

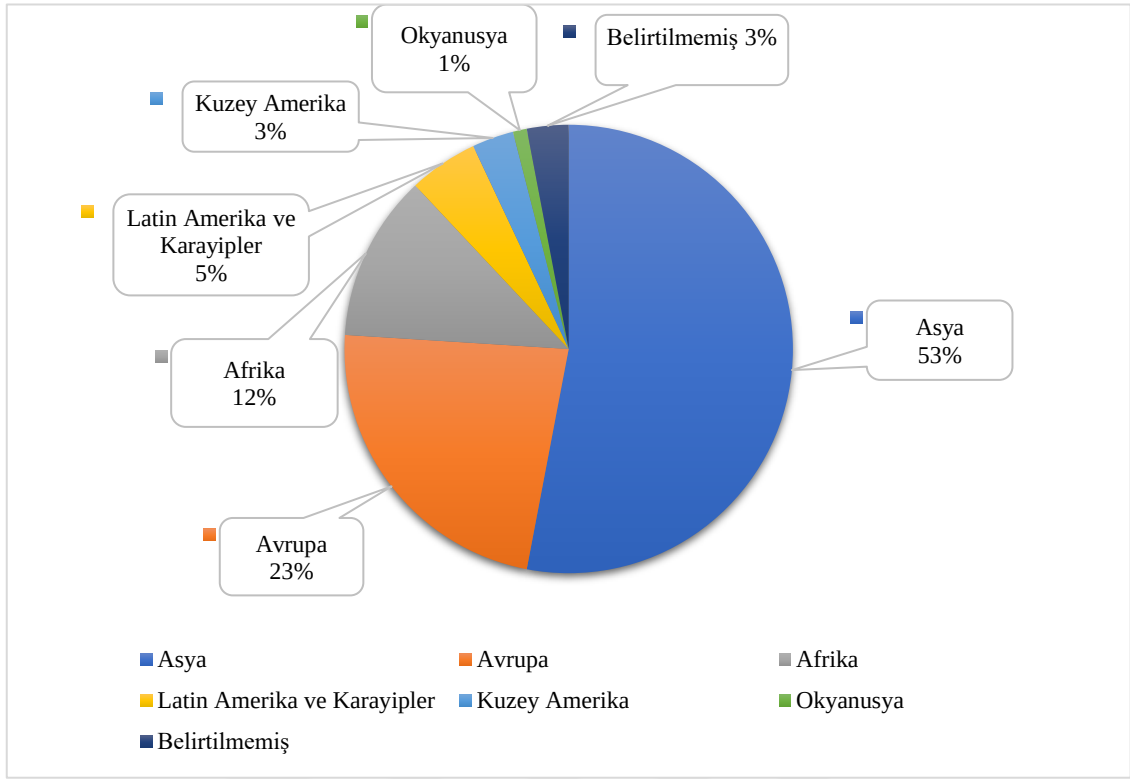
Tablo 2.1. 2017 yılında uluslararası öğrenciler tarafından en çok tercih edilen 15 ülkenin dağılımı (UNESCO, 2019)

Sıra	Ülke	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
1	Amerika Birleşik Devletleri	984898	18,5%
2	İngiltere	435734	8,2%
3	Avustralya	381202	7,2%
4	Almanya	258873	4,9%
5	Fransa	258380	4,8%
6	Rusya Federasyonu	250658	4,7%
7	Kanada	209979	3,9%
8	Japonya	164338	3,1%
9	Çin	157108	2,9%
10	Türkiye	108076	2 %
11	Malisine	100765	1,9%
12	İtalya	97563	1,8%
13	Hollanda	96289	1,7%
14	Arjantinli	88873	1,6%
15	Suudi Arabistan	78344	1,4%
Değer		1638160	
Toplam		5309240	

2019 yılını referans alan UNESCO İstatistik Enstitüsü (UIS) son verilerine göre ise 5.309.240 uluslararası öğrenci, eğitimini kendi ülkesi dışında devam ettirmektedir. Uluslararası öğrenciler tarafından en fazla tercih edilen 15 ülkeye baktığımızda ise Amerika Birleşik Devletleri (ABD), %18,5 oranla en fazla uluslararası öğrencinin bulunduğu ülkedir. İngiltere, %8,2 ile 2. sırada, ardından %7,2 ile Avustralya, %4,9 ile Almanya, %4,8 ile Fransa takip etmektedir. Türkiye ise, uluslararası öğrenciler tarafından tercih edilen ülkeler listesinde %2 oranında 10. sırada yer almaktadır.

Uluslararası öğrenciler, sunulan eğitimin kalitesini temel alarak öğrenim yerlerini, gün geçtikçe daha fazla öğrenci seçmektedir (OECD, 2014, s. 347). Amerikan üniversiteleri, eğitim ve araştırmalarının kalitesiyle tanınırlar. Amerika Birleşik Devletleri yurtdışında yükseköğrenim almak isteyen uluslararası öğrenciler için bir numaralı ve en büyük destinasyondur. ABD'deki eğitim sistemi, dünyadaki uluslararası öğrenciler için en esnek ve çok yönlü yükseköğrenim sistemidir. Buna ek olarak, Amerika her zaman uluslararası öğrenciler arasında çok kültürlü bir ortamı desteklemiştir.

Bir üniversite ve ülke seçerken öğrencilerin dikkatini ve ilgisini çeken birçok kriter bulunmaktadır. Tablo 2.1.'ye göre, uluslararası öğrencilerin tercih ettiği 15'ten fazla ülkeye bakıldığında ABD, İngiltere ve Avustralya gibi İngilizce konuşan ülkelerin sıralamadaki güçlü konumlarını korudukları ve toplam öğrencilerin en büyük payını aldıkları görülmektedir (OECD, 2014, s. 345).

Şekil 2.2. 2012 yılında dünyadaki uluslararası öğrencilerin geldiği bölgelere göre dağılımı (OECD, 2014)

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı ve 2014 yılında dünyadaki uluslararası öğrencilerin istatistik raporlarına göre, dünyadaki uluslararası öğrencilerin yarısından fazlası Asya ülkelerindendir. Şekil 2.2.'de gösterildiği gibi; Asya kıtası %53'lük oranla ilk sırada yer almaktadır. %23'lük oran ile Avrupa kıtası ikinci sırada, %12'lik oran ile Afrika kıtası üçüncü sırada bulunurken, %5'lik oran ile Latin Amerika ve Karayipler'den, %3'lük oran ile ise Kuzey Amerika'dan ve %1'lik oran ile de Okyanusya'dan yüksek bir eğitim amacıyla başka bir ülkeye gidilmektedir.

Asya kıtalarından gelen uluslararası öğrencilerin çoğunluğu sırasıyla Çin, Hindistan ve Güney Kore'den gelmektedir. Bu öğrencilerin çoğunluğu özellikle İngilizce konuşulan ülkelerde eğitim görmektedir. Avrupa ülkeleri kendi aralarında öğrenci değişimi örüntüsüne sahiptir (Çetinsaya, 2014, s. 146).

2.1.2. Uluslararası öğrenci hareketliliğinin yararları

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin, eğitim kurumu ve bireysel düzeyde birçok yararları bulunmaktadır. Uluslararası değişim öğrencilerine ev sahipliği yapmak, öğrencilerin ve kampüs kültürünün ve mezunlar ağının uluslararasılaşmasına katkıda

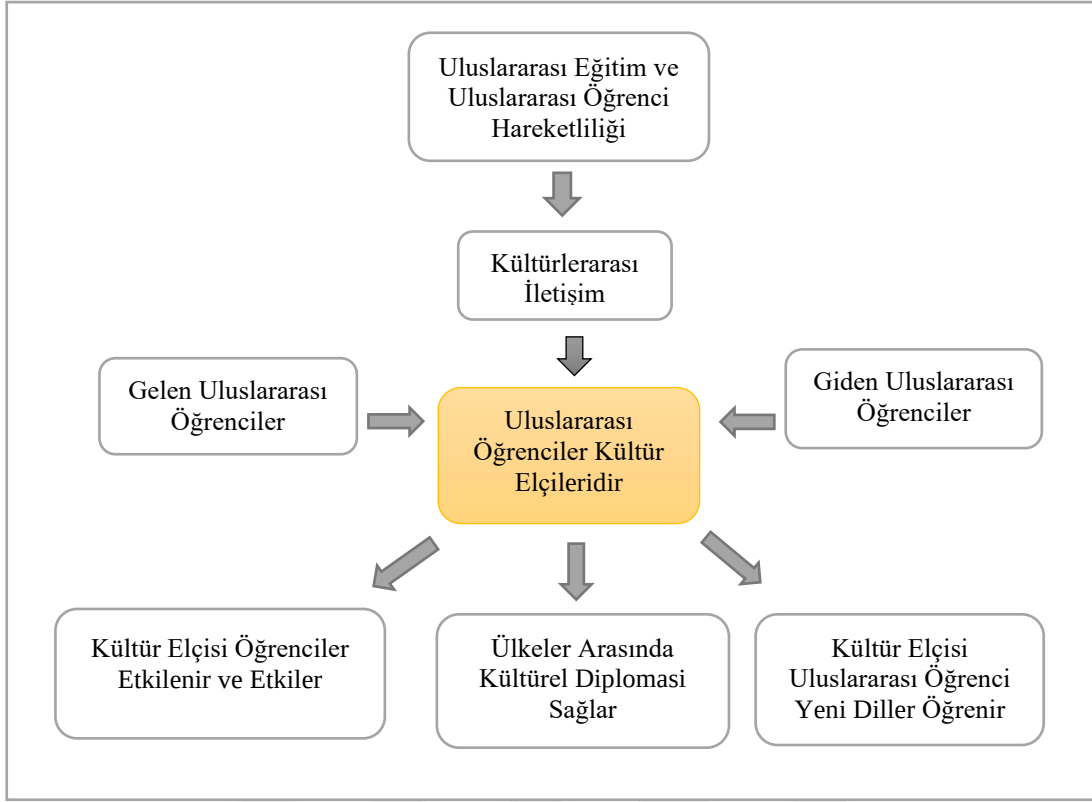
bulunmaktadır. Aynı zamanda çeşitli ve çok kültürlü bir eğitim topluluğunun gelişiminde hayati bir rol oynamaktadır (Procter ve Buchan, 2010, s. 2).

Uluslararası öğrencinin bireysel seviyedeki avantajları, öğrencileri lisansüstü seviyeye dâhil etme hedeflerini yeniden değerlendirmeye yönlendiren akademik ufuklarını genişletmektir. Farklı kültürler konusundaki farklı bakış açılarını deneyimleme ve tanıma fırsatıdır. Yeni bir kişisel ve entelektüel olgunluk ve öğrenciler arasında kültürel çeşitlilik kabul olmaktadır. Kültürlerarası iletişim becerilerini, yeni koşullara uyum sağlama becerisini ve kültürel farklılıklarla yapıcı bir şekilde ilgilenme becerisini kazanmaktadır (Procter ve Buchan, 2010, s. 2).

2.1.3. Uluslararası öğrencilerin kültürel diplomasideki rolü

Eğitimsel ve kültürel değişimler, ulusların arasındaki sürekli iletişimin ürünüdür. Eğitimsel ve kültürel değişim, açık ve vazgeçilmez bir hedefi olan doğrudan bir mesele olarak temsil edilmektedir. Yurtdışında eğitim, kültürlerarası diyalogu sağlamada ve uluslararası öğrencilerin kültürlerini nasıl aktarabileceklerini ve dünya kültürlerini nasıl öğrenebileceklerini göstermede rol oynamaktadır (Akli, 2012, s. 38).

Kültürel diploması, sosyal ve kültürel anlayışı teşvik etmekte, uluslar ve kültürler arasındaki ilişkileri güçlendirmenin de ön saflarında yer almaktadır. Uluslararası öğrenci hareketinin insan modeli; spor yarışmaları, sanat, dans, film, mutfak, televizyon ve müzik gibi diğer kültürel etkileşim biçimlerinde yer alan eğitim programlarının yanı sıra kültürel diplomasının temel bir ilkesidir. Kültürel diplomasının temel ilkelerinden biri, küresel ve kültürlerarası diyalog için uygun bir bağlam ve etkileşimli bir ortam yaratmaktır (Akli, 2012, s. 38).

Şekil 2.3. Uluslararası eğitim ve kültürel diplomasinin kavramsal alanı

Yurtdışındaki öğrenim gören uluslararası öğrencileri kültürel diplomasinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Akli, 2012, s. 39). Şekil 2.3., geleneksel olarak sadece eğitim konusunda yoğunlaşan yurt dışında öğrenim gören öğrenci gücünün ülkeler arasında önemli bir diplomatik kültürel unsur haline dönüştürülebileceğini özetlemektedir.

Tüm uluslararası öğrenciler etkili kültür elçileri olabilirler, ancak kültürler arası diyalogu teşvik etmeye hazırlamak için onaylanmış bir stratejinin parçası olarak eğitim almadan bunu yapamazlar. Bu faaliyet, onları kendi ülkelerinin kültürüne ve gittikleri ülkelerin kültürüne karşı farkında bir hale getirmektedir (Akli, 2012, s. 41).

Uluslararası öğrencilerin etkili kültür elçileri olarak çalışabilmek için üç ana eylem planına katılmaları gerekir: yabancı meslektaşlarını dinlemek ve onlarla iletişim kurmak, sadece eğitim sektörüne dayalı geleneksel kalıpları yıkmak ve gittikleri ülkenin dilini öğrenmektir. Bu şekilde, ev sahibi ülkedeki insanlarla diyalog kurarak ve ülkenin kültürel mirasını öğrenerek kültürlerarası iletişim kavramını günlük yaşamlarında uygulamaya koyabileceklerdir. Bu uluslararası öğrenciler, kültürel diplomaside kendi ülkelerinin ve

gittikleri ülkelerin elçileri olarak aktif bir rol oynamalarını sağlamaktadır (Akli, 2012, s. 42).

2.1.4. Uluslararası öğrenci hareketini etkileyen faktörler

Literatür, ev sahibi ülkedeki uluslararası öğrencilerin seçimlerinin, ev sahibi ülkenin sosyal, ekonomik, kültürel ve politik boyutları ile ilişkili çeşitli faktörlerden etkilendiğini göstermektedir.

Sosyo-Ekonomik faktörler; uluslararası öğrencilerin kendi ülkeleriyle bazı sosyo-ekonomik bağları olan bir ev sahibi ülke seçme eğiliminde olduğu gözlenmiştir. Buna ek olarak, uluslararası öğrencilerin evlerinden uzak olmaları nedeniyle, güvenlik ve emniyet gibi faktörler de yararlıdır ve ev sahibi ülke seçimi üzerinde etkili olmaktadır (Anderson ve Bhati, 2012, s. 66-76). Benzer şekilde, yaşam maliyeti ve standardı birçok uluslararası öğrencilerin giderek artan bir endişesi haline gelmektedir (Singh, Schapper ve Jack, 2014, s. 463-74). Sosyalleşme de önemlidir bununla birlikte uluslararası öğrenciler akrabalarına, arkadaşlarına veya bağlantılarına sahip oldukları bir ev sahibi ülkeyi seçmeyi tercih etme eğilimindedirler. (Mazzarol ve Soutar, 2002, s. 82-90).

Kültürel faktörler; yeni bir sosyal çevreye ve kültürel normlara uyum sağlamak, çoğu uluslararası öğrenci için zorlu bir süreçtir. Kültürel şok deneyiminin, uluslararası öğrenciler arasında, ev sahibi ülkeler ile kendi ülkeleri arasındaki sosyal ve kültürel farklılıklara uyum sağladıkları için yaygın olduğu söylenmektedir (Zhou, Jindal-Snape, Topping ve Todman, 2008, s. 63).

Kültürel yakınlık, uluslararası öğrencilerin nerede öğrenim görecekları konusundaki kararlarını etkileyen faktörlerden biri gibi görünmektedir. Uluslararası öğrenciler sosyal uygulamaları net bir şekilde anladıkları bir ülkede okurken daha rahat hissedebilmektedirler (Singh, Schapper ve Jack, 2014, s. 463-74). Bununla birlikte, yapılan son araştırmalar birçok uluslararası öğrencinin, kültürü “ilginç” olan ve değerli bir yaşam deneyimi kazanmak için kendi kültürlerinden tamamen farklı bir ülkede öğrenmeyi seçtiklerini göstermektedir (Eder, Smith ve Pitts, 2010, s. 232-50).

Dil de bir kültürün parçasıdır ve uluslararası öğrencilerin ev sahibi ülkenin diliyle de iletişim kurabilecekleri bir ülkede okumayı seçmeleri doğaldır çünkü bu ev sahibi ülkedeki eğitim ve sosyal yaşamlarının ön koşuludur (Bourke, 2000, s. 110-38).

Politik faktörler; kendi ülkeleri ile ev sahibi ülke arasındaki politik yakınlık, uzun zamandır uluslararası öğrencilerin akışının etkili bir faktörü olarak kaydedilmiştir (Nghia, 2015, s. 4-5).

Akademik faktörler; uluslararası öğrencilerin nerede eğitim alacaklarına ilişkin kararları birçok faktörden etkilenir. Bu faktörlerden biri, bir ülkenin yükseköğreniminin ve programlarının kalitesidir. Dünyada ünlü üniversiteleri olan ülkeler, diğerlerinden daha çok sayıda öğrenciyi çekmektedir (OECD, 2013).

2.2. Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği

Son on yıl boyunca, Türkiye uluslararası bir yükseköğrenimin merkezi olmaya çalışmıştır. Bu yöndeki çabaları, Türk kurumlarındaki artan uluslararası öğrenci nüfusu ile son yıllarda daha da belirgin hale gelmiştir. Devlet burs programlarında ve diğer hükümet girişimlerinde yapılan son değişiklikler, Türkiye’deki uluslararası öğrenci sayısında artışa neden olmuştur. Ayrıca, Türk yükseköğretim kurumları son yıllarda daha fazla uluslararası öğrenciyi çekmek için çabalarını yoğunlaştırmışlardır (Gök ve Gümüş, 2018, s. 246).

2.2.1. Türkiye’de uluslararası öğrenci hareketliliğinin tarihsel gelişimi

Türk üniversiteleri 1990’lı yıllarda uluslararası öğrencileri kabul etmeye başlamıştır. 1992 yılında başlayan ve Türki Cumhuriyetler ve ilgili topluluklardan gelen öğrencilere burs sağlayan “Büyük Öğrenci Projesi” bu şekilde başlangıç noktası haline gelerek uluslararası öğrenci açısından önemli gelişmelere yol açmıştır. Türk üniversiteleri o tarihten beri çok sayıda uluslararası öğrenciyi ağırlamıştır. Ancak, bu programdan yararlanan öğrenci sayısı bu yıllarda önemli ölçüde artmamış, sürekli olarak istikrarlı bir şekilde kalmış ve projeye tahsis edilen burslar tam olarak kullanılmamıştır (Gündüz, 2012, s.1).

Bu kapsamda öncelikle kurumsal bir yeniden yapılanma gerçekleştirilmiştir. 2010 yılında Yurt Dışındaki Türkler ve Akraba Toplulukları (YTB) ofisi kurulmuş ve “Türkiye Bursları” adı altında oluşturulan ofisin sorumluluğu altında uluslararası burslar verilmiştir. Ofisin görevlerinden biri, Türkiye’de burs almaya hak kazanan uluslararası öğrenciler için eğitim prosedürlerini belirlemektir. Aynı zamanda eğitim sırasında ve sonrasında ilişkilerin sürdürülmesidir. “Türkiye Bursları”, dünyanın dört bir yanından gelen öğrencilere çok çeşitli disiplinlerde burs sunmaktadır (<http-2>).

2.2.2. Büyük öğrenci projesi

1990'ların başında Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlık kazanmış ülkelerle ilişkilerini güçlendirmek için çeşitli dış politika stratejileri geliştirmiştir. Eğitim sektörü, Türkiye'nin bu dönemde geliştirdiği en önemli dış politika stratejilerinden biridir (Bursa, 2017, s. 2).

Türkiye, bu ülkelerle tarihi bağları ve kültürel değişimi güçlendirmek amacıyla, eğitim alanında bir dizi ikili anlaşmalar, ortak yatırımlar ve öğrenci değişimi gerçekleştirmiştir. "Büyük Öğrenci Projesi" 1992-1993 öğretim yılında başlatılmıştır. İlk aşamada proje sadece 5 Türk Cumhuriyeti (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Özbekistan) ile sınırlı olup, sonraki yıllarda Türk ve akraba topluluklarına yayılmıştır (Kavak ve Baskan, 2001, s.95). "Büyük Öğrenci Projesi" için yaratılan kontenjanın büyük çoğunluğu, projenin yükseköğretim programlarındaki öğrencilere (ön lisans, lisans, lisansüstü) odaklandığı yüksek-öğretim alanındadır (Bursa, 2017, s. 8).

1992 yılında, büyük öğrenci projesinin hedefleri Millî Eğitim Bakanlığı, projenin sorumlu ve koordinatörü tarafından açıklığa kavuşturulmuştur (Gündüz, 2012, s.24):

- Türk Cumhuriyetlerinin ve topluluklarının eğitimli işgücünün ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmak için çalışmaktadır.
- Orta Asya ülkeleri arasında bir tür Türk dostu ilişkiler kurmaktadır.
- Türk dilini öğretmek ve Türk kültürünü tanıtmak için Türk dünyası ülkeleri arasında bir dostluk köprüsü oluşturmaktadır.
- Türk dünyasında ülkeler arasındaki ilişkileri geliştirmektedir.

Büyük Öğrenci Projesinin temel amaçlarından biri, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlık kazanan Türk Cumhuriyetlerinin bilimsel etkinliğini ve kültürel değişimlerini artırmaktır (Gündüz, 2012, s.24).

2.2.3. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), 2010 yılında yurt dışında yaşayan Türk ve Türk vatandaşlarını hedef alan bir kurum olarak kurulmuştur (Koç, 2012, s.19). Başkanlık, yurtdışındaki akrabaları ve ilgili topluluklarla bilimsel, kültürel ve sosyal işbirliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca Türkiye ile ortak bir uygarlığa sahip olan ülkeler arasındaki ilişkilerin sürekliliğini sürdürmeye çalışmaktadır (Yurtnaç, 2012, s. 8).

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına ve ilgili topluluklara gerekli hizmetleri sağlamaktadır. Buna ek olarak, Türkiye'nin sunduğu uluslararası burs programlarını sunarak uluslararası öğrencilere odaklanmaktadır (Yurtnaç, 2012, s. 9).

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı resmi internet sitesinden edinilen bilgilere göre, kurum işlevleri ve kapsamı aşağıda sunulmuştur:

“6 Nisan 2010 tarihinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) yurtdışındaki vatandaşlarımız, kardeş topluluklarımız ile Türkiye’de öğrenim gören uluslararası burslu öğrencilerimize yönelik çalışmaları koordine etme, bu alanlarda verilen hizmetleri ve yapılan faaliyetleri geliştirme görevini üstlenmiştir. Başkanlığımızın çalışmalarıyla gerek yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızla gerekse kardeş topluluklarla ilişkiler güçlendirilmekte, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak daha yakın ilişkiler tesis edilmektedir. Türkiye Burslusu öğrencilerimiz ise; dünyanın dört bir yanındaki gönüllü elçilerimiz olmaktadır” (http-3).

Uluslararası öğrenciler derin ilişkilerin ve toplum iletişiminin köklerinin yeniden inşasında ve dünya çapında kültür için gönüllü elçiler olmada önemli bir rol oynarken, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), “Türkiye Bursları” adı altında Türkiye’de eğitim almak için bir fırsat olarak burslar sunan uluslararası öğrencilere odaklanmıştır (Dönmez, 2019, s. 22).

2.2.4. Türkiye bursları programı genel çerçevesi

Türkiye, hem Cumhuriyet öncesi hem de Cumhuriyet Döneminde birçok uluslararası öğrenciye kapılarını açmış, Türkiye’de seçkin bir eğitim almaları için bu öğrencilere burs vermiştir. 2010 yılında kuruluşundan sonra Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı’na verilen görevler çerçevesinde, 2012 yılında “Türkiye Bursları” programı hayata geçirilmiştir (http-4).

Şekil 2.4. Türkiye Burslarıyla gelen uluslararası öğrenciler (YTB, 2019)

Her yıl dünyanın dört bir yanından binlerce öğrenci, bir Türk devlet kurumu olan YTB tarafından sağlanan burslar (Türkiye Bursları) ile Türkiye'ye eğitim görmek için gelmektedir.

Türkiye Bursları, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından finanse edilen uluslararası burs programıdır. “Türkiye bursları”, Türkçe öğrenim, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora, uzmanlık ve araştırma bursları olarak verilmekte olup, aylık burs, barınma desteği, üniversite öğrenim katkı payı ödemeleri, Türkçe dil öğrenimi ödemeleri, genel sağlık sigortası ödemeleri ve temel ulaşım giderlerini kapsamaktadır (Özçetin, 2013, s. 3). Bunlara ek olarak “Türkiye Bursları” programı kapsamında, Türkçe bilmeyen uluslararası öğrencilere bir yıl süreyle Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (TÖMER) Türkçe öğretilmektedir. Öğrenciler bu süre zarfında tüm burs imkânlarından faydalanmaya devam etmektedirler.

“Türkiye Bursları”, yalnızca maddi destek sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencilere üniversite diploması da sağlayan bir burs programıdır. Üniversite eğitimi dışında, Türkiye'de oldukları süre boyunca sosyal, kültürel ve akademik müfredat dışı program ve etkinliklerin avantajlarını sunmayı amaçlamaktadır (http-5).

Bugün “Türkiye Bursları”, farklı kıtaların pek çok ülkesinde iyi bilinen bir burs programıdır. Son 10 yılda, Türk yükseköğretim kurumlarında okuyan uluslararası öğrenci sayısında yüzde 75'lik bir artış yaşanmıştır. Mevcut rakamlara göre, Türkiye yaklaşık 150 bin uluslararası öğrencisiyle dünyanın en çok öğrenci kabul eden ülkelerinden biri haline gelmiştir (http-6).

“Türkiye Bursları”, uygulanmaya başladığı 2012 yılında, toplam 10 bin civarında başvuru alırken 2017 yılında bu sayı 100 binin üzerine çıkmıştır. Aynı zamanda başvuru alınan ülke sayısı da neredeyse ikiye katlanmıştır. 2019 yılında ise dünyanın 167 ülkesinden 145 bin 700 başvuru ile Türkiye Bursları'na rekor başvuru gerçekleşmiştir (http-7).

Uluslararası öğrenciler, dünya genelinde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ekonomik ve sosyo kültürel alanlarda önemli katkılar sağlamaktadırlar. Bu nedenle başta Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı olmak üzere Türkiye'de birçok kurum ve kuruluş, yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmelerine destek olmaktadır (Er, Saat ve Üstten, 2018, s. 334).

Burs programı, Türk üniversitelerinde tam zamanlı ve kısa süreli programlara okumak isteyen parlak uluslararası öğrencileri cezbetmek için tasarlanmıştır. Burs programı, Türkiye'nin yükseköğrenim ve kültür alanlarında diğer ülkelerle ilişkilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır (Mohammed, 2017, s. 34).

Buna ek olarak diğer bir amaç, Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki karşılıklı anlayışı geliştirmek ve insan odaklı bir yaklaşımla küresel bilgi tabanına katkıda bulunmaktır.

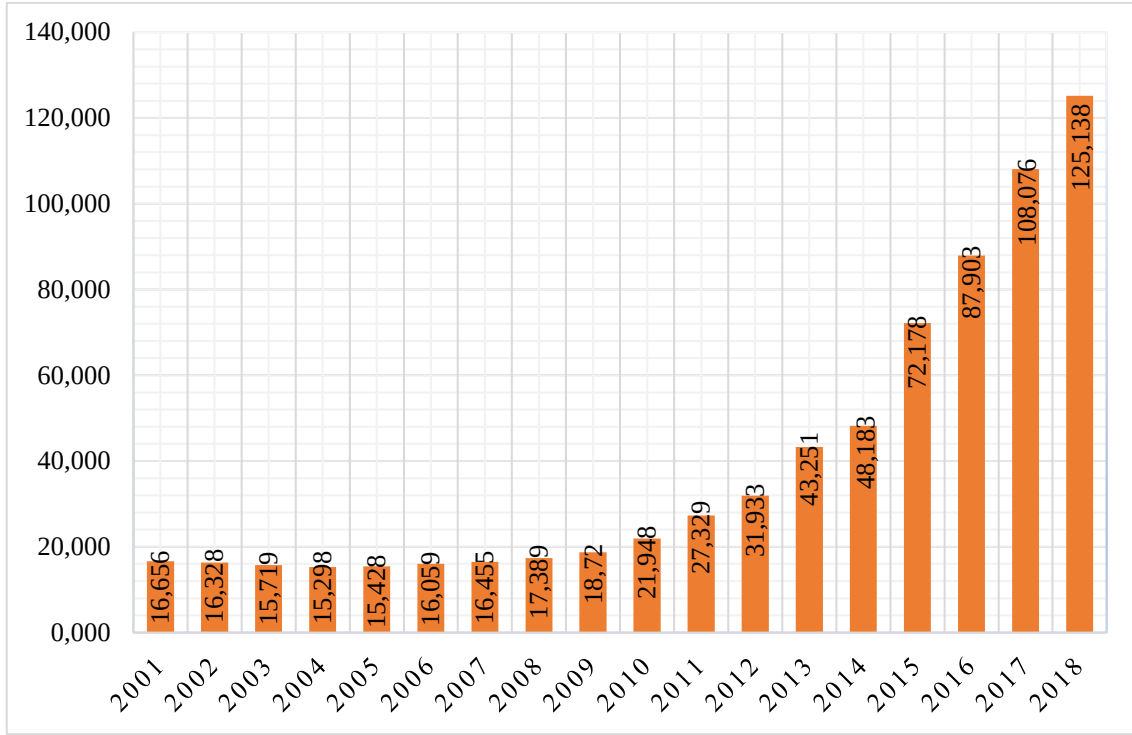
Türkiye'de burs programı kazanan öğrencilerin, Türkiye'de geçirdikleri süre boyunca hem sosyal hem de kültürel etkinliklerden ve ayrıca üniversite eğitiminden faydalanmaları sağlanmaktadır.

Türkiye'deki ilk yılında burs kazanan uluslararası öğrenciler, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (TÖMER) Türkçe dil eğitimi almaktadır. Bu hazırlık yılının amaçlarından biri, öğrencilerin kültürel etkinliklere katılarak farklı kültürler hakkında bilgi edinebilmeleri için interaktif bir ortam yaratmak ve onlara Türk kültürünü öğrenme fırsatı vermektir.

2.2.5. Türkiye'deki uluslararası öğrencilere ilişkin veriler

Türkiye, uluslararası öğrenciler için giderek daha fazla bölgesel bir merkez haline gelmektedir. Türk üniversitelerindeki uluslararası öğrenci sayısı son 10 yılda neredeyse %75 oranında artmıştır (http-8). Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin mevcut uluslararası çabaları, Türkiye'yi uluslararası öğrenciler için daha cazip bir yer haline getirme potansiyeline sahiptir (Özoğlu, Gür ve Coşkun, 2015, s. 223). Türkiye, son yıllarda Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Türkiye Bursları programıyla uluslararası öğrenci alma çabalarını arttırmıştır.

Şekil 2.5.'de gösterildiği gibi, uluslararası öğrencilerin hareketi 2001 ile 2010 arasında hafif ölçüde artmıştır. 2012 yılında, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından yönetilen yeni bir burs programı olan "Türkiye Bursları", Türkiye'de okuyan uluslararası öğrencilerin sayısını önemli ölçüde arttırmıştır. Bu artış eğilimi 2014 yılına kadar devam etmiş ve bu yılda uluslararası öğrenci sayısı 48,183 olmuştur. Türkiye, 2018 yılında 125.138 uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmıştır (bkz. Şekil 2.5).

Şekil 2.5. 2001-2018 yılları arasında Türkiye’de okuyan uluslararası öğrenci sayısı (YÖK, 2019)

Geçtiğimiz 10 yıl boyunca uluslararası öğrenci sayısında dalgalanma, Türkiye’deki farklı uluslararasılaşma deneyimlerine işaret etmektedir. Yükseköğretim Kurulu, Türkiye’yi bir yükseköğretim merkezi haline getirmek için önemli adımlar atmıştır (Özer, 2016, s.59). İlk olarak, yukarıda belirtildiği gibi, 2012-2018 yılları arasında uluslararası öğrenci sayısındaki artış, 2012’de başlatılan “Türkiye Bursları”, burs programıyla yakından ilişkilidir. Türk toplulukları ve dünyanın farklı ülkelerinden gelen öğrencileri hedefleyen bu program, dünyada kalıcı dostluk köprüleri kurmayı, Türk dilini ve kültürünü tanıtmayı, ikili ilişkileri güçlendirmeyi ve Türkiye ile dünya ülkeleri arasında kültürel ve ekonomik değişimi geliştirmeyi amaçlamaktadır (Günaydın, 2012, s.23).

Tablo 2.2. 2017/2018 yılları arasında ülkelere göre Türkiye’yi en çok tercih eden uluslararası öğrenci sayısı (YÖK, 2019)

No	Ülke	Sayı
1	Suriye	20,701
2	Azerbaycan	17,088
3	Türkmenistan	12,247
4	İran	6,418
5	Afganistan	5,826

6	Irak	5,71
7	Almanya	4,012
8	Yunanistan	2,546
9	Bulgaristan	2,510
10	Somali	2,310
Toplam		79,368

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) verilerine göre, Türkiye’deki uluslararası öğrenciler, çoğunlukla komşu ya da akraba ülkelerden gelmektedir. Türkiye; coğrafi konumu, kültürü ve eğitim kalitesi nedenlerinden uluslararası öğrencilerin tercih ettiği ülkeler arasındadır (Er, Saat ve Üstten, 2018, s. 334). Yukarıdaki bulunan tabloda çeşitli dünya ülkelerinden Türkiye’yi yükseköğretim görmek için en çok tercih eden uluslararası öğrencilerin sayıları verilmiştir. Türkiye’ye en fazla öğrencisi gelmiş olan ülke 20,701 öğrenci ile Suriye’dir. Suriye’yi, 17,088 öğrenci ile Azerbaycan ve 12,247 öğrenci ile Türkmenistan takip etmektedir. Tablo 2.2.’de görüldüğü üzere, Türkiye’de bulunan uluslararası öğrencileri büyük çoğunlukla komşu ya da akraba topluluklar, yakın dil, tarihi ve kültürel bağları olan ülkelerden gelmektedir (Şimşek ve Bakır, 2016, s. 524). Bölgedeki yaşanan iç savaş sonucunda Suriye uyruklu öğrencilerin sayısı ilk sırada yer almıştır.

2.2.6. Türkiye’yi tercih nedenleri

Öğrenim görmek istedikleri ülkeleri seçme sürecinde; ülkelerin yükseköğrenim düzeyi, kültürel ve sosyal özellikleri, uluslararası öğrencileri doğrudan etkilemektedir.

Özoğlu, Gür ve Coşkun’un (2012, s. 89), uluslararası öğrenciler üzerine yaptığı araştırmalarla, neden Türkiye’yi yükseköğrenim için tercih ettikleri, Türkiye’yi kendileri için daha cazip kılan unsurlar ve önemli faktörleri belirlenmiştir. A) Türkiye’deki üniversitelerde verilen eğitim, kendi ülkelerinde veya diğer alternatif ülkelerde sunulanlardan daha kalitelidir; B) Türkiye’deki diğer ülkelere göre eğitim ve yaşam giderleri, uluslararası öğrencilerin eğitim alabilecekleri alternatif ülkelere göre daha ekonomiktir; C) Türkiye’nin sunduğu burs imkânları, öğrenciye uygun bir eğitim ortamı sağlamaktadır. D) Türkiye’nin coğrafi, kültürel, dini ya da etnik yakınlığı, uluslararası öğrencilerin kendilerini ülkelerinde hissetmelerini sağlamakta ve Türk çevresi ile bütünleşmelerini kolaylaştırmaktadır; E) Türk topraklarında öğrenci akrabaları ve arkadaşları bulunmakta veya Türk üniversitelerinde eğitim almış tecrübe sahipleri

tarafından tavsiye edilmektedir; F) Kendi ülkelerindeki Türk okulları tarafından Türkiye’deki yükseköğretim sistemine ilişkin yönlendirme yapılmaktadır.

Günaydın (2012, s. 42) araştırmasında, Türkiye Bursları’ndan burs alan uluslararası öğrencilerin Türkiye’yi seçme nedenlerini, alt başlıklar halinde sınıflandırmıştır:

Ekonomik Güç: Türkiye ekonomisinin gücü, Türkiye’de ekonomik güç konusundaki uluslararası algı, uluslararası öğrencilerin dikkatini çeken temel unsurlardan biridir. Uluslararası öğrenciler için Türkiye’nin ekonomik büyümesine olumlu bir bakıştır.

Uluslararası Güç ve Etkinlik: Öğrenciler, kendi ülkelerinde bulunmayan niteliklere sahip ülkeleri seçme eğilimindedirler. Türkiye, uluslararası arenada aktiftir ve modern bir dış politikaya sahiptir. Ekonomik politikalar, küreselleşme ve dış politikanın çeşitli yönlerindeki aktif konumu, komşu ülkeler ve uluslararası kuruluşlardaki girişimler Türkiye’nin adından bahsettirmektedir.

Türklere ve Türk Kültürüne Duyulan Sempati: Uluslararası öğrenciler için, yükseköğrenim görecekleli ülkelerin kültürel ve sosyal özellikleri ile çekiciliği, ülkeye uyum sürecini doğrudan etkilemektedir. Uluslararası öğrencilerin, yabancılara karşı önyargının hüküm sürdüğü sosyal ortamlarda uyum sorunları olduğu bilinmektedir. Farklı kültürlerin uyum içinde yaşadığı ev sahibi ülkeler, uluslararası öğrencilere bir arada yaşama kültürü sunmakta ve yabancı düşmanlığı hissetmeden eğitimlerine devam etmelerini sağlamaktadır. Türk halkının misafirperverliği, hoşgörüsü, sosyal yapısı ve kültürel zenginliği uluslararası öğrencileri çeken önemli faktörlerdir.

Tarihsel Derinlik ve Coğrafi Konum: Türkiye, Bizans ve Osmanlı imparatorluklarının başkenti olarak kurulduğundan bu yana önemli bir tarih ve uygarlık birikimi oluşturmuştur. Anadolu kültürü ve uygarlığı dünyanın dört bir yanından insanları cezbetmektedir. Türkiye’nin tarihsel derinliği ve jeostratejik önemi, Türkiye’nin uluslararası öğrenciler tarafından seçiminde önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye, Doğu ve Batı’nın kesiştiği eşsiz bir stratejik bölgedir, iklim ve coğrafyası çeşitliliğe sahiptir.

Ortak Din, Kültür ve Tarih: Öğrencilerin Türkiye’yi tercih etmedeki en önemli nedenlerinden biri, ortak kültürel faktörler (dil, din, kültür vs) ve geçmişteki yakınlaşmalardır.

2.3. Uluslararası Öğrencilerin Kültürel Miras Farkındalığı ve Gerekliliği

Daha iyi bir yaşam arayışı içinde dünyanın çeşitli yerlerinden öğrenciler kendilerini yeniden konumlandırmayı ve gelişmiş ülkelerde eğitimlerini sürdürmeyi tercih etmiştir. (Yang, Noels ve Saumure, 2006, s. 448).

Yükseköğretime kayıtlı olan birçok öğrenci, bir üniversitenin kültürel mirası ve dünya barışını desteklemedeki rolünün farkında değildir (Teh, 2011, s. 2).

Thomas (2004), tarafından önerilen dengeyi yakalamak için, yükseköğrenim kurumları, kendi ulusal kültürlerini aktarmada ve kapılarını çalan öğrencilere kültürel çeşitliliğin takdir edilmesini teşvik etmede hayati bir rol oynamaktadır. Kültürlerarası duyarlılık ile birleşen güçlü bir kültürel kimlik duygusu, her geçen gün daha fazla öğrenci kültürel sınırları geçerken önemli bir yaşam becerisi olmaktadır. Bu nedenle, yeterlilikle mezun olmanın önemli koşullarından olan; uluslararası öğrencilerin yerel kültür hakkında bilgi edinmeleri ve kültürel mirasın önemine olan bilinçlerinin artması ile kültürel değişimleri deneyimleme fırsatına da sahip olacaklardır (Teh, 2011, s. 2).

Her birimiz uluslararası öğrenciler de dâhil olmak üzere belirli bir topluluk ve çevreye aidiz. Kültür, belirli bir insan grubunun sembolik bir temsili olmasına rağmen, doğası gereği her uluslararası öğrenci bir tür kültür taşımaktadır. Uluslararası öğrenciler kendi ülkelerinden bir başka ülkeye gitmek üzere ayrıldıklarında, kültürlerarası bir karşılaşma yaşarlar. Çünkü etkileşimde oldukları insanlar yeni ülkede değişmiştir; bu nedenle de yeni yerdeki kültür deneyimi yerli kültürden farklıdır (Teh, 2011, s. 24).

Bireylerin kültürel farkındalığı, kişinin bilgisinin kültürel açıdan büyümesinin bir göstergesidir. Kültürel farkındalığın artırılması, uluslararası öğrencilerin kültürel deneyimlerini yeni bir ortamda aktarmalarına yardımcı olabilecek çok kültürlü yetkinliklerin varlığının sonucudur. Uluslararası öğrencilerin bireysel kültürü ile bir ev sahibi ülke kültürü arasındaki farkı yönetebilme becerisi, ev sahibi ülkede yaşayanların yardımcı olacaktır (Gullekson ve Vancouver, 2010, s. 320).

2.3.1. Kültürel miras bilinçlendirmesi gerekliliği

Küreselleşen dünyada, bireyler arasındaki iletişim kolaylaşmakta ve dünyanın her yerinden insanlar anında birbirleriyle iletişim kurabilmektedirler. Bu gelişme, ülkeler arasında sınırların açılmasına ve uzak kültürlerin birbirleriyle etkileşimlerine neden olmuştur. Artık bireyler dünya kültürleriyle kolayca iletişim kurabilmekte ve onlarla

etkileşime geçebilmektedir. Bu durum “kültürel farkındalık” kavramının tanınmasına yol açmıştır.

Kültürel farkındalık; kültürü anlamak, farklı inanç ve fikirlerin farkında olmak olarak tanımlanabilir (Isçan, Karagöz ve Konyar, 2017, s. 45). Kültürel farkındalık, diğer kültürlerden insanlarla etkileşime geçmemiz gerektiğinde merkezi hale gelmektedir (Cardona, Rico ve Sarmiento, 2015, s. 12).

Kültürel miras, tüm insanların paylaştığı bir şeydir. Nereden gelirsek gelelim, bizi o yerden takip eden bir kültür bulunmaktadır. Nerede büyüdüğünüz, nereye gideceğiniz önemli değil, kültür her zaman yanınızda götürebileceğiniz bir şey olacaktır.

Kültürel miras ve sürdürülebilir kalkınma el ele gider. Bununla birlikte, kültürel miras, yalnızca önemi konusunda farkındalık yaratmak için uygun eğitim yoluyla sürdürülebilir kalkınmanın bir kanalı olarak işlev görebilmektedir (Ocampo ve Delgado, 2014, s. 201).

Kültürel farkındalık “kültürün gelişen bilincinin ve kültürün değer ve inançlarının” nasıl şekillendirildiğidir. Bugün mezun olan öğrencilerin kültürel açıdan farkındalığa sahip olması gerekmektedir. Kültürel miras bilinci herhangi bir mirasın korunması ve yönetiminin temel bir parçasıdır (Burchum, 2002, s.7).

Kültürel koruma süreci “farkındalık” konusu ile bağlantılıdır. Yerel toplulukların farkında olmadıkları bir şeyi korumaları beklenemez. Bu nedenle, mirasın korunması süreci eğitimin önemini ortaya koymaktadır (Ocampo ve Delgado, 2014, s. 201).

Ülkeler ve kültürler arasındaki geniş coğrafi mesafeler, küresel olarak yeni ilişkiler ve etkileşimler açan teknoloji kullanılarak azalmıştır. Yeni sınır ötesi ilişkiler geliştirmek ve bu ilişkileri sürdürebilmek için kültürel farklılıkların ve benzerliklerin daha iyi anlaşılması gerekmektedir. Yükseköğretim kurumları, kültürel anlayış ve üniversitenin uluslararasılaşması yoluyla sınır ötesi ilişkilerin oluşmasında hayati bir rol oynamıştır (Croese, 2011, s. 338).

Birçok ülke, özellikle kültürel mirasın yükseköğretime önem veren ilgili programları teşvik etmek ve özellikle koruma bilincini artırmaya odaklanmak için çok çaba sarf etmektedir. Yerel halkın sahip olduğu kültürel miraslar, aralarında paylaşılan en değerli “Kolektif Bellek”tir. Ancak “Bölge Kimliği”ni tanıtmaya faaliyetlerine öncülük eden bir gönüllü kuruluş yoksa yerel halk için bunu geliştirmek çok zordur (Huay Hsu ve Peng Lai, 2015, s. 125).

2.3.2. Uluslararası öğrencilerin kültürel miras farkındalığının önemi

Keşfin gerçek yolculuğu yeni topraklar görmek değil, bilinçli gözlerle bir kültür görmektir. Uluslararası öğrenciler eğitim almak için kendileri yurtdışına gitmekte ve bu da onları yeni kültürlerle karşı savunmasız hale getirmektedir. Bu nedenle kültürlerin daha derin bir küresel farkındalık ve anlayışına sahip olmak çok önemlidir.

Uluslararası öğrencilerin farkındalığının ardındaki fikir, gittikleri farklı ülkelere, kültürlere ve sosyal çevrelere açık, küresel bireyler oluşturmaktır. Uluslararası öğrencilerin kültürel miras farkındalığı neden önemlidir? Kültürel farkındalık daha barışçıl ve bilgili bir toplum yaratmaktadır. Bunu yapmak, toplumun her tarafından gelen insanların ülkelerinin ve diğer ülkelerin kültürlerini anlamalarını gerektirir. Uluslararası öğrenciler, bir ülkeden diğerine geçerken kültürel farkındalık hedefine ulaşma konusunda toplumlar üzerindeki en güçlü etkilerden biri olabilmektedir.

Uluslararası öğrenciler, gelişmiş ülkelerdeki üniversiteler için yalnızca değerli bir finansal varlık değil, aynı zamanda kültürel mirasını ve takdirini arttırmaya hizmet eden bu ülkeleri farklı mirasları ve bakış açılarıyla zenginleştiren bireylerdir. Uluslararası öğrenciler, birçok disiplinde geniş bir bilgi ve kültür yelpazesini yanlarında getirerek, ev sahibi ülkelerin entelektüel sermayesine ve kültürel birikimine katkıda bulunmaktadırlar (Smith ve Khawaja, 2011, s. 700).

Uluslararası öğrencilerin kaydı, bir öğrenme ortamında farklı kültürlerin, değerlerin, dilin ve yaşam tarzının varlığına neden olmuş ve bu nedenle kültürel farkındalığın ve takdirin arttırılmasını gerekli kılmıştır (Andrade, 2006, s. 131-154).

2.3.3. Kültürel miras bilincine katkıda bulunan faktörler

Teh (2011, s. 123), eğitim kurumları tarafından düzenlenen kültürel farkındalık girişimlerinin uluslararası eğitim ortamı için çok önemli olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın olumlu sonuçlarına göre, uluslararası öğrenciler arasında kültürel farkındalık deneyimine katkıda bulunan faktörlerin bir kombinasyonu belirlenmiştir. Bu faktörler, uluslararası öğrenciler arasında kültür ve sosyalleşme bilincini teşvik eden uluslararası eğitim kurumları için stratejik görev bilgisi vermektedir;

Uygulamalı Faaliyetler: uluslararası öğrenciler arasındaki uygulamalı faaliyetlerin daha etkileşimli bir kültür öğrenme ortamı olarak kullanılması,

Eğitimcilerin Rolü Rolü: uluslararası öğrenciler için farkındalık artırıcı kültürel girişimlerin düzenlenmesinde öğretim üyelerinin katkılarından yararlanılması,

Doğru Sosyal Atmosfer: sosyal bir atmosfer sağlamak ve kültürel faaliyetlerin sayısı arasındaki doğru dengenin belirlenmesi,

Shimray (2019, s. 2-4), kültürel miras bilincini artırmanın ve kolaylaştırmanın çeşitli yollarını araştırmıştır;

Miras Festivalleri: Önceden düzenlenmiş miras festivalleri kültürel gelenekleri etkileme, gösterme ve zengin kültür mirası hakkında öğrenciler de dahil olmak üzere halkı eğitime potansiyeline sahiptir (Crompton ve McKay, 1997). Miras festivalleri, kültürel mirasın genel insanlara ve öğrencilere gelişim açısından öğretilmesinde önemli bir unsurdur (Getz, 2008, s. 408).

Miras Parkurları: Bir miras izi, halkı ve öğrencileri kültürel mirası etkileşimli bir şekilde vurgulamaya teşvik etmenin başka bir yoludur. Miras parkurlarında, farklı yollar belirli bir miras alanının önemli maddeleriyle bağlantılıdır. Bir miras izi, kendi kendine rehberli veya rehbersiz bir tur gibi davranabilmektedir.

Miras Yürüyüşü: Miras yürüyüşü, halk arasında kültürel miras farkındalık yaratmanın başka bir yoludur (Shankar ve Swamy, 2013, s. 698).

Saad (2018), bir miras yürüyüşünün, halk arasında kültürel miras hakkında farkındalık yaratmanın en iyi yollarından biri olduğunu söylemiştir. Öğrencileri eğitmenin en iyi yoludur. Miras yürüyüşü; kültür, felsefe, gelenek ve ritüeller hakkında bilgi edinmeyi sağlamaktadır. Ayrıca, halkın ve öğrencilerin, zengin kültür ve tarihi hatırlamalarını sağlamaktadır.

Miras Ödülleri: Miras ödülü, kültürel mirası tanıtmının bir yoludur.

Sokak Oyunları: Sokak oyunu gayri resmi bir gösteridir ve insanları doğrudan birbirine bağlamaktadır. Sokak oyunları, farkındalık yaratmak ve halkın somut olmayan mirasla ilgili sorunları anlamasını sağlamak için ortak bir platform sağlamaktadır (Shankar ve Swamy, 2013, s. 702). Farkındalık yaratmanın ve kültürel mirasın değerini etkin ve yaygın olarak desteklemenin en etkili yollarından biridir. Ayrıca miras alanlarının etkin yönetimi ve korunması için kullanılmaktadır (Srivastava, 2015, s. 343).

2.4. UNESCO Dünya Mirası Listesi

2.4.1. UNESCO Dünya Mirası Listesi durum değerlendirilmesi

UNESCO, “Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Birleşmiş Milletler üyeleri arasında eğitim, bilim, kültür alanlarında işbirliği oluşturup, keşişim sağlamakla görevli olan, Birleşmiş Milletler’in sosyal bir kuruluşudur” (UNESCO, 1972).

Kültürel miras; tarihî, estetik, arkeolojik, bilimsel, etnolojik veya antropolojik değeri olan anıtlar, bina ve mekân gruplarını ifade etmektedir. Doğal miras, olağanüstü fiziksel, biyolojik ve jeolojik oluşumları ve bilimsel, estetik değeri olan bitkileri ve alanları oluşmaktadır (UNESCO, 2008, s. 3).

Tüm insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen değerleri doğrulamak ve bunları gelecek nesillere tanıtmak ve aktarmak için UNESCO, 1972’de Paris’te düzenlenen 17. Genel Konferansında “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına İlişkin Sözleşmeyi” kabul etmiştir. Dünya Mirası Listesi, insanlık için olağanüstü evrensel değere sahip olduğu düşünülen küresel, kültürel ve doğal mirasların bir listesidir (UNESCO, 2014). Sözleşme, 17 Aralık 1975’te yürürlüğe girmiştir. Mayıs 2017’den itibaren 193 devlet partisi tarafından onaylanmıştır ([http-9](http://9)).

Dünya Mirası Komitesi, dünyayı bölgeleri olarak adlandırdığı 5 coğrafi bölgeye ayırmıştır: Afrika, Arap Devletleri, Asya ve Pasifik, Avrupa ve Kuzey Amerika, Latin Amerika ve Karayipler ([http-10](http://10)).

UNESCO, Dünya Mirası konumundaki kıtalar arasında bir denge kurmaya çalışmaktadır. Temmuz 2019 yılı itibariyle dünya genelinde UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne kayıtlı 1121 kültürel ve doğal varlık bulunmakta olup bunların 869 tanesi kültürel, 213 tanesi doğal, 39 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlıktır. Her yıl gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantıları ile bu sayı artmaktadır (UNESCO, 2019). Aşağıdaki tablo, bu 5 coğrafi bölgeye göre sitlerin dağılımını ve Temmuz 2019 itibariyle sınıflandırılmalarını içermektedir:

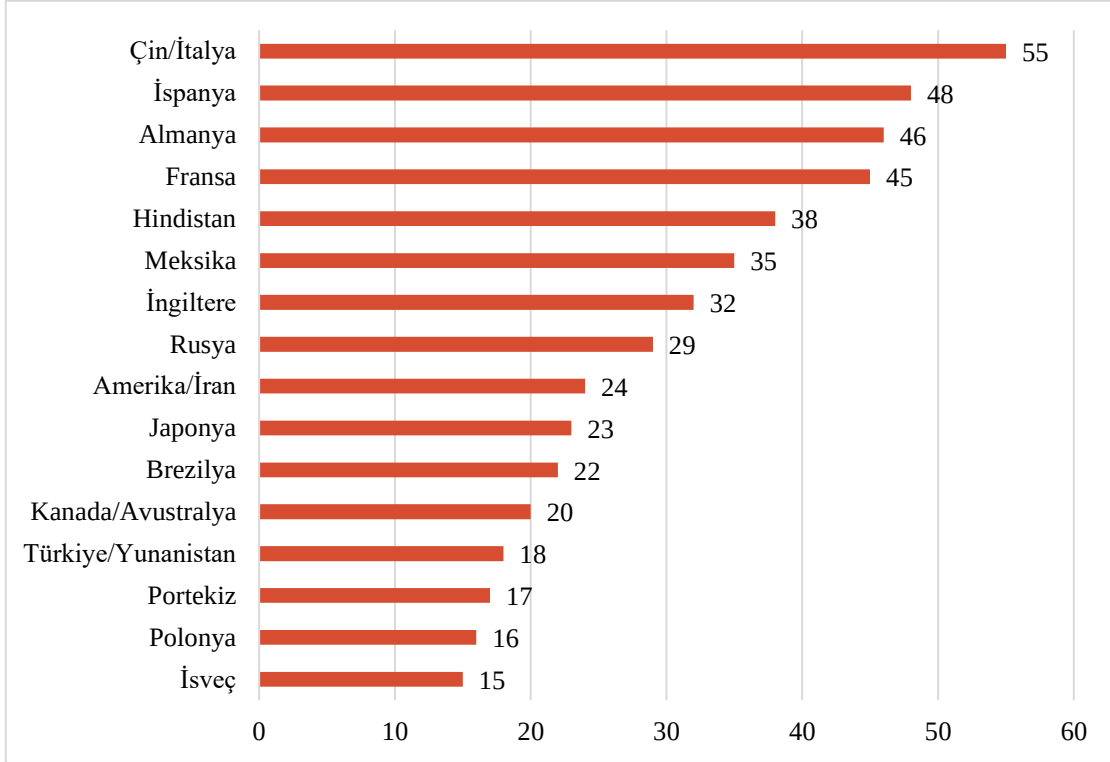
Kültürel mirasın küresel düzeydeki öneminin gelecek nesillere aktarılması göz önünde bulundurulduğunda, birçok ülke bu eşsiz miras özelliklerinin korunmasını ve bilinçlendirilmesini sağlamak için uluslararası sözleşmeler ve öneriler geliştirmek için çalışmıştır (UNESCO, 1972, s. 1).

Tablo 2.3. 2019 yılı verilerine göre UNESCO bölgelerinde Dünya Mirası Listesi istatistikleri (UNESCO, 2019)

Bölgeler	Kültürel	Doğal	Karma	Toplam	%	Miras Alanına Sahip Olan Taraf Devletler
Afrika	53	38	5	96	8,56%	35
Latin Amerika ve Karayipler	96	38	8	142	12,67%	28
Asya ve Pasifik	189	67	12	268*	23,91%	36
Avrupa ve Kuzey Amerika	453	65	11	529*	47,19%	50
Arap Devletleri	78	5	3	86	7,67%	18
Toplam	869	213	39	1121	100%	167

* Avrupa ile Asya Pasifik Bölgesi arasında bulunan bölgeler arası bir miras alanı olan “Uvs Nuur Basin” (Moğolistan, Rusya Federasyonu) Asya ve Pasifik bölgesinde sayılmıştır.

Tablo 2.3.’de UNESCO’nun coğrafi bölgelerine göre taraf devletlerde bulunan Dünya Mirası alanlarının sayısı gösterilmektedir. Bunlara bağlı olarak; 2019 yılı itibariyle sayısı 1121’i bulan Dünya Mirası alanlarının %47,19’ünü oluşturan 529 miras alanı Türkiye’nin de içinde olduğu Avrupa ve Kuzey Amerika bölgesinde bulunmaktadır. Buna ek olarak, %23,91 oran ve 268 miras alanı ile Asya ve Pasifik bölgesi, %12,67 oran ve 142 miras alanı ile Latin Amerika ve Karayipler bölgesi, %8.56 oran ve 96 miras alanı ile Afrika bölgesi, %7,67 oran ve 86 miras alanı ile Arap Devletleri izlemektedir. Avrupa ve Kuzey Amerika bölgesi Dünya Mirası Listesi’ndeki alanların neredeyse yarısını barındırdığından en fazla miras alanına sahiptir. 5 coğrafi bölgeden, UNESCO Dünya Miras Sözleşmesi’ne taraf devlet sayısı 193 olmakla birlikte miras alanına sahip olan devlet sayısı 167’tür (bkz. Tablo 2.3.).

Şekil 2.6. Aralık 2019 itibariyle on beş veya daha fazla Dünya Mirası alanına sahip olan ülkeler (UNESCO, 2019)

Şekil 2.6.'te görüldüğü gibi, İtalya ve Çin, 55 adet Dünya Mirası alanları ile ilk sırada yer almaktadır. Buna ek olarak sırasıyla; İspanya 48 adet, Almanya 46 adet, Fransa 45 adet, Hindistan 38 adet, Meksika 35 adet miras alanına sahiptir ve Türkiye ile Yunanistan ise sahip oldukları 18 adet miras alanı ile on üçüncü sırada takip etmektedir (UNESCO, 2019).

Dünya Mirası Sözleşmesi, varlığının 30 yılı boyunca büyük ölçüde başarılar elde etmiştir. Bugün, en önde gelen uluslararası koruma araçlarından ve kesinlikle en iyi bilinenleri arasındadır. Sözleşme'nin başarısı, evrensel üyelikle kanıtlanmış (31 Ocak 2017 itibariyle 193 ülke Sözleşmeye taraftır) ve çok sayıda Dünya Mirası alanı koruma altında bulunmaktadır (2019 itibariyle 167 ülkede 1121 bölge) (UNESCO, 2019).

UNESCO'nun kültür ve kültür mirasını koruma tüzüğü, toplumlar arasında diyalog ve barışın sağlanmasına hizmet eden en iyi araçlar arasında yer almaktadır. Aslında, UNESCO'nun kültür ve kültürel mirasın korunması ve kültürün gelecek nesillere aktarılması konusundaki düşüncelerinin başarılı olduğuna dair en önemli kanıt, bu alanda yapılan sözleşmeler ve üye devletlerin bu sözleşmelere gösterdiği ilgidir (UNESCO, 2016, s.6).

2.4.2. UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi

“Kültürel miras” teriminin, kısmen UNESCO tarafından geliştirilen araçlar sayesinde, son on yılda içeriği önemli ölçüde değişmiştir. Kültürel miras, anıt ve koleksiyonlardaki nesnelerle bitmez. Bununla birlikte atalarımızdan miras kalan sözlü gelenekler, sahne sanatları, sanat uygulamaları, sosyal uygulamalar, ritüeller, festival etkinlikleri, doğa ve evren ile ilgili bilgi ve uygulamalar gibi torunlarımıza aktarılan gelenekleri veya yaşam ifadelerini de içermektedir (UNESCO, 2019).

Farklı toplumların somut olmayan kültürel mirasının anlaşılması, kültürlerarası diyaloga yardımcı olmakta ve diğer yaşam biçimleri ile karşılıklı saygıyı teşvik etmektedir. Somut olmayan kültürel mirasın önemi, kültürel tezahürün kendisi değil, bir nesilden diğerine aktarılan bilgi ve becerinin zenginliğidir. Bu bilgi aktarımının sosyal ve ekonomik değeri, azınlık gruplar ve bir devlet içerisindeki ana sosyal gruplar için geçerlidir ve gelişmiş devletler için olduğu kadar gelişmekte olan devletler için de önemlidir (UNESCO, 2019).

2001 yılında UNESCO, bir tanım üzerinde anlaşmaya varmak için Devletler ve Sivil Toplum Kuruluşları arasında bir anket yapmış ve 17 Ekim 2003 tarihinde somut olmayan kültürel mirasın korunması ve desteklenmesi için Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi hazırlanmıştır. (UNESCO, 2019).

UNESCO’nun 2003 tarihli Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasına İlişkin Sözleşmesi, somut olmayan kültürel mirasın varlığını gösterdiği beş geniş alan adı önermektedir. Somut olmayan kültürel mirasın aracı olarak:

- Dil de dâhil olmak üzere sözlü gelenek ve ifadeler,
- Performans sanatları,
- Sosyal uygulamalar, törenler ve festival etkinlikleri,
- Doğa ve evren ile ilgili bilgi ve uygulamalar,
- Geleneksel işçilik

şeklindedir.

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi (2003)’ne göre, somut olmayan kültürel miras ya da yaşam mirası, insanlığın kültürel çeşitliliğinin temel kaynağıdır ve sürdürülmesi yaratıcılığın devamının garantisidir.

UNESCO, dünya çapında önemli somut olmayan kültürel mirasların daha iyi korunmasını ve bunların önemine dair bilinci sağlamak amacıyla Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerini oluşturmuştur. Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi, Somut

Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin yrrlēe girdiēi 2008 yılında oluşturulmuştur ([http-11](http://11)).

İnsanlın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi, “kültürel mirasın eřitliliēini göstermeye ve önemi konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olan” somut olmayan kültürel miras unsurlarını içermektedir (UNESCO, 2019).

2010 yılı itibariyle program iki liste halinde toplanmaktadır. “İnsanlın Somut Olmayan Kültürel Mirasının Temsilcisi Listesi”, kültürel uygulamaların ve ifadelerin bulunduēu bu miras listesinin eřitliliēini göstermeye ve önemi konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olur. “Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi”, ilgili topluluklar ve ülkelerin, hayatta tutmak için acil önlemler almayı dřndēu kültürel unsurlardan oluşmaktadır ([http-12](http://12)).

UNESCO, 122 ülkeden 443 somut olmayan kültürel miras unsurları listesi sunmaktadır. Dans, müzik, yemek ve el sanatları gibi çeşitli kültürel unsurların eklektik bir karışımına sahiptir (UNESCO, 2019)

UNESCO, korumaya etkin bir şekilde yardımcı olmuş ve dünyanın farklı bölgelerindeki birçok insan grupları arasında çeşitli Somut Olmayan Kültürel Mirasın srekliliēini saēlamıřtır. Aynı zamanda, farklı grupların kucakladın kültürlerin farklı yönlerinin geliştirilmesi ve takdir edilmesine de yardımcı olmuştur. Bu şekilde, farklı insanlar arasında entegrasyon geliştirilmiştir. Çeşitli ülkelerde kurulan komiteler aracılıēıyla, listelere her zaman ilave unsurlar eklenmektedir.

2.5. Türkiye'nin UNESCO Kültürel Mirası

2.5.1. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki durumu

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), insanlık için çok değerli olduğu düşünülen, dünyadaki kültürel ve doğal mirasın tanımlanmasını, korunmasını ve korunmasına teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Türkiye, kültürel ve tarihi bir etkiye sahip olan çeşitli medeniyetlerden kalan mirasa sahip, Avrupa ve Asya arasındaki kavşakta yer alan bir ülkedir.

16 Mart 1983'te Türkiye, UNESCO Dünya Miras Sözleşmesi'ni imzalamıştır. 2018 itibarıyla, Türkiye'de 16 kültürel alan ve 2 karma alan dâhil olmak üzere 18 Dünya Miras Alanı bulunmaktadır (UNESCO, 2019). 1985 yılında Paris'te düzenlenen Dünya Mirası Komitesi'nin dokuzuncu oturumunda, Türkiye'nin ilk üç bölgesi listelenmiştir: Sivas ilindeki "Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası", "İstanbul'un Tarihî Alanları", Nevşehir ilindeki "Göreme Milli Parkı ve Kapadokya" (UNESCO, 2019). En son eklenen miras alanları olarak; Aydın ilindeki "Aphrodisias" 2017'de, Şanlıurfa ilindeki "Göbekli Tepe" ise 2018'de listeye eklenmiştir.

1986 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne Çorum ilinde bulunan Hitit Medeniyetinin başkenti "Hattuşa", eklenmiştir. 1987 yılında Adıyaman ilindeki "Nemrut Dağı", 1988 yılında ise Denizli ilinin karma Miras Alanı "Hieropolis-Pamukkale" ve Antalya-Muğla bölgesindeki "Xanthos-Letoon" miras alanı listeye dâhil edilmiştir. 1988 yılından sonra 1994 yılına kadar hiçbir alan Dünya Miras Alanı olarak ilan edilmemiş ve listeye eklenmemiştir. Altı yıllık aradan sonra 1994 yılında listeye Karabük ilinin tarihi bir Anadolu kenti olan "Safranbolu Şehri" dâhil edilmiştir. Safranbolu Şehri, İstanbul'un Tarihi Alanları'ndan sonra listeye dâhil edilen ilk kentsel kültürel miras alanıdır. 1998 yılında listeye Çanakkale ilinde bulunan "Truva Arkeolojik Alanı" dâhil edilmiştir.

UNESCO tarafından sağlanan verilere göre, Türkiye'nin Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi'ni kabul etmesinden sonra, ilk 15 yıl boyunca Dünya Mirası Listesi'ne dokuz miras alanı yer almıştır. 1998-2011 yılları arasında hiçbir alan listeye eklenememiştir. 29 Haziran 2011 tarihinde Edirne'de Mimar Sinan'ın en önemli eserlerinden "Selimiye Camii ve Külliyesi", listeye eklenmiştir.

2012 yılında Konya ilinde bulunan en eski ve en gelişmiş Neolitik Çağ yerleşimi olan "Çatalhöyük Neolitik Alanı"nın, UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmesine karar verilmiştir. İki sene sonra 2014'te "Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı

İmparatorluğunun Doğuşu” ve İzmir ilindeki “Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı” Dünya Mirası olarak tescil edilmiştir.

2015 yılında “Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı” ile İzmir ilinde bulunan “Efes” Antik Kenti, 2016’da Kars ilindeki “Ani Arkeolojik Alanı”, 2017’de Roma döneminde heykeltıraşlık okulu, tiyatrosu tapınağı, gibi anıtsal yapılarıyla tanınan Afrodisias ardından, 2018’te Şanlıurfa arkeolojik sit Göbekli Tepe da artık UNESCO Dünya Miras Listesi’nde yer almaktadır (UNESCO, 2019).

Türkiye’nin Dünya Miras Listesi’nde yer alan miras alanlarının özellikleri şu şekilde açıklanmaktadır.

Kültürel Alanlar:

Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas): Ahlat Hürrem Şah tarafından 1288 yılında yaptırılan Divriği Ulu Camii, Anadolu’da Selçuklular döneminde yapılan camilerin en görkemli örneğidir. 13. yüzyılın başlarında kurulan Divriği’deki cami-hastane kompleksi, farklı ve bazen zıt tasarımları harmanlayan, İslam mimarisinin eşsiz ve olağanüstü bir örneğidir. Anıtsal mimarisi ve geleneksel Anadolu taş oymacılığı süslemeleri ile ünlü olan bu şaheser, iki kubbeli camisi, hastanesi ve mezarı ile birlikte, 1985 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne eklenmiştir (http-13).

Şekil 2.7. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (WHC, 2019)

İstanbul’un Tarihî Alanları: İstanbul dünyada iki kıtada birden yer alan tek şehirdir. M.Ö. 6500’den bu yana yerleşik olan şehir, Doğu Roma ve Osmanlı İmparatorluğu’nun başkenti olarak hizmet vermiştir. 120’den fazla imparator ve padişah,

1600 yıldan fazla bir süredir şehri yönetmiştir. Marmara Denizi, Boğaz ve Haliç ile çevrili bir yarımada da yer alan İstanbul'un Tarihi Alanları, 1985 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne eklenmiştir. İstanbul'un Tarihi Alanları dört ana alanla temsil edilmektedir: Sultanahmet Arkeoloji Parkı, Süleymaniye Koruma Alanı, Zeyrek Koruma Alanı ve Kara Surları Koruma Alanı. İstanbul'un Tarihi Alanları, 19. ve 20. yüzyıllarda büyük değişim ve bozulmalardan kurtulan ve yazıt/kitabe zamanında ulusal yasalarla korunan kentin bir parçası olarak İstanbul'un üstün evrensel değerini gösteren esas özellikleri içermektedir (http-14).

Sultanahmet Kentsel Arkeolojik Koruma Alanı: Sultanahmet Kentsel Arkeolojik Koruma Alanı, İstanbul'un Tarihi Alanlarının önemli bir bileşenidir. Bu arkeolojik park içinde Türkiye'nin en dikkat çekici turistik yerlerinden ikisi: Ayasofya ve Sultanahmet Camii olarak da bilinir. Ancak bu bölgede bulunan ve İstanbul'un kutsal bir şehir olarak kabul edildiği gerçeğini yansıtan daha dini ve tarihi yapılar bulunmaktadır. Diğer önemli özellikler arasında Topkapı Sarayı, Hipodrom, Aya İrini ve Küçük Ayasofya Camisi sayılabilir. Topkapı Sarayı, Osmanlı İmparatorluğu döneminde idari merkez olarak kullanılmıştır. Saray artık idari amaçlarla kullanılmamaktadır. Ancak Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihini gösteren eşsiz eserlerin sergilendiği bir müzeye dönüştürülmüştür (UNESCO, 2016).

Şekil 2.8. *Sultanahmet Arkeolojik Park (WHC, 2019)*

Süleymaniye Camii ve Çevresi Koruma Alanı: Süleymaniye Külliyesi ve çevresini içine alan bölgedir. Bölge, Mimar Sinan tarafından tasarlanan Külliye ve çevresindeki kentsel yapıdan oluşmaktadır. Külliyenin çevresinde, Vefa Kilise Cami, Şehzade Mehmet Külliyesi ve Atıf Efendi Kütüphanesi büyük öneme sahip binalardır. Süleymaniye

Külliyesi Haliç’e bakan teraslı bir yamaçta yer almaktadır. Külliye 1550-1559 arasında inşa edilmiştir. Cami yüksek bir noktaya yerleştirilmiş ve önemli bir unsur olmuştur. Külliye’nin planı; dini, eğitim, sağlık ve konaklama olanaklarından oluşmaktadır (UNESCO, 2016).

Şekil 2.9. Süleymaniye Koruma Alanı: (WHC, 2019)

Zeyrek Camii ve Çevresi Koruma Alanı: Zeyrek Camisi ve çevresindeki sokakları içine alan bölgedir. Dar ve dolambaçlı sokakları ve ahşap evleri ile Zeyrek, eski İstanbul’un tipik bir semtidir. Aslen Mesih Pantocrator Manastırı’nın bir parçası olan Zeyrek Camii, mahallenin merkezinde durur. Anıt üç kiliseden oluşur. Osmanlı idaresinin ilk yıllarında manastır kiliseleri medrese görevi görmekteydi, ancak bu işlev Fatih Külliyesi’nin inşasından sonra durmuştur. Kiliseler camiye çevrilmiş ve kullanılmaya devam edilmiştir (UNESCO, 2016).

Şekil 2.10. Zeyrek Camii (WHC, 2019)

İstanbul Kara Surları Koruma Alanı: İstanbul'un tarihi bölgelerinin bu kısmı batı sınırına yakın bir yerdedir. Ayrıca Haliç'ten Marmara Denizi'ne kadar uzanır. Antik dönemden çıkan en önemli projelerden biri olarak kabul edilmiştir. Kara surlarının inşaatı II. yüzyılda II. Theodosius yönetiminde başlamıştır. Arazi duvarları, büyüklüğü, tasarım kalitesi, malzemeleri ve zamanının çok ilerisinde olan yapım teknikleri ile dikkat çekmektedir (UNESCO, 2016).

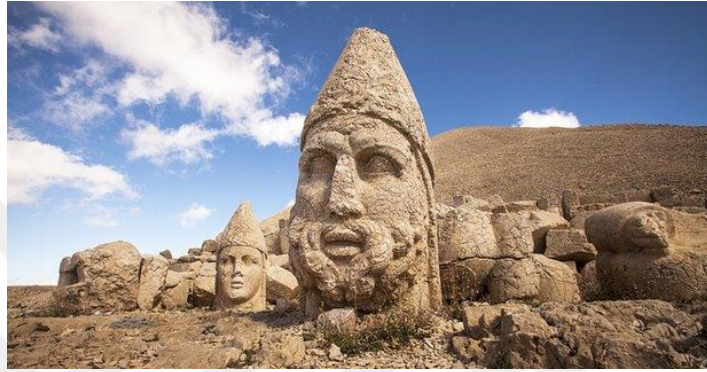
Şekil 2.11. İstanbul Kara Surları (WHC, 2019)

Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum): M.Ö. 1650'de kurulmuş olan Hattuşa, Hitit Medeniyetinin başkenti olmuş ve o zamanın sanat ve mimarisinin odağı olmuştur. 1986'dan beri Dünya Mirası Listesi'nde kültürel bir varlık olarak yer almaktadır. Hattuşa, Aşağı Şehir ve Yukarı Şehir olmak üzere iki bölgeden oluşan bir açık hava arkeoloji müzesidir. Aşağı Şehir'de görülebilen, toplumsal yaşamla ilgili kalıntılardır. Büyük Tapınak, kentin başlıca kült binasıdır. İki kült odası nedeniyle bu tapınağın, İmparatorluğun en büyük tanrıları olan Fırtına Tanrısı Teshup'a ve Arinna Şehri Güneş Tanrıçası'na adanmış olduğuna inanılmaktadır (http-15).

Şekil 2.12. Hattuşa (Boğaköy) (WHC, 2012)

Nemrut Dağı (Adıyaman): Adıyaman ilinin Kahta ilçesinde yer alan ve 10 metre yüksekliğindeki büyüleyici heykelleri ve birkaç metre uzunluğundaki yazıtları ile Kommagene Krallığının kutsal yeri olarak nitelendirilen Nemrut Dağı, 1987 yılında Dünya Mirası Listesi'ne kültürel bir varlık olarak eklenmiştir. Nemrut Dağı, Commagene Kralı I. Antakya'nın (M.Ö. 69-34) Helenistik dönemin en iddialı mimari girişimlerinden birinde devasa heykeller ile çevrili kendi tapınak mezarını inşa ettiği yerdir (<http-16>).

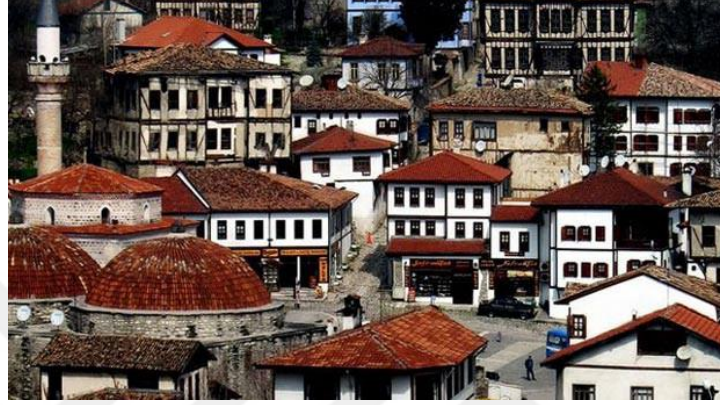
Şekil 2.13. Nemrut Dağı (WHC, 2012)

Xanthos-Letoon (Antalya- Muğla): M.Ö. 3000'lere dayanan Likyalıların başkenti olan Xanthos, antik dönemde Likya'nın en büyük idari merkezi olarak bilinmektedir. 1988 yılında Xanthos ile birlikte Dünya Miras Listesi'nde bulunan Letoon, antik dönemde en önde gelen dini merkezlerden biridir. Sit alanı iki komşu yerleşimden oluşmaktadır. Likya uygarlığının merkezi Xanthos ve Likya'da önemli bir dini merkez olan Letoon, soyu tükenmiş Likya dilini deşifre etmenin anahtarı olan Letoon üçlemesine ev sahipliği yapmıştır (<http-17>).

Şekil 2.14. Xanthos-Letoon (WHC, 2019)

Safranbolu Şehri (Karabük): 1994 yılında Safranbolu şehri, bir Dünya Mirası Alanı olarak onaylanmıştır. Şehir, 13. yüzyılda, doğu-batıdaki önemli bir ticaret yolunda kilit bir durak haline geldiğinde, servetlerinin arttığı görülmüştür. Safranbolu, camileri, pazarları, mahalleleri, sokakları ve tarihi evleri ile eşsiz bir Anadolu şehridir. Kent, Dünya Mirası Listesi'nde üç bölüm halinde temsil edilir; Çukur, Kıranköy ve Bağlar (http-18).

Şekil 2.15. Safranbolu Şehri (WHC, 2012)

Truva Arkeolojik Alanı (Çanakkale): Homer'in İlyada destanında anlatılan, Truva Savaşı'nın yapıldığı yer olduğu ünlü Truva Antik Kentidir. 1998 yılında Dünya Mirası Listesi'ne eklenmiştir. Tarihi M.Ö. 3000 yıllarına dayanan tarihi ile dünyanın en ünlü arkeolojik alanlarından biridir. Çanakkale ili sınırları içerisinde yer almaktadır (http-19).

Şekil 2.16. Truva Arkeolojik Alanı (WHC, 2019)

Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne): 16. yüzyılda inşa edilen Edirne'deki Selimiye Camii ve Külliyesi, Osmanlı mimarisinin en büyük başarısını temsil etmiştir. 2011 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne eklenmiştir. Cami, ihtişamıyla şehrin her yerinden görülebilmektedir. Anıtsal kubbesi ve dört ince minaresi ile cami, dünyaca ünlü Osmanlı İmparatorluğu baş mimarı Mimar Sinan tarafından tasarlanıp inşa edilmiştir ve Mimar Sinan tarafından başyapıtı olarak kabul edilmiştir. Caminin inşaatı 1568 yılında başlamış, yedi yıl sürmüş ve 1575 yılında tamamlanmıştır ([http-20](http://20)).

Şekil 2.17. Selimiye Camii ve Külliyesi (WHC, 2012)

Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya): Çatalhöyük, Neolitik Çağ'ın en eski yerleşim yerlerinden biri olarak ünlenmiştir ve en eski iç mimarlık ve manzara resimlerinin yanı sıra ana tanrıça kültürünün kutsal nesnelerinin eşsiz örnekleriyle insan yerleşiminin şafağına ışık tutmaktadır. Sit alanı, 2012'den beri UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunmaktadır ([http-21](http://21)).

Şekil 2.18. Çatalhöyük Neolitik Alanı (WHC, 2012)

Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu: Uludağ'ın kuzey batı yamacına kurulan Osmanlı Devleti'nin ilk başkenti olan Bursa ile aynı dönemde vakıf köyü olarak kurulmuş olan Cumalıkızık, 2014 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne eklenmiştir. Dünya Mirası Listesi'nde var olan alan Orhangazi Külliyesi ve çevresini içine alan Hanlar Bölgesi, Hüdavendigâr (I. Murad) Külliyesi, Yıldırım (I. Bayezid) Külliyesi, Yeşil (I. Mehmed) Külliye, Muradiye (II. Murad) Külliyesi ve Cumalıkızık Köyü olmak üzere altı kısımdan oluşur (http-22).

Şekil 2.19. Bursa ve Cumalıkızık (WHC, 2019)

Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir): İzmir'in antik kenti Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı, 2014'ten beri Dünya Mirası Listesinde yer almaktadır. Bergama, Türkiye'nin Greko-Romen tarihiyle bağlarının en belirgin örneğidir. M.Ö. 3. yüzyılda Helenistik Attalid hanedanının başkenti olarak kurulan Pergamon, antik dünyanın en önemli şehirlerinden biridir. M.Ö 133'te Romalılara getirildikten sonra, kent büyük bir tedavi merkezi olarak bilinen, daha da gelişmeye tanık olmuştur (http-23).

Şekil 2.20. Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (WHC, 2012)

Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı: Diyarbakır, Helenistik dönemden günümüze kadar büyük öneme sahip bir şehir olmuştur. Miras alanı,

Diyarbakır'ın 5,8 km uzunluğundaki surları ile şehre yiyecek ve su sağlayan Hevsel Bahçelerini içermektedir ve 2015 yılında UNESCO Dünya Mirası Alanlarına eklenmiştir (http-24).

Şekil 2.21. Diyarbakır Kalesi (WHC, 2019)

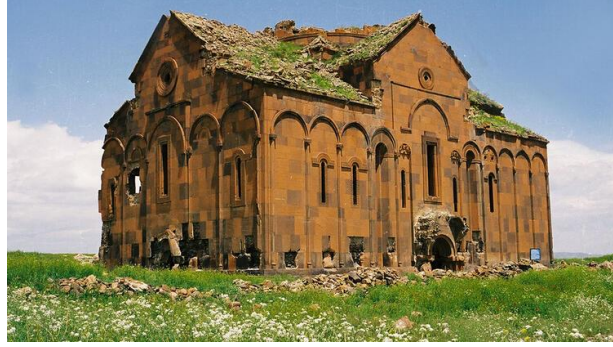
Efes (İzmir): Antik Yunan kenti Efes, M.Ö. 10. yüzyılda inşa edilmiştir ve Neolitik, Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait ardışık yerleşimler içermektedir. UNESCO listesi; Çukurici Höyüğü, Efes Antik Kenti, St John Bazilikası, Orta Çağ Yerleşimi ve Artemis Tapınağı ile Meryem Ana Evi dâhil Ayasuluk Tepesi bölgesini içermektedir. Efes, Hristiyan haccının önemli bir yeridir. 2015 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesine alınmıştır (http-25).

Şekil 2.22. Efes (WHC, 2019)

Ani Arkeolojik Alanı (Kars): Ani'nin Arkeolojik Sit Alanı, İpek Yolu üzerinde bir ticaret merkezi olan ve Anadolu'ya giden diğer ticaret yollarından olan, harap bir ortaçağ yerleşimidir. Dünyanın en kutsal yerlerinden ve Türkiye'nin en etkileyici ortaçağ

antik kentlerinden biridir. 2016'ten beri Dünya Mirası Listesinde yer almaktadır (http-26).

Şekil 2.23. Ani Arkeolojik Alanı (WHC, 2019)

Aphrodisias (Aydın): Türkiye'nin güneybatısındaki Morsynus Nehri'nin üst vadisinde yer almaktadır. Miras alanı, Aphrodisias'ın kendisinden ve antik Yunan kentine zenginlik getiren antik mermer ocaklarından oluşmuştur. Afrodit Tapınağı M.Ö. 3. yüzyıldan kalmadır ve şehir bir yüzyıl sonra inşa edilmiştir. Aphrodisias, 9 Temmuz 2017'de UNESCO Dünya Mirası Komitesi 41. oturumunda Dünya Mirası Listesine kaydedilmiştir (http-27).

Şekil 2.24. Aphrodisias (WHC, 2019)

Göbekli Tepe (Şanlıurfa): Göbekli Tepe, dünyanın en eski tarım topluluklarının ortaya çıktığı bir bölge olan Yukarı Mezopotamya'da bulunmaktadır. Anıtsal ortak yapılar olarak adlandırılan anıtsal yapılar, Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'de (M.Ö. 10.-9. bin yıl) avcı-toplayıcı grupları tarafından inşa edilmiştir. Anıtlar muhtemelen sosyal etkinlikler ve ritüeller ile bağlantılı olarak kullanılmış ve bazıları 5,50 metre yüksekliğe kadar olan belirgin T şeklinde kireçtaşı sütunlar içermektedir. UNESCO

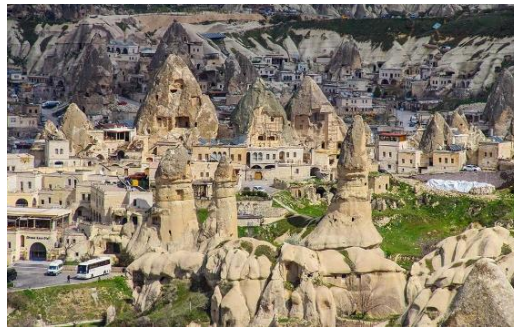
tarafından 2011’de Dünya Mirası Geçici Listesine alınarak 2018’de kalıcı listeye girmiştir (http-28).

Şekil 2.25. Göbekli Tepe (WHC, 2019)

Karma Miras Alanı:

Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir): Nevşehir ilindeki Göreme Milli Parkı ve Kapadokya, 1985 yılında Dünya Mirası Listesi’ne 7 bölüm olarak eklenmiştir: Göreme Milli Parkı, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Karlık Kilisesi, Theodore Kilisesi, Karain Güvercinlikleri ve Soğanlı Arkeolojik Alanı. Göreme vadisi ve çevresi, tamamen erozyonla yontulmuş muhteşem bir manzarada, İkonoklastik sonrası dönemde Bizans sanatına özgü kanıtlar sunan kayalıklara oyulmuş kutsal alanlara sahiptir. Konutlar, köyler ve yeraltı kasabaları (4. yüzyıla kadar uzanan geleneksel bir insan yaşam alanının kalıntıları) da görülebilmektedir (http-29).

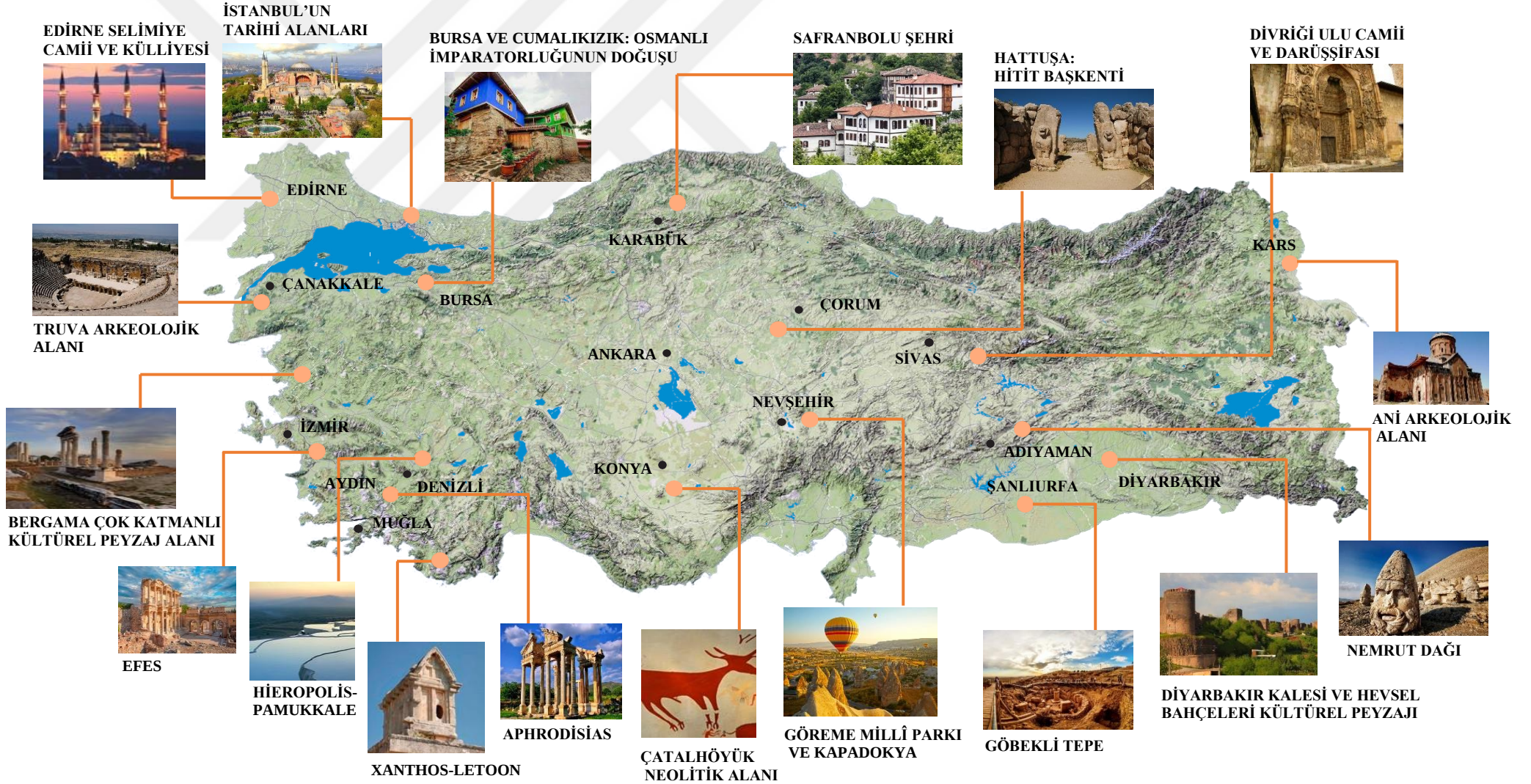
Şekil 2.26. Kapadokya (WHC, 2019)

Hieropolis-Pamukkale (Denizli): Denizli ilinde bulunan Pamukkale’nin doğal alanı; taşlaşmış şelaleler, sarkıtlar ve teraslardan oluşan görsel açıdan çarpıcı manzarasıyla ünlüdür. M.Ö. 2. yy’ın sonunda kurulan yakındaki Hierapolis kasabası,

tapınaklar, hamamlar, nekropoller ve Erken Hıristiyan mimarisinin örnekleri de dâhil olmak üzere çeşitli Greko-Romen yapılarına ev sahipliği yapmıştır. 1988 yılında Hierapolis-Pamukkale Dünya Mirası Listesine eklenmiştir (<http-30>).

Şekil 2.27. Pamukkale-Hierapolis (WHC, 2019)

Şekil 2.28. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Haritası

2.5.2. Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ndeki Durumu

Son yıllarda, kültürel miras konusu dünyanın hemen her yerinde büyük önem kazanmıştır. Bir çeşit kültürel miras olan somut olmayan kültürel miras, geçmişin gelenekleri, değerleri de dâhil olmak üzere bu değerlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından çok önemli bir yere sahiptir (Adıgüzel ve Dülger, 2018, s. 52).

UNESCO, 2008 yılında, dünyadaki önemli somut olmayan kültürel mirasların korunmasının yanı sıra önemi hakkındaki farkındalığı sağlamak için Somut Olmayan Kültürel Miras Listesini hazırlamıştır. Toplamda 117 ülkeye karşılık gelen 470 unsur bulunmaktadır. 2016 yılı itibarıyla Türkiye, UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesine yazılı 16 öğeye sahiptir. Türkiye, 2017'de Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne Işık Dilini tescil ettirmiştir (UNESCO, 2008).

Somit Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, her ülkenin kendi somut olmayan kültürel mirasını korumasını ve geliştirmesini ve bunu tüm kültürel aktarımlarda ve süreçlerde değerlendirmesini öngörmektedir. Geçtiğimiz 12 yıl boyunca, Sözleşme'nin öngördüğü bağlamda, Türkiye, somut olmayan kültürel mirasın korunmasını sağlamak için uluslararası koruma uygulamaları yürütmektedir (Akyol, ?, s.454).

Türkiye, günümüzde çok önemli bir rol oynayan “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması” kapsamında Türk milleti ve kültürü adına çok önemli kültürel değerleri aktararak koruma ve sürdürülebilirlik sağlamaktadır (Sormaz, Uslu, Yılman ve Sezgin, 2018, s. 3).

Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde yer alan unsurları ve özellikleri şu şekilde açıklanmaktadır;

Meddahlık Geleneği: Meddahlık, meddah adında tek bir hikâye anlatıcısı tarafından gerçekleştirilen bir Türk tiyatrosudur. Türkiye genelinde ve Türkçe konuşulan ülkelerde uygulanmaktadır. Çağlar boyunca, bu geniş coğrafi alandaki Asya, Kafkaslar ve Orta Doğu halkları arasındaki etkileşime bağlı olarak benzer anlatı türleri gelişmiştir. 2008 yılında UNESCO'nun İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesine eklenmiştir (<http-31>).

Şekil 2.29. Meddahlık Geleneği (WHC, 2019)

Mevlevi Sema Törenleri: Mevlevilik, 1273 yılında Konya’da kurulan ve Osmanlı İmparatorluğuna yayılan bir tasavvuf tarikatıdır. Günümüzde, Mevlevilik dünyadaki birçok Türk topluluklarında bulunabilmektedir. Ancak en aktif ve ünlü merkezleri Konya ve İstanbul’dadır. Mevlevilik, sema adı verilen dans eder gibi dönerek yapılan ibadet ile bilinmektedir. 2008 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne yazılmıştır (<http-32>).

Şekil 2.30. Mevlevi Sema Törenleri: (WHC, 2019)

Âşıklık Geleneği: Türkiye’nin Âşıklık geleneği “âşık” olarak bilinen şair şarkıcılar tarafından gerçekleştirilir. Geleneksel kıyafetler giyen ve yaylı sazını eline alan âşık; düğünlerde, kahvehanelerde ve her türlü resmi festivalde sık karşılaşılan bir sanatçıdır. 2009 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne eklenmiştir(<http-33>).

Şekil 2.31. Âşıklık Geleneği (WHC, 2019)

Karagöz: Karagöz, bir sanatçı tarafından gerçekleştirilen bir gölge oyunudur ve Karagöz ile Hacivat arasındaki komik diyaloglara dayanmaktadır. Gösteri; komik efekt, kelimeler, danslar ve hareketler üzerine yapılan oyunlarla sağlanmaktadır. Kuklalar, bir veya daha fazla çırağasahip olabilen bir lider sanatçı olan Hayali tarafından oynatılır. Geleneksel tiyatro, kültürel bir kimlik duygusunu güçlendirir. 2009 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenmiştir (http-34).

Şekil 2.32. *Karagöz (WHC, 2019)*

Nevruz Bahar Şenliği: Yeni Yıl genellikle insanların refah ve yeni başlangıçlar istedikleri bir zamandır. 21 Mart yılın; Afganistan, Azerbaycan, Hindistan, İran (İslam Cumhuriyeti), Irak, Kazakistan, Kırgızistan, Pakistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan'da başladığını göstermektedir. Çeşitli ritüellerin, törenlerin ve diğer kültürel etkinliklerin yaklaşık iki haftalık bir süre boyunca gerçekleştiği “yeni gün” anlamına gelen Nevruz olarak adlandırılır. Bu süre zarfında uygulanan önemli bir gelenek, sevdiklerinizle özel bir yemeğin tadını çıkarmak için saflığı, parlaklığı, geçim ve serveti sembolize eden nesnelerle süslenmiş “Masa”nın etrafında toplanmasıdır. Ayrıca müzik ve dansın yer aldığı sokak gösterileri, su ve ateş içeren halk ritüelleri, geleneksel sporlar ve el sanatları yapımı da bulunmaktadır. 2016 yılından itibaren İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde yer almaktadır (http-35).

Şekil 2.33. Nevruz Bahar Şenliği (WHC, 2019)

Geleneksel Sohbet Toplantıları (Yaren, Barana, Sıra Geceleri ve diğer):

Geleneksel Sohbet Toplantıları, Türk halk edebiyatını, halk danslarını ve müziği, köy oyunlarını ve toplumsal değerleri aktarmada önemli bir rol oynamaktadır. Toplantılar, sosyal adalet, hoşgörü, iyilik ve saygı gibi etik değerleri aktararak önemli bir eğitim işlevini yerine getirmektedir. Türk erkekleri, özellikle kışın, yerel sosyal ve kültürel sorunları tartışmak, gelenekleri korumak ve dayanışmayı, karşılıklı saygıyı ve topluluk duygusunu teşvik etmek amacıyla iç mekânda düzenli olarak buluşmaktadır. 2010 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsil'i Listesi'ne eklenmiştir (http-36).

Şekil 2.34. Geleneksel Sohbet Toplantıları (WHC, 2019)

Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah: Semah, ritmik uyumdaki mistik ve estetik vücut hareketleri kümesi olarak tanımlanabilir. Semah ayinleri, doğal bir döngünün bir parçası olarak Allah ile birlik kavramı üzerine kuruludur, insanlar Allah'tan gelir ve Allah'a döner. Semah, saz veya bağlama çalan çalan dindar müzisyenler eşliğinde semahçılar (Semah dansçıları) tarafından yapılmaktadır. 2010 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsil'i Listesi'ne eklenmiştir (http-37).

Şekil 2.35. Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah (WHC, 2019)

Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali: Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, din, dil veya ırk arasında ayrım yapılmaksızın tüm kültürlerden, bölgelerden ve yaşlardan insanlara açıktır. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, Edirne’de düzenlenmektedir. Her yıl farklı yaş gruplarından, kültürlerden ve bölgelerden binlerce insan pehlivanları görmek için seyahat etmektedir. 2010 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne eklenmiştir (http-38).

Şekil 2.36. Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali (WHC, 2019)

Geleneksel Tören Keşkeği: Keşkek, düğün törenleri, sünnet ve dinî bayramlar için hazırlanan geleneksel bir Türk tören yemeğidir. Kadınlar ve erkekler Keşkek adlı buğdayı ve eti büyük kazanlarda pişirmek için birlikte çalışır, sonra konuklara servis ederler. Tören mahallesinde toplu olarak bayram yapmak için komşu kasaba ve köyler davet edilmektedir. Aşçılık geleneği usta aşçılar tarafından korunur ve çıraklara aktarılmaktadır. 2011 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne alınmıştır (http-39).

Şekil 2.37. Geleneksel Tören Keşkeği (WHC, 2019)

Mesir Macunu Festivali: Mesir Macunu Festivali, Manisa tarihinde çok eski bir gelenektir. Mesir macunu, sağlığa yararları olduğuna inanılan yenilebilir bir macundur. Mesir macunu Osmanlı döneminde bir ilaç olarak icat edilmiş ancak daha sonra bu kentte yerel şenliğin önemli bir parçası olmuştur. 2012 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenmiştir ([http-40](http://40)).

Şekil 2.38. Geleneksel Tören Keşkeği (WHC, 2019)

Türk Kahvesi ve Geleneği: Türk kahvesi, Türk kültürel mirasının bir parçası olarak kabul edilmektedir. Edebiyat, şarkı ve törenlerin vazgeçilmez bir parçasıdır. Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği, misafirperverliğin, dostluğun, zarafetin ve yaşamın her kesimine hitap eden eğlencenin bir simgesidir. 2013'te İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenmiştir ([http-41](http://41)).

Şekil 2.39. Türk Kahvesi ve Geleneği (WHC, 2019)

Ebru; Türk Kâğıt Süsleme Sanatı: Ebru, sıvı üzerinde boya ile desenler oluşturulması ve sonra da bu desenlerin özel bir kâğıda aktarılması ile gerçekleştirilen asırlık bir Osmanlı ve İslam sanatıdır. Ebru'nun ortaklaşa yapılması diyalogu teşvik etmektedir. Bireyler ve topluluklar arasındaki ilişkileri ve sosyal bağları güçlendirir. 2014 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne alınmıştır ([http-42](http://42)).

Şekil 2.40. Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı (WHC, 2019)

İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka: Azerbaycan, İran, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye topluluklarında ince ekmek yapma ve paylaşma kültürü, yaygın olarak uygulanan bir gelenek olarak devam etmesini sağlayan sosyal işlevler taşımaktadır. Ekmeğin (lavaş, katırma, jupka veya yufka) hazırlanması, her birinin hazırlanmasında ve fırınlanmasında rol oynayan oynadığı genellikle aile üyelerinden en az üç kişiyi içermektedir. Günlük yemeklerin yanı sıra, düğünlerde, doğumlarda, cenaze törenlerinde, çeşitli bayram ve dualarda geleneksel fırınlarda pişirilerek hazırlanır. Aile içinde ortak yapılarak ustadan çırağa aktarılan

uygulama; misafirperverliği, dayanışmayı ve topluluğa ait olan kültürel kökenleri sembolize eden bazı inançları ifade etmektedir. 2016 yılında, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenmiştir (http-43).

Şekil 2.41. İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: (WHC, 2019)

Geleneksel Çini Sanatı: Çini, Türkiye’de yapılan, ülke genelinde binaların ve evlerin cephelerinde bulunan renkli, bitki, hayvan ve geometrik desenlerin yer aldığı geleneksel, el yapımı sırlı fayans ve seramiklerdir. Çini sanatını karakterize eden temel unsur uygulamalarda ortaya konan geleneksel ustalık ve kuşaktan kuşağa aktarılan bilgidir. 2016 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ne eklenmiştir (http-44).

Şekil 2.42. Geleneksel Çini Sanatı (WHC, 2019)

Bahar Bayramı Hıdırellez (Makedonya ile ortak dosya): Hıdırellez, kuşaktan kuşağa yüzyıllardır aktarılan, Makedonya Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti’nin ortak somut olmayan kültürel mirasının bir ögesidir. Hıdırellez, sözlü anlatım ve gelenek olan dört somut olmayan miras alanı içerir; Performans sanatları, sosyal uygulamalar, ritüeller

ve festival etkinlikleri; doğa ile ilgili bilgi ve uygulamalar. 2017 yılından itibaren İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne yer almaktadır (<http-45>).

Şekil 2.43. Bahar Bayramı Hıdırellez (WHC, 2019)

Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği: Dede Korkut/Korkut Ata destan kültürü, efsaneleri ve müziği; nesiller boyunca sözlü ifadeler, sahne sanatları, kültürel kodlar ve müzik besteleriyle paylaşılan ve aktarılan on iki tane kahramanlık efsanesine, hikâyelere, masallara ve on üç tane geleneksel müzik kompozisyonuna dayanmaktadır. 2018 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenmiştir (<http-46>).

Şekil 2.44. Dede Korkut-Korkut Ata Mirası (WHC, 2019)

2.5.3. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi

Geçici Liste, her bir taraf devletin aday göstermeyi düşündüğü miras öğelerinin bir envanteridir. Taraf devletler, olağanüstü evrensel değere sahip kültürel ve/veya doğal miras olarak gördükleri ve bu nedenle Dünya Miras Listesi'ne girmeleri için uygun gördükleri özellikleri olan miraslarının yer aldığı Geçici Listelerini sunmaya teşvik edilirler (UNESCO, 2019).

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi, üye adaylarının ülkelerindeki yerlerde tarihi ve/veya doğal miras alanlarının adaylığı için göz önünde bulundurmayı gerektiren mirasların envanteridir. Geçici Listede 177 taraf devletten 1071 miras alanı bulunmaktadır. Ülkeler, en azından her on yılda bir geçici listelerini yeniden inceleyip miras öğelerini tekrar sunmaktadır. Türkiye'den 78 kültürel miras alanı, Temmuz 2018 itibarıyla yer almaktadır (UNESCO, 2019).

Yalnızca doğal ve kültürel miraslarını koruyacağına söz verip Dünya Mirası Sözleşmesini imzalayan ülkeler, UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmek üzere kendi bölgelerinde bulunan miras öğeleri için aday gösterme önerileri sunabilmektedir (UNESCO, 2019).

Geçici Liste: Bir ülkenin atması gereken ilk adım, sınırları içerisinde bulunan önemli doğal ve kültürel miras alanlarının “envanterini” yapmaktır. Bu “envanter” Geçici Liste olarak bilinir. Bir taraf devletin gelecek beş ila on yıl içinde Listeye eklenmesi için Dünya Mirası Listesi'ne eklenmesi için karar verebileceği kültürel miras öğelerini ve herhangi bir zamanda güncellenebilecek özellikleri hakkında bir tahmin sunmaktadır. Miras alanı, taraf devletin Geçici Listesinde yer almadığı sürece, Dünya Mirası Komitesi'ne, Dünya Mirası Listesi'ne eklenmek üzere aday gösterilemeyeceği için bu önemli bir adımdır (UNESCO WHLN, 2019).

Aday Gösterme Dosyası: Bir taraf devlet, Geçici Liste hazırlayarak ve ondan alanları seçerek, bir aday gösterme dosyasını ne zaman sunacağını planlayabilmektedir. Dünya Mirası Merkezi, bu dosyayı hazırlarken taraf devlete tavsiye ve yardım sunmaktadır. Adaylar, incelenmek ve eksiksiz olup olmadığını kontrol etmek için Dünya Miras Merkezi'ne sunulmaktadır. Bir adaylık dosyası tamamlandığında, Dünya Mirası Merkezi, değerlendirme için uygun danışma birimlerine göndermektedir (UNESCO WHLN, 2019).

Danışma Organları: Aday gösterilen alan, Dünya Mirası Sözleşmesi'nin öngördüğü iki danışma organı tarafından bağımsız olarak değerlendirilir: Uluslararası

Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) ve Uluslararası Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği (IUCN). Üçüncü danışma organı, Kültür Varlıklarını Koruma ve Restorasyon Uluslararası Araştırma Merkezi (ICCROM), Komite'ye kültürel alanların korunması ve eğitim faaliyetleri hakkında uzman tavsiyesi veren bir hükümetlerarası organizasyondur (UNESCO WHLN, 2019).

Dünya Mirası Komitesi: Bir alan aday gösterilip değerlendirildikten sonra, Dünya Mirası Listesi'ne eklenmeye ilişkin son kararı vermek hükümetlerarası Dünya Mirası Komitesi'ne kalmıştır. Komite yılda bir kez Dünya Mirası Listesi'nde hangi miras alanlarının yazılacağına karar vermek için toplanmaktadır. Dünya Mirası Listesi'ne dâhil olmak için, alanların olağanüstü evrensel değeri olmalı ve on seçim kriterinden en az birini karşılaması gerekmektedir (UNESCO WH, 2019).

UNESCO Geçici Listesindeki Seçim Kriterleri: 2004 yılının sonuna kadar, Dünya Mirası alanları altı kültürel ve dört doğal kriter temelinde seçilmiştir. 2005 yılında, artık bu sadece on kriterden oluşan bir set olacak şekilde değiştirilmiştir. Aday gösterilen siteler “üstün evrensel değere” sahip olmalı ve on kriterden en az birini karşılamalıdır (UNESCO WH, 2019).

Kültürel Miras Kriterleri

- İnsanın yaratıcı dehasının bir şaheserini temsil etmesi;
- Mimarlık veya teknoloji, anıtsal sanatlar, şehir planlaması veya peyzaj tasarımındaki gelişmeler üzerine, belli bir zaman diliminde veya dünyanın kültürel bir alanında insani değerlerin önemli bir değişimini sergilemesi;
- Kültürel bir geleneğe veya yaşayan veya kaybolan bir medeniyete benzersiz veya en azından istisnai bir tanıklık teşkil etmesi;
- İnsanlık tarihinde önemli bir aşama gösteren bir bina, mimari ve teknolojik yapı veya tabiat türünün bir örneği olması;
- Kültürü temsil eden geleneksel bir insan yerleşimi, kültürlere has kara kullanımı veya deniz kullanımı ya da özellikle geri dönüşü olmayan değişimin etkisiyle savunmasız hale geldiğinde doğaile insan etkileşiminin olağanüstü bir örneği olması;
- Üstün evrensel değere sahip yaşayan gelenekler veya etkinliklerle, fikirler veya inançlarla, sanatsal veya edebi çalışmalarla doğrudan veya somut bir şekilde

bağlantılı olması (Komite bu kriterin tercihen başka bir kriterle birlikte kullanılmasını öngörmektedir).

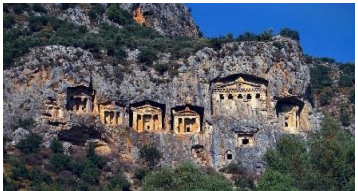
Doğal Miras Kriterleri

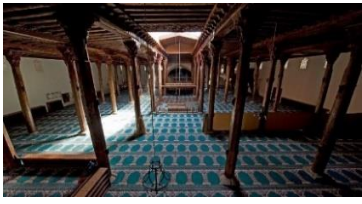
- Üstün doğal olayları veya olağanüstü doğal güzelliğe ve estetik öneme sahip alanları içermesi;
- İlk yaşam kaydı, arazi şekillerinin gelişmesinde süregelen önemli jeolojik süreçler veya önemli jeomorfolojik veya fizyografik özellikler de dâhil, dünya tarihinin temel aşamalarını temsil edecek nitelikte üstün örneklerle sahip olması;
- Karada, tatlı suda, kıyıda ve denizsel ekosistemlerde, bitki ve hayvan topluluklarında süregelen ekolojik ve biyolojik süreç ve gelişimine üstün örnek teşkil etmesi;
- Bilimsel açıdan üstün evrensel değere sahip ve tehlike altındaki türleri içeren, biyolojik çeşitliliğin yerinde korunması için en önemli ve kayda değer doğal habitatları içermesi.

Geçici Listesinde Türkiye’den 78 tane site bulunmaktadır;

Tablo 2.4. Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’nde yer alan kültür varlıkları

		
(1)	(2)	(3)
		
(4)	(5)	(6)
		
(7)	(8)	(9)

		
(10)	(11)	(12)
		
(13)	(14)	(15)
		
(16)	(17)	(18)
		
(19)	(20)	(21)
		
(22)	(23)	(24)
		
(25)	(26)	(27)
		
(28)	(29)	(30)

		
(73)	(74)	(75)
		
(76)	(77)	(78)

1. Karain Mağarası, Antalya (1994)
2. Urartu ve Osmanlı Eski Yerleşimi Ahlat Mezar Taşları, Bitlis (2000)
3. Alahan Manastırı, Mersin (2000)
4. Alanya, Antalya (2000)
5. Harran ve Şanlıurfa, Şanlıurfa (2000)
6. İshakpaşa Sarayı, Ağrı (2000)
7. Konya Selçuklu Başkenti, Konya (2000)
8. Mardin Kültürel Peyzajı, Mardin (2000)
9. Selçuklu Kervansarayları Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı, (2000)
10. St. Nicholas Kilisesi, Antalya (2000)
11. St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Tarihi Çevresi, Mersin (2000)
12. Sümela Manastırı, Trabzon (2000)
13. Likya Uygarlığı Antik Kentleri, Antalya ve Muğla (2009)
14. Perge Arkeolojik Alanı, Antalya (2009)
15. Sagalassos Arkeolojik Alanı, Burdur (2009)
16. Eşrefoğlu Camii, Konya (2011)
17. Hatay, St. Pierre Kilisesi, Hatay (2011)
18. Aizanoi Antik Kenti, Kütahya (2012)
19. Beçin Ortaçağ Kenti, Muğla (2012)
20. Birgi Tarihi Kenti, İzmir (2012)
21. Gordion, Ankara (2012)
22. Hacı Bektaş Veli Külliyesi, Nevşehir (2012)
23. Hekatomnos Anıt Mezarı ve Kutsal Alanı, Muğla (2012)
24. Niğde'nin Tarihi Anıtları, Niğde (2012)
25. Mamure Kalesi, Mersin (2012)
26. Odunpazarı Tarihi Kent Merkezi, Eskişehir (2012)
27. Yesemek Taş Ocağı ve Heykel Atölyesi, Gaziantep (2012)
28. Zeugma Arkeolojik Alanı, Gaziantep (2012)

29. Sardes Antik Kenti ve Bintepeler Lidya Tümülsleri, Manisa (2012)
30. Laodikeia Arkeolojik Alanı, Denizli (2013)
31. Akdeniz'den Karadeniz'e Kadar Ceneviz Ticaret Yolu'nda Kale ve Sur Yerleşimleri, (2013)
32. Anadolu Selçuklu Medreseleri, Konya, Kayseri, Sivas, Erzurum, Kırşehir (2014)
33. Anavarza Antik Kenti, Adana (2014)
34. Kaunos Antik Kenti, Muğla (2014)
35. Korykos Antik Kenti, Mersin (2014)
36. Arslantepe Arkeolojik Alanı, Malatya (2014)
37. Kültepe- Kanesh Arkeolojik Alanı, Kayseri (2014)
38. Çanakkale ve Gelibolu 1. Dünya Savaşı Alanları, Çanakkale (2014)
39. Eflatun Pınar: Hitit Kaya Anıtı, Konya (2014)
40. İznik, Bursa (2014)
41. Mahmutbey Camii, Kastamonu (2014)
42. Ahi Evran Türbesi, Kırşehir (2014)
43. Vespasianus- Titus Tüneli, Hatay (2014)
44. Zeynel Abidin Camii ve Mor Yakup (St. Jacob) Kilisesi, Mardin (2014)
45. Akdamar Kilisesi, Van (2015)
46. Aspendos Antik Kenti Tiyatrosu ve Su Kemerleri, Antalya (2015)
47. Eshab-ı Kehf Külliyesi (İslami-Osmanlı Sosyal Kompleksi), Kahramanmaraş (2015)
48. Mudurnu Tarihi Ahi Kenti: Ahiliğin Tanıkları, Bolu (2015)
49. Harşena Dağı ve Pontus Kralları Kaya Mezarları, Amasya (2015)
50. Dağlık Frigya, Eskişehir, Kütahya, Afyon (2015)
51. Stratonikeia Antik Kenti, Muğla (2015)
52. Uzunköprü, Edirne (2015)
53. İsmail Fakirullah Türbesi ve Işık Kırılma Mekanizması, Siirt (2015)
54. Yıldız Sarayı Kompleksi, İstanbul (2015)
55. Rum Kalesi, Muğla (2016)
56. Sivrihisar Ulu Camii, Eskişehir (2016)
57. Hacı Bayram Camii ve Çevresindeki Tarihi Alanlar, Ankara (2016)
58. Sultan II. Beyazıd Han Külliyesi, Edirne (2016)
59. Nuruosmaniye Külliyesi, İstanbul (2016)
60. Malabadi Köprüsü, Diyarbakır (2016)
61. Tuşpa/Van Kalesi, Van Tarihi Kenti ve Höyüğü, Van (2016)
62. Kibyra Antik Kenti, Burdur (2016)
63. Yivli Minare Camii, Antalya (2016)
64. Assos Arkeolojik Alanı, Çanakkale (2017)

65. Ayvalık Endüstriyel Peyzajı, Balıkesir (2017)
66. İvriz Kültürel Peyzajı, Konya (2017)
67. Priene Arkeolojik Alanı, Aydın (2018)
71. Sarıkaya Roma Hamamı, Yozgat (2018)
72. Harput Tarihi Kenti, Elâzığ (2018)
73. Anadolu'daki Ahşap Çatılı ve Ahşap Taşıyıcılı Camiiler, Konya-Kastamonu- Eskişehir- Afyon - Ankara (2018)
74. Güllük Dağı-Termessos Milli Parkı, Antalya (2000)
68. Gaziantep Yeraltı Suyu Yapıları: Livas ve Kasteller, Gaziantep (2018)
69. Erken Dönem Anadolu Türk Mirası: Danişmend Beyliği Başkenti Niksar, Tokat (2018)
70. Justinian Köprüsü, Sakarya (2018)
75. Kekova, Antalya (2000)
76. Tuz Gölü Özel Doğa Koruma Alanı, Ankara-Konya-Aksaray (2013)
77. Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti, Samsun (2016)
78. Balıca Mağarası Tabiat Parkı, Tokat (2019)

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, evrenine, örnekleme, kullanılan çalışma aracının geliştirilmesine, verilerin toplanmasına ve çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Eskişehir ilinde Anadolu Üniversitesi'nde Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde (TÖMER) eğitim alan uluslararası öğrencilere, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında farkındalık düzeylerinin öğrenilmesi ve ölçülmesine yönelik bir araştırma yapılmıştır. Araştırmacı çalışmanın amaçlarına ulaşmak için nicel yöntemler kullanılmıştır.

Nicel çalışmalarda genelleme, istatistiksel sonuçlarla ve verilerin evreni temsil eden bir örneklemden toplandığının gösterilmesiyle sağlanmaktadır (Guba ve Lincoln, 1982. s. 247). Geçerlik, güvenirlik ve güç analizi, sayısal göstergelerle kanıtlanmaktadır. Nicel çalışmalarda araştırmacının, kullanılan veri toplama araçlarının ve araştırma deseninin geçerliğini ve güvenirliğini çok dikkatli test etmesi ve sonuçları okuyuculara rapor etmesi gerekmektedir (Başkale, 2016. s.23). Nicel araştırma teori ve denence ile başlamaktadır (Karataş, 2015. s.79). Nicel modeli kullanmanın amacı, araştırmada veri toplama aracı ile elde edilecek nicel veriler ile Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında uluslararası öğrencilerin arasındaki farkındalık düzeyleri ve özellikleri çerçevesindeki durumu ortaya koymaktır.

Araştırmanın kuramsal boyutu, literatür taraması yapılarak konu ile ilgili yayınlanmış yazılı kaynaklar ve uzman görüşleriyle elde edilen bilgiler ışığında oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmada TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi hakkında bilinç düzeylerinin öğrenilmesi ve belirlenmesi amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilen bir veri toplama aracı kullanılmıştır.

Veri toplama aracı ile toplanan nicel veriler için “Betimsel Tarama” modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama (Descriptive Review) ise orta düzeyde nicel bir yöntem olarak dile getirilmiştir (Guzzo ve ark., 1987; King, 2005). Betimsel Tarama modeli, olgulara müdahale edilmeksizin, olguyu içinde bulunduğu koşullar ile ortaya koyan bir yaklaşımdır. Ortamda bir değişken söz konusu değildir. Yöntem çerçevesinde,

araştırılmak istenen olaya ilişkin mevcut durum ortaya konulur (Yıldırım ve Şimşek, 2012, s. 92).

Tablo 3.1. Araştırma soruları, araştırma yöntemi, veri toplama aracı ve veri analizi

Araştırma sorusu	Yöntem	Veri toplama aracı	Veri analizi
1. TÖMER öğrencilerinin; i. Genel olarak, ii. Kendi ülkelerindeki, iii. Farklı ülkelerdeki, iv. Türkiye’deki, v. Eskişehir’deki kültürel mirasa ilişkin farkındalık düzeyleri ne durumdadır?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	Analizde betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. “Frekans”, “Yüzdelik”, “Aritmetik Ortalama”.
2. TÖMER öğrencilerinin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi hakkında farkındalık düzeylerine ne durumdadır?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	Analizde betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. “Frekans”, “Yüzdelik”, “Aritmetik Ortalama”.
3. TÖMER öğrencilerinin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi ile ilgili farkındalık düzeyleri, eğitim seviyelerine göre farklılık göstermekte midir?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	ANOVA ile fark sorgulanmıştır.
4. TÖMER öğrencilerinin, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi ile ilgili farkındalık düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	T test ile fark incelenmiştir.
5. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki kültürel miraslar hakkındaki farkındalık düzeyleri ne durumdadır?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	Toplanan veriler “Frekans”, “Yüzdelik”, ve “Aritmetik Ortalama”ları ile yorumlanmıştır.

6. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki kültürel miraslar hakkındaki farkındalık düzeyleri, eğitim seviyelerine göre farklılık göstermekte midir?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	ANOVA ile fark sorgulanmıştır.
7. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki kültürel miraslar hakkındaki farkındalık düzeyleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?	Betimsel Tarama Modeli	“Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” Veri Toplama Aracı	T test ile fark incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Türkiye’de Eskişehir Anadolu Üniversitesi bünyesinde yer alan TÖMER biriminde öğrenim gören uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. TÖMER idaresinden alınan bilgilere göre her yıl yaklaşık 100 uluslararası öğrenci Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi’nde eğitim almaktadır. Araştırma 2019–2020 eğitim-öğretim yılında TÖMER’de öğrenim gören doksan uluslararası öğrencilerinden 71 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, araştırma amacı doğrultusunda gerekli olan veriler TÖMER’de uygulanmış olan anket ile sağlanmıştır. Veri toplama aracına katılan öğrencilerin 27’si Afrika, 34’ü Asya, 8’i Avrupa ve 2’si Amerika uyrukludur.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada geliştirilen veri toplama aracı, Eskişehir Teknik Üniversitesi’nden alınan izinle (Ek 1) araştırmanın örnekleminde yer alan Eskişehir Teknik Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi’nin, TÖMER merkezinde öğrenim gören 71 öğrencisinin katılımıyla 2019–2020 eğitim-öğretim yılının Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Araştırma yöntemi doğrultusunda verilerin toplanması aşaması boyunca tez danışmanı ve uzman görüşlerine başvurulmuştur.

3.3.1. Veri toplama aracı

Dört bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracının ilk bölümü; i. Genel olarak, ii. Kendi Ülkelerindeki, iii. Farklı Ülkelerdeki, iv. Türkiye’deki ve v. Eskişehir’deki kültürel mirasa ilişkin farkındalık düzeylerine ait sorulardan oluşmaktadır. Sorular beşli Likert

tipi ölçek maddelerinden oluşan anket biçiminde düzenlenmiştir. Veri toplama aracının ikinci bölümü, katılımcıların kişisel özellikleri (ülke, yaş aralıkları, cinsiyet, eğitim düzeyi, fakülte, bölüm vb.) ve kültürel mirasa ilişkin çoktan seçmeli ve açık uçlu soruları içermektedir.

Üçüncü bölümde, TÖMER öğrencilerinin kültürel mirasa ilişkin farkındalık düzeylerini belirlemek için oluşturulan maddeler, “Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu” (UNESCO) tarafından hazırlanan Türkiye’nin Dünya Mirası Listesi’nde bulunan alanlarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Veri toplama aracının bu bölümü 3’lü Likert tipi ölçeğe dayalı olarak oluşturulmuştur. 21 maddeden oluşan ifadeler, TÖMER öğrencilerinin Türkiye’deki UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan miras alanları hakkındaki farkındalıklarını ölçmeye yöneliktir. (1-ziyaret ettim, 2-ziyaret etmedim, 3-ziyaret etmedim ama biliyorum). Türkiye’nin somut olmayan kültürel mirasları için öğrencilerin farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin de 16 madde bulunmaktadır. 3’lü likert tipi ölçeğe dayalı soruların yapısı (1-izledim, 2-izlemedim, 3-izlemedim ama biliyorum), (1-katıldım, 2- katılmadım, 3-katılmadım ama biliyorum) ve (1-tadına baktım, 2-tadına bakmadım, 3- tadına bakmadım ama biliyorum) şeklinde hazırlanmıştır.

Dördüncü bölüm ise katılımcıların Eskişehir’de yer alan tarihi yapıları ne sıklıkta ziyaret ettiklerini belirlemeye yönelik (1- ziyaret ettim, 2- ziyaret etmedim, 3- ziyaret etmedim ama biliyorum) olarak hazırlanmıştır. Buna bağlı olarak katılımcıların, Eskişehir’in somut olmayan kültürel miraslarına yönelik bilinç düzeylerini öğrenme amaçlı (1-izledim, 2-izlemedim, 3-izlemedim ama biliyorum), (1-katıldım, 2-katılmadım, 3-katılmadım ama biliyorum) ve (1- tadına baktım, 2- tadına bakmadım, 3- tadına bakmadım ama biliyorum) şeklinde düzenlenmiştir.

Geliştirilen veri toplama aracı, alan uzmanlarının görüşleri ve önerileri doğrultusunda son haline getirilmiş ve Etik Kurul onayı alınmıştır. Veri toplama aracının yanıtlanma süresi yaklaşık 20 dakikadır. 27 Afrika ülkeleri, 34 Asya ülkeleri, 8 Avrupa ülkeleri ve 2 Amerika ülkeleri uyruklu katılımcı olmak üzere toplam 71 kişi veri toplama aracını yanıtlamıştır.

3.3.2. Veri toplama araçlarının geçerlik-güvenirlik çalışması

Bu araştırmada “Kültürel Mirasa İlişkin TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeyleri ve Durumları” isimli veri toplama aracının geçerlik-güvenirlik çalışması gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracının maddelerinin oluşturulmasında ayrıntılı bir

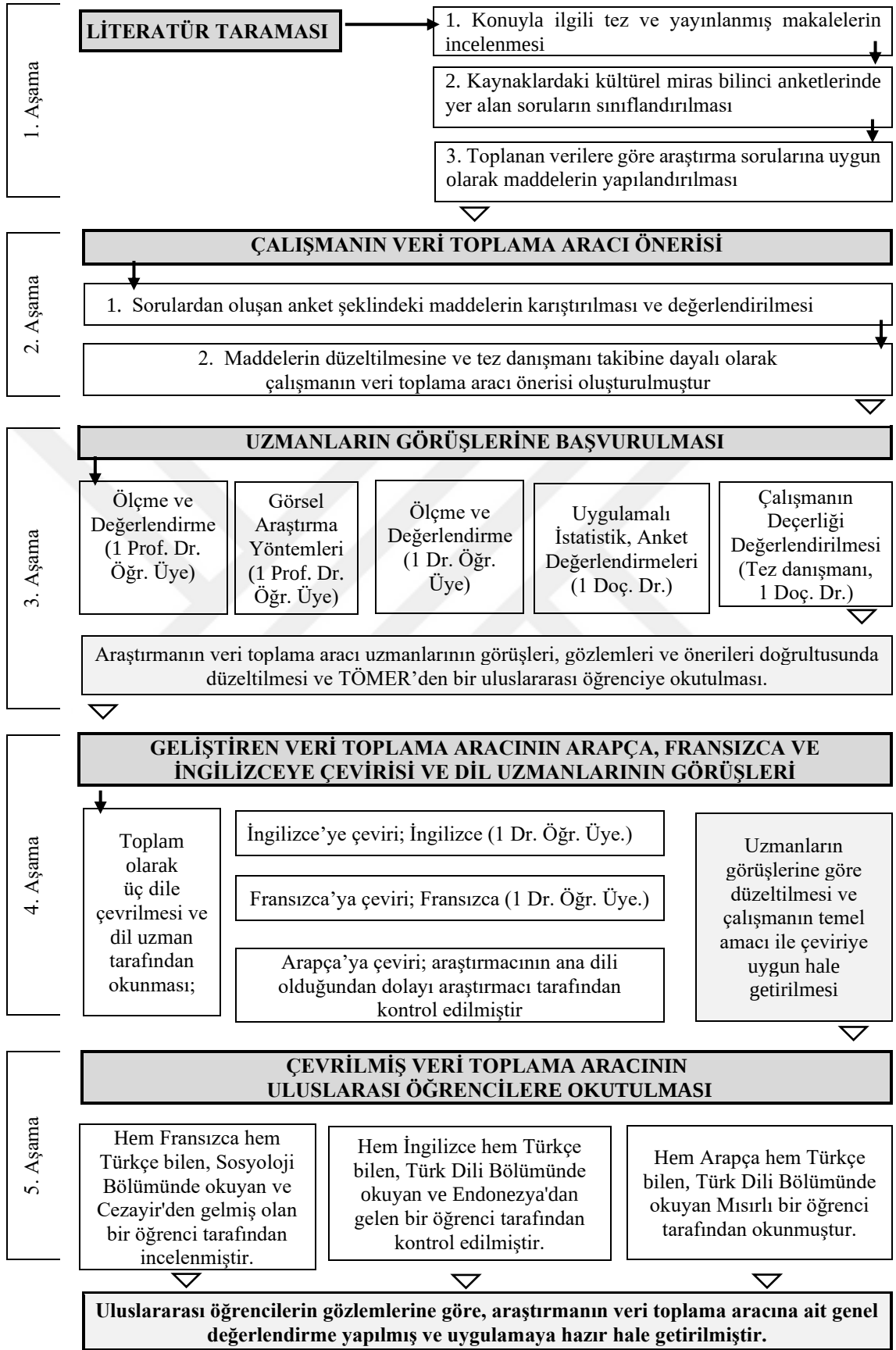
alanyazın taraması yapılmıştır ve konu ile ilgili daha önce yazılmış tez ve yayınlanmış makaleler toplanmış ve incelenmiştir. Literatür çalışması sonrasında ilgili kaynaklardan kültürel miras bilinci anketlerinde yer alan sorular ayrı ayrı sınıflandırılmış ve alanyazın ile ilişkilendirilerek madde havuzu oluşturulması sürecinde işe koşulmuştur. Veri toplama aracı taslağında yer alan maddelerin araştırma konusunun içeriğine uygun olup olmadığını tespit etmek amacıyla, kapsam ve görünüm geçerliği bağlamında uzman görüşlerine başvurulmuştur. Veri toplama aracı maddelerine ilişkin oluşturulan madde havuzu ile ilgili ölçme ve değerlendirme için konunun uzmanı öğretim elemanlarından (2 Prof. Dr., 1 Dr. Öğr. Üye., 1 Doç. Dr.) görüş alınmıştır. Veri toplama aracının maddelerinin kapsam geçerliği bakımından değerlendirilmesi amacı ile (Tez danışmanı) alan uzmanı (1 Doç. Dr.) ile tartışılmış ve veri toplama aracına son hali verilmiştir. Uzmanların görüşleri ve önerileri doğrultusunda son hali verilen veri toplama aracı TÖMER'den bir uluslararası öğrenciye (Kazakistanlı) incelenmiş; dil, anlatım ve anlaşılabilirlik yönünden eksiklikler tamamlanmıştır.

Çalışma evreni, bu yıl Türkiye'ye gelen ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde hazırlık senesi okuyan ve Türkçe dersleri gören uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. Uluslararası öğrencilerin ana dilleri doğrultusunda veri toplama aracını daha iyi anlayabilecekleri göz önünde bulundurularak ve Türkçe dilinin anlaşılabilirliğinin zor olabileceğinin öngörülmesi nedeni ile maddeler İngilizce, Fransızca ve Arapça'ya çevrilmiştir. Veri toplama aracının maddelerinin çevirisi için orijinal anlamının geçerliliğini değerlendirmek amacıyla alan uzmanlarına danışılarak inceleme ve görüş alınmıştır. Maddelerin; İngilizce'ye çevirisi 1 Doktor Öğretim Üyesi tarafından, Fransızca'ya çevirisi 1 Doktor Öğretim Üyesi tarafından ve Arapça'ya çevrilmesi ise araştırmacının ana dili olduğu için ve konu hakimiyeti de göz önünde bulundurularak araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.

Dil bakımından kapsam ve görünüm geçerliğine dayalı olarak uzmanlar tarafından son hali verilen veri toplama aracı, ayrıca ana dillerindeki versiyonları ile birer tane uluslararası öğrenciye uygulanmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Endonezya'dan gelen ve İngilizce dil seviyesi yüksek olan bir öğrenciye hem İngilizce hem Türkçe versiyonları uygulanmış; Anadolu Üniversitesi, Edebiyatı Fakültesi, Türk Dili ve Eğitimi Bölümü'nde lisans düzeyinde eğitime devam eden bir başka öğrenciye de ayrıca uygulanmıştır. Ayrıca hem Fransızca hem Türkçe dillerine hâkim olan ve Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü'nde lisans düzeyinde eğitimine

devam eden bir Cezayirli öğrenci tarafından da incelenmiştir. Son olarak da hem Arapça hem Türkçe dillerine hâkim olan ve Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde lisans düzeyinde eğitimine devam eden Mısırlı bir öğrenci tarafından da incelenmiştir. Sonuç olarak çalışmanın veri toplama aracı öğrencilerin ve alan uzmanlarının görüşlerine dayalı olarak yeniden düzenlenmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir (bkz. Şekil 3.1.).

Veri toplama aracının güvenilirliği için Alpha katsayısının en az 0,70 üzerinde olması istenmektedir (Fatih ve Çakmak, 2005, s. 151). Uygulama gerçekleştirildiğinde elde edilen nicel bulgulara dayalı olarak yapılan analizlerde Cronbach-Alpha değeri 0,90 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda geliştirilen veri toplama aracının güvenilirlik katsayısının uygun olduğu görülmektedir.

Şekil 3.1. Çalışmada izlenen yöntem basamakları

3.4. Verilerin Analizi

TÖMER öğrencilerinin demografik özellikleri ve kültürel miras farkındalık düzeylerine ilişkin nicel veriler kodlanarak SPSS 25,0 paket programı ile “Frekans”, “Yüzdelik”, “Aritmetik Ortalama”, “ANOVA” ve “T test” gibi betimsel analiz teknikleri ile yorumlanmıştır.

Uluslararası öğrencilerin kişisel özelliklerine ve kültürel mirasa ilişkin (i. Genel olarak, ii. Kendi Ülkelerindeki, iii. Farklı Ülkelerdeki, iv. Türkiye’deki ve v. Eskişehir’deki) farkındalık düzeylerine yönelik veriler “Frekans”, “Yüzdelik”, ve “Aritmetik Ortalama”lar bağlamında yorumlanmıştır. Öğrencilerin kültürel miras ile ilgili farkındalık düzeylerinin, üç eğitim seviyesi (lisans, yüksek lisans ve doktora) arasında farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi yapılmıştır. Bunun için veri toplama aracı’nın 5’li Likert tipi ölçek maddelerine verilen yanıtlara, 1 ve 5 arası puan verilmiştir. Bilindiği üzere ANOVA üç ve daha çok grubun değerlerini karşılaştırmak için kullanılmaktadır (Shavelson, 2016, s. 13).

TÖMER öğrencilerin Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi ve Eskişehir’deki kültürel miraslar hakkındaki farkındalık düzeylerine yönelik toplanan verilerin “Frekans”, “Yüzdelik”, ve “Aritmetik Ortalama”ları incelenmiştir. Ayrıca onların, eğitim seviyeleri (lisans, yüksek lisans ve doktora) arasında farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA testi kullanılmıştır. Bunun için veri toplama aracının 3’lü Likert tipi ölçek maddelerine verilen yanıtlara 1 ve 3 arası puan verilmiştir.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi ve Eskişehir’deki kültürel miraslar hakkındaki farkındalık düzeyleri arasında farklılık olup olmadığını göstermek için T test ile incelenmiştir. Bilindiği üzere T test iki grubun değerlerini karşılaştırmak için uygulanmaktadır (Ugoni, Walker, 1995 s. 37).

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUMLARI

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen nicel bulgulara yer verilmiştir. İlk olarak örnekleme ait özellikleri göstermek amacıyla araştırma katılımcılarının kişisel özellikleri uyruklarına göre frekans ve yüzdelere ile sunulmuştur. Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan veriler, IBM SPSS 25 istatistiksel paket programı kullanılarak analiz edilmiş, elde edilen sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur. Araştırmanın bu kısmında anket uygulamasından sonra elde edilen verilere ait bilgiler ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Araştırmaya Katılan TÖMER Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Araştırmanın bulgular bölümünün ilk aşamasında, araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular verilmiştir. Öğrencilerin (coğrafi bölge, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyleri, fakülte ve bölümler) bilgilerinin, frekans değerleri ile buna bağlı yüzde hesaplamaları aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Bu özellikler, araştırma bulgularının geçerlik ve güvenilirliği açısından önem arz etmektedir.

Araştırma kapsamında veri toplama aracı uygulaması gerçekleştirilen öğrencilerin, coğrafi bölgelerine göre demografik bilgilerine ilişkin frekans dağılımı Tablo 4.1.'de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Çalışmaya katılan TÖMER öğrencilerinin geldikleri ülke ve cinsiyetlerine göre istatistikleri

	Ülkeler	Öğrenci sayısı			Ülkeler	Öğrenci sayısı			Top
		Erkek	Kadın	Top		Erkek	Kadın	Top	
Afrika ülkeleri	Cezayir	0	1	1	Mısır	1	2	3	27
	Cibuti	1	0	1	Mozambik	1	0	1	
	Etiyopya	1	1	2	Nijerya	1	0	1	
	Fas	0	2	2	Senegal	0	1	1	
	Gambiya	1	1	2	Sudan	1	2	3	
	Gana	1	1	2	Togo	1	0	1	
	Gine	1	0	1	Tunus	0	2	2	
	Kongo	1	0	1	Uganda	0	1	1	
	Mali	1	0	1	Zambiya	1	0	1	
Asya ülkeleri	Afganistan	3	7	10	Kazakistan	0	3	3	34
	Çin	0	1	1	Kırgızistan	0	1	1	
	Endonezya	2	1	3	Malezya	1	0	1	
	Filistin	0	2	2	Moğolistan	0	1	1	

	Gürcistan	2	1	3	Rusya	0	3	3	
	Irak	0	1	1	Suriye	1	1	2	
	Iran	2	0	2	Yemen	0	1	1	
Avrupa ülkeleri	Arnavutluk	1	0	1	Karadağ	0	2	2	8
	Birleşik Krallık	0	1	1	Sırbistan	0	1	1	
	Ukrayna	0	3	3					
Amerika ülkeleri	Kolombiya	1	0	1	Haiti	0	1	1	2
Toplam öğrenci sayısı									71

Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi, otuz dokuz farklı ülkeden 71 TÖMER öğrencisi çalışmaya katılmıştır. Afrika ülkelerinden gelen 27 öğrenciden %48,1'lik oran ile 13'ü erkek, %51,9'luk oran ile 14'ü kadın; Asya ülkelerinden gelen 34 öğrenciden %32,4'lük oran ile 11'i erkek, %67,6'luk oran ile %23'ü kadın; Avrupa ülkelerinden gelen 8 öğrenciden %12,5'lik oran ile 1'i erkek, %87,5'lik oran ile 7'si kadın ve Amerika ülkelerinden gelen 2 öğrenci ise bir erkek bir kadındır.

Asya ülkelerinden gelen öğrencilerin oranı %47,9 ile en yüksek oran olarak görülmektedir. Uluslararası öğrencilerin; Afrika ülkelerinden %38, Avrupa ülkelerinden %11,3 ve Amerika ülkelerinden %2,8 oran ile gelmiş oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin yaşları Tablo 4.2.'de verilmiştir.

Tablo 4.2. TÖMER öğrencilerinin yaşlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Yaşınız	f	%
17-25	52	73,2
26-35	19	26,8
Toplam	71	100,0

Tablo 4.2.'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan toplam 71 TÖMER öğrencisinin %73,2'si (f=52) 17-25 yaş diliminde; %26,8'i,3 (f=19) 26-35 yaş dilimindeki

öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin çoğu üniversite öğrenciliğinin yaş dönemi olarak geçtiği 17-25 yaş diliminde yer almaktadır.

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin cinsiyetleri Tablo 4.3.'te verilmiştir.

Tablo 4.3. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Cinsiyetiniz	f	%
Kadın	41	57,7
Erkek	30	42,3
Toplam	71	100,0

Tablo 4.3.'te incelendiğinde, araştırmaya katılan toplam 71 TÖMER öğrencisinin %57,7'si (f=41) kadınlardan; %42,3 (f=30) erkeklerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan TÖMER öğrencilerden büyük kısmı kadınlardan oluşmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımına ait frekans ve yüzdeler Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Eğitim Düzeyi	f	%
Lisans	32	45,1
Yüksek Lisans	31	43,7
Doktora	8	11,3
Toplam	71	100,0

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin %45,1'i (f=32) lisans eğitimi, %43,7'si (f=31) yüksek lisans, %11,3'ü (f=8) doktora eğitimi görmektedir. Türkiye'de eğitim alan TÖMER öğrencilerinden, lisans ve yüksek lisans eğitimi görenlerin oranı, doktora öğrenimine devam eden öğrencilere göre oldukça yüksektir (bkz. Tablo 4.4.).

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin fakülteleri Tablo 4.5.'te verilmiştir.

Tablo 4.5. TÖMER öğrencilerinin fakültelerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Fakülte	f	%
Edebiyat Fakültesi	6	8,5
Eğitim Fakültesi	6	8,5
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	4	5,6
Fen Bilimleri Enstitüsü	4	5,6
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	7	9,9
Sosyal Bilimler Enstitüsü	22	31
Eczacılık Fakültesi	8	11,3
Mühendislik Fakültesi	1	1,4
İletişim Bilimleri Fakültesi	10	14,1
Fen Fakültesi	1	1,4
Turizm Fakültesi	2	2,8
Toplam	71	100,0

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin %31'i (f=22) Sosyal Bilimler Enstitüsü, %14,1'i (f=10) İletişim Bilimleri Fakültesi, %11,3'ü (f=8) Eczacılık Fakültesi, %9,9'u (f=7) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, %8,5'i (f=6) Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi, %5,6'sı (f=4) Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, yine %5,6'sı (f=4) Fen Bilimleri Enstitüsü, %2,8'i (f=2) Turizm Fakültesi, %1,4'ü (f=1) Mühendislik Fakültesi ve yine %1,4'ü (f=1) Fen Fakültesi'nde öğrenim görmektedir.

Fakültelere göre yüzdelere incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin çoğunluğunun %31'lik oran ile Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne kayıtlı olduğu belirlenirken, en düşük oranın %1,4'lük oran ile Fen Fakültesi'nde kayıtlı olan öğrenciler olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 4.5.).

Araştırmaya katılan TÖMER öğrencilerinin Türkiye'de yaşamaktan memnuniyet durumlarına göre dağılımları Tablo 4.6.'da verilmiştir.

Tablo 4.6. TÖMER öğrencilerinin Türkiye'de yaşamaktan memnuniyet durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Türkiye'de yaşamaktan memnunsunuz?	f	%
Evet	57	80,3
Kısmen	14	19,7
Hayır	0	0
Toplam	71	100,0

“Türkiye’de yaşamaktan memnun musunuz?” sorusuna yanıt veren TÖMER öğrencilerinin %80,3’lük oran ile (f=57) belirgin şekilde memnun oldukları göze çarpmaktadır. Kısmen memnun olma durumu ise %19,7’lik oran ile (f=14) açıklanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin verdikleri yanıtlara dayalı olarak Türkiye’de yaşamakla ilgili olumsuz görüşe sahip olmadıkları da dikkati çekmektedir. Bu bağlamda TÖMER öğrencilerinin büyük çoğunluğu Türkiye’de yaşamaktan memnun, küçük bir kısmı da kısmen memnun oldukları bir çerçeve çizmektedirler.

Tablo 4.7. TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de, Eskişehir dışında başka şehirlere gitmeleri durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Türkiye’de, Eskişehir dışında başka şehirlere gittiniz mi?	f	%
Evet	63	88,7
Hayır	8	11,3
Toplam	71	100,0

“Türkiye’de, Eskişehir dışında başka şehirlere gittiniz mi?” sorusuna araştırmaya katılan tüm TÖMER öğrencileri yanıt vermiştir. Öğrencilerin %88,7’si (f: 63) evet, %11,3’ü (f: 8) hayır şeklinde cevap vermiştir.

TÖMER öğrencilerinin çoğunluğunun Türkiye’de, Eskişehir dışında başka şehirlere gittiği tespit edilmiştir (bkz. Tablo 4.7.).

Tablo 4.8. TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de, Eskişehir dışında gittikleri şehirler

N	Şehir	N	%	N	Şehir	N	%
1	Amasra	1	1,4%	15	Kayseri	1	1,4%
2	Ankara	28	39,4%	16	Konya	8	11,3%
3	Antalya	7	9,9%	17	Kütahya	1	1,4%
4	Bilecik	1	1,4%	18	Manisa	2	2,8%
5	Bodrum	1	1,4%	19	Marmaris	1	1,4%
6	Bolu	2	2,8%	20	Mersin	1	1,4%
7	Bursa	14	19,7%	21	Muğla	1	1,4%
8	Çanakkale	1	1,4%	22	Nevşehir	4	5,6%
9	Denizli	1	1,4%	23	Safranbolu	1	1,4%
10	Diyarbakır	3	4,2%	24	Sakarya	8	11,3%
11	Düzce	1	1,4%	25	Söğüt	1	1,4%

12	İstanbul	43	60,6%	26	Trabzon	1	1,4%
13	İzmit	5	7,0%	27	Uşak	3	4,2%
14	Karadeniz	1	1,4%	28	Yalova	3	4,2%

Tablo 4.8.'e göre, TÖMER öğrencilerinin %60,6'lık oran ile 43'ü İstanbul, %39,4'lük oran ile 28'i Ankara, 19,7'lik oran ile 14'ü Bursa, %11,3'lük oran ile 8'i Konya ve Sakarya, %9,9'luk oran ile 7'si Antalya, %7'lik oran ile 5'i İzmit, %5,6'lık oran ile 4'ü Nevşehir, %4,2'lik oran ile 3'ü (Diyarbakır, Uşak ve Yalova), %2,8'lik oran ile 2'si (Bolu ve Manisa), %1,4'lük oran ile 1'i ise (Amasra, Bilecik, Bodrum, Çanakkale, Denizli, Düzce, Karadeniz, Kayseri, Kütahya, Marmaris, Mersin, Muğla, Safranbolu, Söğüt ve Trabzon) şeklinde cevap vermiştir.

TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'de farklı şehirlere ziyaret ettikleri tespit edilmiştir. İstanbul şehri, TÖMER öğrencileri tarafından en çok ziyaret edilen şehirdir. Türkiye'nin başkenti olan Ankara ili uluslararası öğrencilerin ziyaretleri arasında ikinci sırada yer almıştır. Buna ek olarak, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'e yakın olan şehirlerden "Bursa", "Konya" ve "Sakarya"ya yaptıkları ziyaretlerin de önemli bir oranda olduğu tespit edilmiştir (bkz. Tablo 4.8.).

Tablo 4.9. TÖMER öğrencilerinin şehirlerdeki tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmeleri durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

10. soruda yanıtınız evet ise; ilgili şehirlerdeki tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ettiniz mi?	f	%
Evet	57	80,3
Hayır	14	19,7
Toplam	71	100,0

Tablo 4.9.'da incelendiğinde, "10. soruda yanıtınız evet ise; ilgili şehirlerdeki tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ettiniz mi?" sorusuna katılan TÖMER öğrencilerinin tamamı cevap vermiştir. TÖMER öğrencilerinden %80,3'lük oran ile 57'si evet, %19,7'lik oran ile 14'ü hayır şeklinde cevap vermiştir.

Veriler incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin diğer şehirlere gittiklerinde miras alanlarını ve tarihî yerleri ziyaret etmekle ilgilendikleri anlaşılmıştır.

Tablo 4.10. TÖMER öğrencilerinin “Kültürel Miras” deyince akıllarına gelenlere göre dağılımı

“Kültürel Miras” deyince aklınıza neler gelmektedir?	Cinsiyetiniz				Toplam	
	Kadın		Erkek			
	N	%	N	%	N	%
Tarihi Evler	30	61,2%	19	38,8%	49	69 %
Anıtlar	28	63,6%	16	36,4%	44	62 %
Saraylar	26	66,7%	13	33,3%	39	54,9%
Gelenekler	27	60 %	18	40 %	45	63,4%
Heykeller	20	60,6%	13	39,4%	33	46,5%
Sanatlar	24	57,1%	18	42,9%	42	59,2%
Kitabeler	7	58,3%	5	41,7%	12	16,9%
Resimler	9	52,9%	8	47,1%	17	23,9%
Arkeolojik Eserler	22	61,1%	14	38,9%	36	50,7%
Modern Binalar	0	0,0%	1	100%	1	1,4%
Tarihi yapılar	24	53,3%	21	46,7%	45	63,4%
Diğer	2	100 %	0	0,0%	2	2,8%

Tablo 4.10.’a göre, TÖMER öğrencilerinden %69’luk oran ile 49’u “Tarihi Evler” (%61,2’lik oran ile 30’u kadın ve %38,8’lik oran ile 19’u erkek), %63,4’lük oran ile 45’i “Gelenekler” (%60’lık oran ile 27’si kadın ve %40’lık oran ile 18’i erkek), %63,4’lük oran ile 45’i “Tarihi Yapılar” (%53,3’lük oran ile 24’ü kadın ve %46,7’lik oran ile 21’i erkek), %62’lik oran ile 44’ü “Anıtlar” (%63,6’lık oran ile 28’i kadın ve %36,4’lük oran ile 16’sı erkek), %59,2’lik oran ile 42’si “Sanatlar” (%57,1’lik oran ile 24’ü kadın ve %42,9’luk oran ile 18’i erkek), %54,9’luk oran ile 39’u “Saraylar” (%66,7’lik oran ile 26’sı kadın ve %33,3’lük oran ile 13’ü erkek), %50,7’lik oran ile 36’sı “Arkeolojik Eserler” (%66,7’lik oran ile 26’sı kadın ve %38,9’lük oran ile 36’sı erkek), %46,5’lik oran ile 33’ü “Heykeller” (%60,6’lık oran ile 20’si kadın ve %33,3’lük oran ile 13’ü erkek), %23,9’luk oran ile 39’u “Resimler”(%52,9’luk oran ile 9’u kadın ve %47,1’lik oran ile 17’si erkek), %16,9’luk oran ile 12’si “Kitabeler”(%58,3’lük oran ile 7’si kadın ve %41,7’lik oran ile 5’i erkek), %2,8’lik oran ile 2’si “Diğer” (%100’lik oran ile 2’si kadın), %1,4’lük oran ile 1’i ise “Modern Binalar” (%100’lik oran ile 1’i erkek) şeklinde cevap vermiştir.

Verilen cevaplar sayesinde, TÖMER öğrencilerinin kültürel miras kavramının yeterince farkında oldukları söylenebilmektedir. TÖMER öğrencilerinden pek çoğu kültürel mirasın anlamı hakkında verilen seçeneklerden, “Tarihi Evler”, “Anıtlar”,

“Saraylar”, “Gelenekler”, “Sanatlar” “Arkeolojik Eserler” ve Tarihi Yapılar” doğru bilimsel anlamı şeklinde cevap vermiştir (bkz. Tablo 4.10.).

Tablo 4.11. TÖMER öğrencilerinin kültürel mirasları araştırırken kullandıkları kaynaklara göre dağılımı

Kültürel mirasları araştırırken hangi kaynakları kullanıyorsunuz?	Cinsiyetiniz				Toplam	
	Kadın		Erkek			
	N	%	N	%	N	%
Kültürel Etkinlikler	18	52,9%	16	47,1%	34	47,9%
Kültürel Geziler	19	67,9%	9	32,1%	28	39,4%
Kültür ve Sanat Dergileri	9	40,9%	13	59,1%	22	30,9%
Kütüphaneler	10	50 %	10	50 %	20	28,1%
Konferanslar	4	66,7%	2	33,3%	6	8,5%
Okuldaki hocalar	10	66,7%	5	33,3%	15	21,1%
Sinemalar	10	76,9%	3	23,1%	13	18,3%
Müzeler	20	58,8%	14	41,2%	34	47,9%
Aile, Akrabalar	10	66,7%	5	33,3%	15	21,1%
İnternet	25	64,1%	14	35,9%	39	54,9%
Oyunlar	1	20 %	4	80 %	5	7,04%
Sosyal Medya Araçları (Facebook, Twitter, YouTube vb.)	24	63,2%	14	36,8%	38	53,5%
Diğer	2	100 %	0	0,0%	2	2,8%

Tablo 4.11’e göre, TÖMER öğrencilerinden %54,9’luk oran ile 39’u “İnternet” (%64,1’lik oran ile 25’i kadın ve %35,9’luk oran ile 14’ü erkek), %53,5’lik oran ile 38’i “Sosyal Medya Araçları” (%63,2’lik oran ile 24’ü kadın ve %36,8’lik oran ile 14’ü erkek), %47,9’luk oran ile 34’ü “Kültürel Etkinlikler” (%52,9’luk oran ile 18’i kadın ve %47,1’lik oran ile 16’sı erkek), %47,9’luk oran ile 34’ü “Müzeler” (%58,8’lik oran ile 20’si kadın ve %41,2’lik oran ile 14’ü erkek), %39,4’lük oran ile 28’i “Kültürel Geziler” (%67,9’luk oran ile 19’u kadın ve %32,1’lik oran ile 9’u erkek), %30,9’luk oran ile 22’si “Kültür ve Sanat Dergileri” (%40,9’luk oran ile 9’u kadın ve %59,1’lik oran ile 13’ü erkek), %28,1’lik oran ile 20’si “Kütüphaneler” (%50’lik oran ile 10’u kadın ve %50’lik oran ile 10’u erkek), %21,1’lik oran ile 15’i “Okuldaki Hocalar” ve “Aile, Akrabalar” (%66,7’lik oran ile 10’u kadın ve %33,3’lik oran ile 5’i erkek), %18,3’lük oran ile 13’ü “Sinemalar” (%76,9’luk oran ile 10’u kadın ve %23,1’lik oran ile 3’ü erkek), %8,5’lik oran ile 6’sı “Konferanslar” (%66,7’lik oran ile 4’ü kadın ve %33,6’lık oran ile 2’si

erkek), %7,04'lük oran ile 5'i "Oyunlar" (%20'lik oran ile 1'i kadın ve %80'lik oran ile 4'ü erkek), %2,8'lik oran ile 2'si ise "Diğer" şeklinde cevap vermiştir.

Oranlara baktığımızda; TÖMER öğrencilerinin, kültürel miraslar hakkında bilgi edinmek için en çok kullandıkları kaynakların internet, sosyal medya araçları (Facebook, Twitter, YouTube vb.) olduğu görülmektedir. Kültürel etkinlikler, müzeler ve kültürel geziler seçeneklerinde de önemli bir ortalama kayıt edilmiştir. Buna ek olarak, öğrencilerin seçenekler arasında kültürel mirasları araştırırken, oyunları ve konferansları kullanma oranlarının düşük olduğu anlaşılmıştır (bkz. Tablo 4.11.).

Tablo 4.12. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duyma durumlarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Daha önce UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duydunuz mu?	f	%
Evet	54	76,1
Hayır	17	23,9
Toplam	71	100,0

"Daha önce UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duydunuz mu?" sorusuna katılan TÖMER öğrencilerinin tamamı cevap vermiştir. TÖMER öğrencilerinden %76,1'lik oran ile 54'ü evet, %23,9'luk oran ile 17'si hayır şeklinde cevap vermiştir.

Sonuçlar sayesinde, TÖMER öğrencilerinin çoğunun (%76,1) UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duydukları görülmektedir (bkz. Tablo 4.12.).

Tablo 4.13. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Miraslarına olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı

	Lisans		Yüksek lisans		Doktora	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	26	81,25	22	70,97	6	75
Hayır	6	18,75	9	29,03	2	25

Eğitim düzeyine göre veriler incelendiğinde; lisans öğrencilerinin %81,25'lik oran ile 26'sı evet, %18,75'lik oran ile 6'sı hayır; yüksek lisans öğrencilerinin %70,97'lik oran ile 22'si evet, %29,03'lük oran ile 9'u hayır; doktora öğrencilerinin ise %75'lik oran ile 6'sı evet, %25'lik oran ile 2'si hayır demiştir.

Lisans öğrencilerinin UNESCO Dünya Kültürel Miraslarına en fazla ilgilenen grup olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Miraslara ilgi olanlarının oranı birbirine yakındır (bkz. Tablo 4.13.).

Tablo 4.14. TÖMER öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi'ne olan ilgilerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Daha önce Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası listesini araştırdınız mı?	f	%
Evet	16	22,5
Hayır	55	77,5
Toplam	71	100,0

“Daha önce Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası listesini araştırdınız mı?” sorusuna katılan TÖMER öğrencilerinin tamamı cevap vermiştir. TÖMER öğrencilerinden %22,5'lik oran ile 16'sı evet, %77,5'lik oran ile 55'i hayır şeklinde cevap vermiştir.

Sonuçlar sayesinde, TÖMER öğrencilerinin çoğu (77,5 %) daha önce UNESCO Dünya miras listesini araştırma yapmadıkları bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerden küçük bir kısmı (22,5%) UNESCO Dünya miras listesinde araştırma yapmış tespit edilmiştir (bkz. Tablo 4.14.).

Tablo 4.15. TÖMER öğrencilerinin UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi'ne olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı

	Lisans		Yüksek lisans		Doktora	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	9	28,13	7	22,58	0	0
Hayır	23	71,87	24	77,42	8	100

Eğitim düzeyine göre veriler incelendiğinde; lisans öğrencilerinin %28,13'lük oran ile 9'u evet, %71,87'lik oran ile 23'ü hayır; yüksek lisans öğrencilerinin %22,58'lik oran ile 7'si evet, %77,42'lik oran ile 24'ü hayır; doktora öğrencilerinin ise %100'lük oran ile 8'i evet şeklinde cevap vermiştir.

Doktora öğrencilerinin, UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi hakkında en fazla ilgilenmeyen grup olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin

UNESCO Dünya Kültürel Mirası Listesi’ne ilgilerinin oranları birbirine yakındır (bkz. Tablo 4.15.).

Tablo 4.16. TÖMER öğrencilerinin, kültürel mirasa ilgi düzeylerinin yüksek olarak değerlendirmelerine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Kültür mirasa ilgi düzeyinizin yüksek olduğunu söyleyebilir misiniz?	f	%
Evet	21	29,6
Kısmen	41	57,7
Hayır	9	12,7
Toplam	71	100,0

“Kültür mirasa ilgi düzeyinizin yüksek olduğunu söyleyebilir misiniz?” sorusuna katılan TÖMER öğrencilerinin tamamı cevap vermiştir. TÖMER öğrencilerinden %29,6’lık oran ile 21’i evet, %57,7’lik oran ile 41’i kısmen, %12,7’lik oran ile 9’u hayır şeklinde cevap vermiştir.

Oranlara baktığımızda; TÖMER öğrencilerinin, %50’sinden fazlası kültürel mirasla ilgi düzeylerin “kısmen” olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, öğrencilerin önemli bir yüzdesi kültürel mirasla ilgi düzeylerinin “yüksek” olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin az bir yüzdesi, kültür mirasla ilgi düzeylerin “yüksek” olmadığını belirtmiştir (bkz. Tablo 4.16.).

Tablo 4.17. TÖMER öğrencilerinin kültürel mirasa olan ilgilerinin eğitim düzeylerine göre dağılımı

	Lisans		Yüksek lisans		Doktora	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	10	31,25	10	32,26	1	12,5
Kısmen	19	59,37	16	51,61	6	75
Hayır	3	9,38	5	16,13	1	12,5

Eğitim düzeyine göre veriler incelendiğinde; lisans öğrencilerinin %31,25’lik oran ile 10’u evet, %59,37’lik oran ile 19’u kısmen ve %9,38’lik oran ile 3’ü hayır; yüksek lisans öğrencilerinin %32,26’lık oran ile 10’u evet, %51,61’lik oran ile 16’sı kısmen ve %16,13’lük oran ile 5’i hayır; doktora öğrencilerinin ise %12,5’lik oran ile 1’i evet, %75’lik oran ile 6’sı kısmen ve %12,5’lik oran ile 1’i hayır demıştır.

Doktora öğrencilerinin kültürel mirasla kısmî ilgi düzeylerin en yüksek olduğu belirtilmektedir. Ayrıca lisans ve yüksek lisans öğrencilerinin kültürel miraslara kısmi ilgi düzeylerinin oranının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Kültürel mirasla en yüksek oranlı ilgi, lisans ve yüksek lisans öğrencileri arasında kaydedilmiştir (bkz. Tablo 4.17.).

4.2. TÖMER Öğrencilerinin Kültürel Miras Farkındalıklarına İlişkin Görüşleri

Bu bölümde tablolarda, TÖMER öğrencilerinin, genel olarak, kendi ülkelerindeki, farklı ülkelerdeki, Türkiye’deki ve Eskişehir’deki kültürel miras farkındalıklarına ilişkin görüşlerini yansıtan bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

4.2.1. Genel olarak kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.18. TÖMER öğrencilerinin genel olarak kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdelere ve aritmetik ortalamaları dağılımı

Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		A. O	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1 Kültürel miraslarımızı bilmenin önemli olduğunu düşünüyorum.	0	0%	2	2,8 %	2	2,8%	23	32,4 %	44	62,0 %	4,53	1
2 Kültürel mirasın, geçmişteki nesillerden günümüze aktarılmış olduğunu düşünürüm.	0	0%	0	0%	12	16,9 %	32	45,1 %	27	38,0 %	4,21	3
3 Kültürel mirasın korunması ve yaşatılmasının gelecek nesiller için gerekli olduğunu bilirim.	3	4,2 %	1	1,4 %	5	7,0%	19	26,8 %	43	60,6 %	4,38	2
4 Kültürel mirasın evrensel değerlerini bilirim.	3	4,2 %	5	7,0 %	24	33,8 %	24	33,8 %	15	21,1 %	3,61	4
5 UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları bilirim.	4	5,6 %	23	32,4 %	20	28,2	16	22,5 %	8	11,3 %	3,01	5
Genel aritmetik ortalaması											3,94	

Tablo 4.18.’de incelendiğinde, farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,8 arasındaki değerler yetersiz (kesinlikle katılmıyorum), %1,81-%2,60 arası değerler düşük (katılmıyorum), %2,61-%3,40 arası değerler orta (kararsızım), %3,41-%4,20 arası

değerler yüksek (katılıyorum) ve %4,21-%5,00 arası değerler çok yüksek düzey (kesinlikle katılıyorum) olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin genel olarak kültürel mirasın farkındalığı ile ilgili görüşlerine baktığımızda, bir numaralı madde olan “Kültürel miraslarımızı bilmenin önemli olduğunu düşünüyorum.” ifadesi 4,53’lük aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak birinci sırada yer almakta ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisindedir.

Üç numaralı madde olan “Kültürel mirasın korunması ve yaşatılmasının gelecek nesiller için gerekli olduğunu bilirim.” ifadesi 4,38’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak ikinci sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisinde olarak belirlenmiştir.

İki numaralı madde olan “Kültürel mirasın, geçmişteki nesillerden günümüze aktarılmış olduğunu düşünürüm” ifadesi 4,21’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak üçüncü sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisine girmiştir. Ayrıca beş numaralı madde olan “UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları bilirim” ifadesi 3,01’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisine girmiştir. 3,94 değerindeki genel aritmetik ortalamaya göre, TÖMER öğrencilerinin genelinde, kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının çok yüksek düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

4.2.2. Kendi ülkelerindeki kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.19. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki kültürel mirası farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A. O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Ülkemdeki kültürel miras zenginliklerini bilirim.	3	4,2%	2	2,8%	7	9,9%	33	46,5%	26	36,6%	4.08	2
2	Ülkemde bulunan tarihi ve kültürel varlıkların farkındayım.	2	2,8%	3	4,2%	12	16,9%	30	42,3%	24	33,8%	4.00	5
3	Ülkemin kültürel geleneklerini bilirim.	2	2,8%	4	5,6%	9	12,7%	29	40,8%	27	38,0%	4.06	4
4	Festivallerin, kültürümüzün önemli bir parçası olduğuna inanırım.	1	1,4%	3	4,2%	9	12,7%	35	49,3%	23	32,4%	4.07	3
5	Ülkemdeki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	1,4%	5	7,0%	5	7,0%	25	35,2%	35	49,3%	4.24	1

6	Ülkemdeki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	5	7,0%	8	11,3%	7	9,9%	33	46,5%	18	25,4%	3.72	6
7	Ülkemdeki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	8	11,3%	11	15,5%	24	33,8%	17	23,9%	11	15,5%	3.17	8
8	Ülkemdeki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	3	4,2%	9	12,7%	15	21,1%	30	42,3%	14	19,7%	3.61	9
9	Ülkemdeki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	1	1,4%	10	14,1%	21	29,6%	22	31,0%	17	23,9%	3.62	7
10	Ülkenin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarını bilirim.	4	5,6%	17	23,9%	12	16,9%	20	28,2%	18	25,4%	3.44	10
Genel aritmetik ortalaması												3.80	

Tablo 4.19.'da gösterildiği gibi, farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,8 arasındaki değerler yetersiz (kesinlikle katılmıyorum), %1,81-%2,60 arası değerler düşük (katılmıyorum), %2,61-%3,40 arası değerler orta (kararsızım), %3,41-%4,20 arası değerler yüksek (katılıyorum) ve %4,21-%5,00 arası değerler çok yüksek düzey (kesinlikle katılıyorum) olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki kültürel miras farkındalığı ile ilgili görüşlerine baktığımızda, beş numaralı madde olan “Ülkemdeki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker” ifadesi 4,24'lük aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak birinci sırada yer almakta ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisindedir.

İlk dört madde olan “Ülkemdeki kültürel miras zenginliklerini bilirim” (A.O.=4,08), “Festivallerin, kültürümüzün önemli bir parçası olduğuna inanırım” (A.O.=4,07), “Ülkenin kültürel geleneklerini bilirim” (A.O.=4,06), “Ülkemde bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım” (A.O.=4,00) ifadeleri aritmetik ortalamalarının sonucu birbirine yakın olmakta ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisinde olarak belirlenmiştir. Ayrıca on numaralı madde olan “Ülkemdeki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım” ifadesi 3,17'lük aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisine sınıflanmıştır. 3,80 değerindeki genel aritmetik ortalamaya göre, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki, kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.2.3. Farklı ülkelerdeki kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.20. TÖMER öğrencilerinin farklı ülkelerdeki kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdelere ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A. O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Farklı ülkelere gidip oradaki kültürel miras hakkında bilgi edinmek isterim.	4	5,6 %	2	2,8 %	7	9,9%	26	36,6 %	32	45,1 %	4.13	1
2	Farklı bir ülkeye gitmeden önce, o ülkenin kültürel miraslarını merak ederim.	2	2,8 %	4	5,6 %	5	7,0%	34	47,9 %	26	36,6 %	4.10	2
3	Gittiğim ülke ve şehirlerde bulunan tarihî ve kültürel varlıkları bilirim.	4	5,6 %	12	16,9 %	22	31,0 %	28	39,4 %	5	7,0%	3.25	7
4	Gittiğim ülke ve şehirlerin müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtlarını ziyaret ederim.	1	1,4 %	7	9,9 %	13	18,3 %	38	53,5 %	12	16,9 %	3.75	3
5	Gittiğim ülke ve şehirlerin, tarihî yerleri ve anıtlarını ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	6	8,5 %	15	21,1 %	15	21,1 %	27	38,0 %	8	11,3 %	3.23	8
6	Gittiğim ülke ve şehirlerde, tarihî yerleri ve anıtlarını gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	4	5,6 %	5	7,0 %	20	28,2 %	32	45,1 %	10	14,1 %	3.55	4
7	Gittiğim ülke ve şehirlerin, kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	5	7,0 %	8	11,3 %	19	26,8 %	23	32,4 %	16	22,5 %	3.52	5
8	Gittiğim ülke ve şehirlerin, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarını merak ederim.	5	7,0 %	15	21,1 %	16	22,5 %	23	32,4 %	12	16,9 %	3.31	6
Genel aritmetik ortalaması												3.60	

Tablo 4.20.'in, incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, farkındalık düzeyi ölçeğinde oranları olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin farklı ülkelerdeki kültürel miras farkındalığı ile ilgili görüşlerine baktığımızda, bir ve iki numaralı maddeler olan “Farklı ülkelere gidip oradaki kültürel miras hakkında bilgi edinmek isterim” (A.O.=4,13), “Farklı bir ülkeye gitmeden önce, o ülkenin kültürel miraslarını merak ederim” ifadeleri aritmetik ortalamalarının sonucu birbirine yakın olmakta tüm ifadeler arasında değer olarak birinci sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisine sahiptir.

Üç numaralı madde olan “Gittiğim ülke ve şehirlerin müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtlarını ziyaret ederim” ifadesi 3,75’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak ikinci sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisinde olarak görülmüştür. Dört numaralı madde olan “Gittiğim ülke ve şehirlerde, tarihî yerleri ve anıtlarını gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip

olurum” ifadesi 3,55’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak üçüncü sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine girmiştir. Ayrıca sekiz numaralı madde olan “Gittiğim ülke ve şehirlerin, tarihî yerleri ve anıtlarını ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım” ifadesi 3,31’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisine tespit edilmiştir. 3,60 değerindeki genel aritmetik ortalamaya göre, TÖMER öğrencilerinin farklı ülkelerdeki kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının yüksek düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

4.2.4. Türkiye’de kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.21. TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de kültürel miras farkındalıkları düzeylerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Türkiye’deki kültürel miras zenginliklerini bilirim.	2	2,8 %	8	11,3 %	28	39,4 %	22	31,0 %	11	15,5 %	3.45	6
2	Türkiye’de bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım.	0	0%	10	14,1 %	26	36,6 %	24	33,8 %	11	15,5 %	3.51	5
3	Türkiye’nin kültürel geleneklerini bilirim.	1	1,4 %	4	5,6%	32	45,1 %	30	42,3 %	4	5,6%	3.45	6
4	Türkiye’deki festivallerin Türk kültürünün önemli bir parçası olduğuna inanırım.	2	2,8 %	3	4,2%	14	19,7 %	34	47,9 %	18	25,4 %	3.89	1
5	Türkiye’deki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	1,4 %	6	8,5%	15	21,1 %	36	50,7 %	13	18,3 %	3.76	3
6	Türkiye’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	0	0%	7	9,9%	15	21,1 %	36	50,7 %	13	18,3 %	3.77	2
7	Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım.	3	4,2 %	13	18,3 %	19	26,8 %	28	39,4 %	8	11,3 %	3.35	7
8	Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	5	7,0 %	9	12,7 %	17	23,9 %	29	40,8 %	11	15,5 %	3.45	6
9	Türkiye’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	2	2,8 %	10	14,1 %	14	19,7 %	32	45,1 %	13	18,3 %	3.62	4
10	Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını bilirim.	8	11,3 %	20	28,2 %	16	22,5 %	17	23,9 %	10	14,1 %	3.01	8
Genel aritmetik ortalaması												3.53	

Tablo 4.21.’e göre, farkındalık düzeyi ölçeğinde oranları olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de kültürel miras farkındalığı ile ilgili görüşlerine

baktığımızda, dört numaralı madde olan “Türkiye’deki festivallerin Türk kültürünün önemli bir parçası olduğuna inanırım” ifadesi 4,89’luk aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak birinci sırada yer almakta ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisindedir.

Beş ve altı numaralı maddeler olan “Türkiye’deki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker” (A.O.=3,76) ve “Türkiye’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim” (A.O.=3,77) ifadeleri aritmetik ortalamalarının sonucu birbirine yakın şekilde tüm ifadeler arasında değer olarak ikinci sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine görülmüştür.

Dokuz numaralı madde olan “Türkiye’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım” ifadesi 3,62’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak üçüncü sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisinde yer almıştır. Bir, iki ve sekiz numaralı maddeler olan “Türkiye’deki kültürel miras zenginliklerini bilirim”, “Türkiye’nin kültürel geleneklerini bilirim” ve “Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum” ifadeleri 3,45’lik eşit aritmetik ortalamalar ve öğrencilerinin farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine kayıt edilmiştir. Ayrıca on numaralı madde olan “Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını bilirim” ifadesi 3,01’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisine girmiştir. 3,53 değerindeki genel aritmetik ortalamaya göre, TÖMER öğrencilerinin Türkiye’de kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.2.5. Eskişehir’de kültürel miras farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.22. TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’de kültürel miras farkındalık düzeylerine göre frekans, yüzdelere ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A. O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Eskişehir’in bir kültür şehri olduğunu düşünüyorum.	0	0%	6	8,5%	19	26,8%	3	46,5%	13	18,3%	3.75	2
2	Eskişehir’de bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım.	1	1,4%	10	14,1%	28	39,4%	24	33,8%	8	11,3%	3.39	5
3	Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	3	4,2%	3	4,2%	9	12,7%	4	62,0%	12	16,9%	3.83	1
4	Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	4	5,6%	14	19,7%	25	35,2%	20	28,2%	8	11,3%	3.20	6
5	Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	2	2,8%	9	12,7%	20	28,2%	27	38,0%	13	18,3%	3.56	3
6	Eskişehir’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	3	4,2%	10	14,1%	15	21,1%	35	49,3%	8	11,3%	3.49	4
7	Eskişehir’deki kültürel mirasların UNESCO listesine kaydedilmesi gerektiğini bilirim.	5	7,0%	12	16,9%	31	43,7%	18	25,4%	5	7,0%	3.08	7
Genel aritmetik ortalaması												3.47	

Tablo 4.22. incelendiğinde, farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,8 arasındaki değerler yetersiz, %1,81-%2,60 arası değerler düşük, %2,61-%3,40 arası değerler orta, %3,41-%4,20 arası değerler yüksek ve %4,21-%5,00 arası değerler çok yüksek düzey olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’de kültürel miras farkındalığı ile ilgili görüşlerine baktığımızda, üç numaralı madde olan “Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim” ifadesi 3,83’lük aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak birinci sırada yer almakta ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine tespit edilmiştir.

Bir numaralı madde olan “Eskişehir’in bir kültür şehri olduğunu düşünüyorum” ifadesi 3,75’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak ikinci sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisinde olarak belirlenmiştir. Beş numaralı madde olan “Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum” ifadesi 3,56’lık aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak üçüncü sırada yer almış ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine girmiştir. Ayrıca beş numaralı madde olan “Eskişehir’deki kültürel

mirasların UNESCO listesine kaydedilmesi gerektiğini bilirim” ifadesi 3,08’lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisine girmiştir. 3,47 değerindeki genel aritmetik ortalamaya göre, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’de kültürel miras kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

4.3. TÖMER Öğrencilerinin Farkındalık Düzeylerinin Arasındaki Karşılaştırma Bulguları

Bu bölümde tablolarda, TÖMER öğrencilerinin, kendi ülkelerindeki, farklı ülkelerdeki, Türkiye’deki ve Eskişehir’deki kültürel miras farkındalık ilişkin düzeylerinin arasındaki tartışma bulguları ve yorumlar sunmaktadır.

Tablo 4.23. TÖMER öğrencilerinin, kendi ülkelerinde ve Türkiye’deki geleneksel kıyafetlere olan ilgilerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Ülkemdeki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	1,4 %	5	7,0 %	5	7,0%	25	35,2 %	35	49,3 %	4.24	1
2	Türkiye’deki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	1,4 %	6	8,5 %	15	21,1%	36	50,7 %	13	18,3 %	3.76	2

Tablo 4.23.’ün incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin geleneksel kıyafetlere olan ilgisinin dağılım sonuçları karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin büyük çoğunluğunun kendi ülkelerindeki geleneksel kıyafetler ilgilerini çeker. %35,2’lik oran ile 25’i “katılıyorum”, %49,3’lük oran ile 35’i “kesinlikle katılıyorum”, en düşük görüşlerde olan %1’lik oran ile 1’i ise “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde cevap vermiş ve 4,24’lük aritmetik ortalama ile farkındalık düzeyi ölçeğinde çok yüksek düzey kategorisinde olarak belirlenmiştir. Öte yandan, Türkiye’deki TÖMER öğrencilerinin, %50,7’lik oran ile 25’i “katılıyorum”, %18,3’lük oran ile 13’ü “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevaplanmıştır. Ayrıca %1,4’lük oran ile 1’i “kesinlikle katılmıyorum” ifadesi ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiştir. 3,76’lık aritmetik ortalama ile farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisinde olarak tespit edilmiştir.

Karşılaştırma şunları gösterir; TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki geleneksel kıyafetlere olan farkındalık ve ilgi düzeylerinin Türkiye’den daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.24. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A. O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Ülkemdeki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	5	7,0%	8	11,3%	7	9,9%	33	46,5%	18	25,4%	3.72	4
2	Gittiğim ülke ve şehirlerin müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtlarını ziyaret ederim.	1	1,4%	7	9,9%	13	18,3%	38	53,5%	12	16,9%	3.75	3
3	Türkiye’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	0	0%	7	9,9%	15	21,1%	36	50,7%	13	18,3%	3.77	2
4	Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	3	4,2%	3	4,2%	9	12,7%	44	62,0%	12	16,9%	3.83	1

Tablo 4.24’ün incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmelerinin dağılım sonuçları karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ediklerin büyük kısmı, %62’lik oran ile 44’ü “katılıyorum” dedikleri görülmüştür.

Farklı ülkelerde ve Türkiye’deki TÖMER öğrencilerinin görüşleri arasında “katılıyorum” (%53,5’lik oran ile 38’i, %50,7’lik oran ile 36’sı) oranları birbirine yakındır. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin, kendi ülkelerinde müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmelerinin 25,4%’lük oran ile 18’i “kesinlikle katılıyorum” sunulan seçenekler arasında cevabının en yüksek oran olduğu tespit edilmiştir.

Aritmetik ortalamaları karşılaştırıldığında, Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret edenler, 3,83’lik aritmetik ortalama ile birinci sırada yer almış, aynı sırada diğer ifadeler aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmüş (kendi ülkelerinde A.O.=3.72, farklı ülkelerde A.O.=3.72 ve Türkiye’de A.O.=3.77) ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzeyi grubunda olduğu tespit edilmiştir.

Sonuçları karşılaştırarak; Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret etmelerindeki ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.25. *TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırmalarına göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı*

Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1 Ülkemdeki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım.	8	11,3%	11	15,5%	24	33,8%	17	23,9%	11	15,5%	3.17	4
2 Gittiğim ülke ve şehirlerin, tarihî yerleri ve anıtlarını ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım.	6	8,5%	15	21,1%	15	21,1%	27	38,0%	8	11,3%	3.23	2
3 Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım.	3	4,2%	13	18,3%	19	26,8%	28	39,4%	8	11,3%	3.35	1
4 Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırdım.	4	5,6%	14	19,7%	25	35,2%	20	28,2%	8	11,3%	3.20	3

Tablo 4.25.’in incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırmalarının dağılım sonuçları karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin, Türkiye’de ve farklı ülkelerdeki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırma yapmaları konusunda sırayla (%39,4’lik oran ile 28’i), (38%’lik oran ile 27’si), verilen seçenekler arasında “katılıyorum” şeklinde cevaplayanların en yüksek oran olduğu görülmüştür. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin, kendi ülkelerinde ve Eskişehir’deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırma yapmaları hakkında sırayla (%33,8’lik oran ile 22’si), (35,2%’lik oran ile 25’i), sunulan seçenekler arasında “kararsızım” cevaplarının en yüksek oran olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan TÖMER öğrencilerinin Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerine dair araştırma yapmalarına, 4,2%’lik oran ile 3’ü “kesinlikle katılmıyorum”, şeklinde en düşük oran olarak cevap verilmiştir.

Aritmetik ortalamaları karşılaştırıldığında; Türkiye’deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırma yapmaları 3,35’lik aritmetik ortalama ile birinci sırada yer almış, diğer ifadeler ise aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu

bulunmuş (kendi ülkelerinde A.O.= 3,17, farklı ülkelerde A.O.=3,23 ve Eskişehir'deki A.O.=3,20) ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey grubuna girmiştir.

Sonuçlar arasındaki karşılaştırma; TÖMER öğrencilerinin Türkiye'deki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özellikleri hakkında araştırma yapma düzeylerinin, kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde ve Eskişehir'deki araştırmalarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmektedir. Ayrıca ülkelerindeki yapıları araştırma düzeylerinin en düşük olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.26. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye'de ve Eskişehir'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olma düşüncelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1 Ülkemdeki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	3	4,2%	9	12,7%	15	21,1%	30	42,3%	14	19,7%	3.61	1
2 Gittiğim ülke ve şehirlerde, tarihî yerleri ve anıtlarını gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	4	5,6%	5	7,0%	20	28,2%	32	45,1%	10	14,1%	3.55	3
3 Türkiye'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	5	7,0%	9	12,7%	17	23,9%	29	40,8%	11	15,5%	3.45	4
4 Eskişehir'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	2	2,8%	9	12,7%	20	28,2%	27	38,0%	13	18,3%	3.56	2

Tablo 4.26.'nın incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye'de ve Eskişehir'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli olan bilgileri karşılaştırıldığında; farklı ülkelerdeki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları konusunda; %45,1'lik oran ile 32'si "katılıyorum" ifadesi ile en yüksek oran olduğu görülmüştür. Buna ek olarak TÖMER öğrencileri kendi ülkelerinde ve Türkiye'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları konusunda sırayla (%42,3'lük oran ile 30'u), (40,8%'lik oran ile 29'u), sunulan seçenekler arasında "katılıyorum" cevabını vermiş ve oranlarının yakın olduğu bulunmuştur. Ayrıca Eskişehir'deki %38'lik oran ile 27'si "katılıyorum" cevabı en az oran olarak tespit

etmiştir. Kendi ülkelerindeki %19,7'lik oran ile 14'ü, “kesinlikle katılıyorum” cevabı en yüksek orana ulaşmıştır.

Aritmetik ortalamaları karşılaştırıldığında; kendi ülkelerinde tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları konusunda, 3,61'lık aritmetik ortalama ile birinci sırada gelmiş, farklı ülkelerde ve Eskişehir'deki ise aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiş (farklı ülkelerinde A.O.=3,55, Eskişehir'deki A.O.=3,56) ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey grubuna girmiştir. Ayrıca Türkiye'deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olma konusunda, (A.O.=3,45) en düşük aritmetik ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

TÖMER öğrencilerinin daha çok kendi ülkelerindeki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları görülmektedir. Buna ek olarak Türkiye'deki bilgi düzeyleri, kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde ve Eskişehir'deki bilgi düzeylerine göre düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.27. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye'de ve Eskişehir'deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmalarına göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

	Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1	Ülkemdeki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılıyorum.	1	1,4%	10	14,1%	21	29,6%	22	31,0%	17	23,9%	3.62	1
2	Gittiğim ülke ve şehirlerin, kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılıyorum.	5	7,0%	8	11,3%	19	26,8%	23	32,4%	16	22,5%	3.52	2
3	Türkiye'deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılıyorum.	2	2,8%	10	14,1%	14	19,7%	32	45,1%	13	18,3%	3.62	1
4	Eskişehir'deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılıyorum.	3	4,2%	10	14,1%	15	21,1%	35	49,3%	8	11,3%	3.49	3

Tablo 4.27.'nin incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye'de ve Eskişehir'deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmaları karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmaları, %49,3'lük oran ile 35'i verilen seçenekler arasında “katılıyorum” cevabı en çok verilen yanıttır. Buna bağlı olarak,

Türkiye’deki TÖMER öğrencilerinin, %45,1’lik oran ile 32’si “katılıyorum” dedikleri tespit edilmiştir. Öte yandan, kendi ülkelerindeki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmalarının, %23,9’luk oran ile 17’si “kesinlikle katılıyorum” ifadesi ile en yüksek oran olduğu görülmekte ve %1,4’lük oran ile 1’i “kesinlikle katılmıyorum” görüşü ilse en düşük oran olarak tespit edilmiştir.

Aritmetik ortalamaları karşılaştırıldığında; kendi ülkelerinde ve Türkiye’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmaları, 3,62’lik aritmetik ortalama ile birinci sırada yer almış, farklı ülkelerde ve Eskişehir’deki ise aritmetik ortalamalarının birbirine yakın olduğu tespit edilmiş (farklı ülkelerinde A.O.=3,52, Eskişehir’deki A.O.=3,49) ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey grubuna girmiştir.

Sonuçların karşılaştırılması üzerine; TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılmaya ilgi düzeylerinde önemli farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Tablo 4.28. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’de ve Eskişehir’deki UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları ve bunların kaydedilmesi gerektiğini bilmelerine göre frekans, yüzdeler ve aritmetik ortalamaları dağılımı

Maddeler	1		2		3		4		5		A.O	S
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1 Ülkemin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını bilirim.	4	5,6%	17	23,9%	12	16,9%	20	28,2%	18	25,4%	3.44	1
2 Gittiğim ülke ve şehirlerin, UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını merak ederim.	5	7,0%	15	21,1%	16	22,5%	23	32,4%	12	16,9%	3.31	2
3 Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını bilirim.	8	11,3%	20	28,2%	16	22,5%	17	23,9%	10	14,1%	3.01	4
4 Eskişehir’deki kültürel mirasların UNESCO listesine kaydedilmesi gerektiğini bilirim.	5	7,0%	12	16,9%	31	43,7%	18	25,4%	5	7,0%	3.08	3

Tablo 4.28.’in incelenmesinden anlaşılabacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinde, farklı ülkelerde, Türkiye’deki UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları bilme durumları karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin büyük çoğunluğu farklı ülkelerdeki UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları

bildiklerini; %32,4'lük oran ile 23'ü "katılıyorum" ifadesinin bulunan seçenekler arasında en yüksek oranlı görüş olduğu tespit edilmiştir. TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki, %28,2'lik oran ile 20'si "katılıyorum", %25,4'lük oran ile 18'i "kesinlikle katılıyorum", %5,6'lık oran ile 5'i "kesinlikle katılmıyorum" ifadesi ile görüşler arasında en düşük oran şeklinde UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslar ile ilgili görüşlerini aktardıkları görülmüştür. Öte yandan TÖMER öğrencilerinin Türkiye'deki, %28,2'lik oran ile 20'si "katılmıyorum", %23,9'luk oran ile 17'si "katılıyorum", %22,5'lik oran ile 16'sı "kararsızım", %11,3'lük oran ile 8'si "kesinlikle katılmıyorum" cevaplarını vermiştir.

Aritmetik ortalamalar karşılaştırıldığında, kendi ülkelerinde UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel mirasları bilmeleri durumu, 3,44'lük aritmetik ortalama ile birinci sırada yer almaktadır ve farkındalık düzeyi ölçeğinde yüksek düzey kategorisine girmiştir. Öte yandan, farklı ülkelerde UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarını bilmeleri durumu, 3,31'lik aritmetik ortalama ile ikinci sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzeyi grubunda yer almıştır. Ayrıca Türkiye'deki UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel mirasları bilmeleri durumu, 3,31'lik aritmetik ortalama ile tüm ifadeler arasında değer olarak son sırada gelmiş ve farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey kategorisinde olarak tespit edilmiştir.

TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir'deki kültürel mirasların UNESCO listesine kaydedilmesi gerektiğini bilmeleri durumu, %43,7'lik oran ile 31'i "kararsızım", %25,4'lük oran ile 18'i "katılıyorum" ifadelerini seçmiştir. %7'lik oran ile 5'i ("kesinlikle katılıyorum" ve "kesinlikle katılmıyorum") görüşleri ise eşit ve en düşük oran olarak görülmüş ve 3,08'lik aritmetik ortalama ile farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzeyi kategorisinde olarak tespit edilmiştir.

Sonuçlar karşılaştırıldığında; TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel mirasları bilmeleri durumu, Türkiye'de ve farklı ülkelerdekileri bilme durumu düzeylerine kıyasla yüksek olduğu bilemektedir.

Bu bölümde TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut ve somut olmayan kültürel miraslara farkındalık düzeylerinin bulgularına yer verilmiştir.

4.3.1. Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarına ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.29. TÖMER öğrencileri tarafından Türkiye'deki UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarının bilinmesine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Türkiye'deki UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Bulunan Miras Alanları		Ziyaret ettim		Ziyaret etmedim		Ziyaret etmedim ama biliyorum		A. O
		f	%	f	%	f	%	
1	Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)	5	7,0	54	76,1	12	16,9	2,10
2	Süleymaniye Camii ve Çevresi (İstanbul)	25	35,2	9	12,7	37	52,1	2,17
3	Sultanahmet Arkeolojik Parkı (İstanbul)	29	40,8	13	18,3	29	40,8	2,00
4	Zeyrek Camii ve Çevresi (İstanbul)	9	12,7	51	71,8	11	15,5	2,03
5	İstanbul Kara Surları (İstanbul)	12	16,9	47	66,2	12	16,9	2,00
6	Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)	7	9,9	33	46,5	31	43,7	2,34
7	Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum)	1	1,4	68	95,8	2	2,8	2,01
8	Nemrut Dağı (Adıyaman)	0	0,0	65	91,5	6	8,5	2,08
9	Hierapolis -Pamukkale (Denizli)	2	2,8	59	83,1	10	14,1	2,11
10	Xanthos-Letoon (Antalya ve Muğla)	1	1,4	62	87,3	8	11,3	2,10
11	Safranbolu Şehri (Karabük)	3	4,2	57	80,3	11	15,5	2,11
12	Truva Arkeolojik Alanı (Çanakkale)	3	4,2	58	81,7	10	14,1	2,10
13	Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)	3	4,2	58	81,7	10	14,1	2,10
14	Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya)	4	5,6	60	84,5	7	9,9	2,04
15	Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu	7	9,9	43	60,6	21	29,6	2,20
16	Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir)	1	1,4	60	84,5	10	14,1	2,13
17	Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı	2	2,8	64	90,1	5	7,0	2,04
18	Efes (İzmir)	3	4,2	41	57,7	27	38,0	2,34
19	Anı Arkeolojik Alanı (Kars)	0	0,0	67	94,4	4	5,6	2,06
20	Aphrodisias (Aydın)	1	1,4	67	94,4	3	4,2	2,03
21	Göbekli Tepe (Şanlıurfa)	2	2,8	65	91,5	4	5,6	2,03
Genel aritmetik ortalaması								2,10

Tablo 4.29.'da incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarından farkındalık ve ziyaretlerinin en çok olduğu alanın "Sultanahmet Arkeolojik Parkı" olduğu ortaya çıkmıştır (%40,8'lik oran ile 29'u). Buna bağlı olarak miras alanlarına ziyaretlerden en fazlasının "Hattuşa: Hitit Başkenti" (%95,8'lik oran ile 68'i) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en çok bildikleri ama ziyaret etmedikleri "Süleymaniye Camii ve Çevresi" (%95,8'lik oran ile 68'i) olduğu tespit edilmiştir.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki "ziyaret etmedim ama biliyorum", %1,67-%2,33 arası "ziyaret etmedim" ve %2,33-%3,00 arası "ziyaret ettim" olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut kültürel miraslarına ilişkin olarak

farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=2,10), alanları ziyaret etmedikleri ve bu miras hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarında farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen T testi sonuçları Tablo 4.30.'da verilmiştir.

Tablo 4.30. *TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarının T testi sonuçları*

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	0,925	0,358
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tabloda görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarına ilişkin farkındalıkları, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [(t=0,925, p=0,358) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.30.).

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarında farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.31.'da sunulmuştur.

Tablo 4.31. *TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları*

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	2,0997	Gruplararası	0,018	2	0,009	0,204	0,816
Yüksek Lisans	31	2,1121	Grupları içi	2,937	68	0,043		
Doktora	8	2,0595	Toplam	2,955	70			
Toplam	71	2,1006						

Tabloda görülebileceği üzere, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarına ilişkin farkındalıklarında, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [(F=0,204, p=0,816) ve (p>0,05)].

TÖMER öğrencilerinin geldikleri bölgeler, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarında farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.32.'de sunulmuştur.

Tablo 4.32. TÖMER öğrencilerinin bölgelerine göre Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne olan farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Asya	34	2,0756	Gruplararası	0,103	3	0,034	0,804	0,496
Afrika	27	2,1340	Gruplarıçi	2,852	67	0,043		
Avrupa	8	2,1310	Toplam	2,955	70			
Amerika	2	1,9524						
Total	71	2,1006						

Tablodan anlaşılabileceği gibi, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarına ilişkin farkındalıklarında, geldikleri bölgelere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda geldikleri bölgelerin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [(F (0,804) =5,452, p=0,496) ve (p>0,05)].

4.3.2. Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde bulunan somut olmayan kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.33. TÖMER öğrencilerinin Türkiye'deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki somut olmayan kültürel miraslara ilişkin Farkındalıklarına göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Türkiye'deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesinde Bulunan Somut Olmayan Kültürel Miraslar		İzledim		İzlemedim		İzlemedim ama biliyorum		A. O
		f	%	f	%	f	%	
1	Meddahlık Geleneği	5	7,0	56	78,9	10	14,1	2,07
2	Mevlevi Sema Törenleri	10	14,1	49	69,0	12	16,9	2,03
3	Âşıklık Geleneği	2	2,8	60	84,5	9	12,9	2,10
4	Karagöz	16	22,5	30	42,3	25	35,2	2,13
5	Ebru Sanatı	14	19,7	31	43,7	26	36,6	2,17
6	Geleneksel Çini Sanatı	9	12,7	55	77,5	7	9,9	1,97
7	Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali	4	5,6	59	83,1	8	11,3	2,06
8	Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah	4	5,6	61	85,9	6	8,5	2,03
Genel aritmetik ortalaması								2,07

Tabloda görülebileceği gibi, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsilî Listesi'ndeki kültürel miraslardan en çok izlediklerinin “Karagöz” olduğu tespit edilmiştir (%22,5'lik oran ile 16'sı). Ek olarak somut olmayan kültürel miraslardan en az izlenenin “Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah” (%85,9'luk oran ile 61'i) olduğu görülmüştür. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en bildiği ama izlemediği mirasın “Ebru Sanatı” (%36,6'lık oran ile 26'sı) olduğu tespit edilmiştir.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Miras Temsilî Listesi'nden izlenen kültürel miraslara ilişkin olarak farkındalıklarına dair genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=2,07) yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmektedir (bkz. Tablo 4.33.).

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarında farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen T testi sonuçları Tablo 4.34.'te verilmiştir.

Tablo 4.34. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	1,637	0,106
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tablodan da anlaşılacağı üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir [(t=0,204, p=0,816) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.34.).

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.35.'te sunulmuştur.

Tablo 4.35. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	2,0859	Gruplararası	0,033	2	0,016	0,169	0,845
Yüksek Lisans	31	2,0645	Gruplarıçi	6,555	68	0,096		
Doktora	8	2,0156	Toplam	6,587	70			
Toplam	71	2,0687						

Tabloda görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki izlenen kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır [(F=0,169, p=0,845) ve (p>0,05)].

Tablo 4.36. Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının sonuçları

Türkiye'deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesinde Bulunan Somut Olmayan Kültürel Miraslar		Katıldım		Katılmadım		Katılmadım ama biliyorum		A. O
		f	%	f	%	f	%	
1	Nevruz Bahar Şenliği	9	12,7	28	39,4	34	47,9	2,35
2	Geleneksel Sohbet Toplantıları	14	19,7	46	64,8	11	15,5	1,96
3	Bahar Bayramı Hıdırellez	2	2,8	52	73,2	17	23,9	2,21
4	Dede Korkut-Korkut Ata Mirası	3	4,2	56	78,9	12	16,9	2,13
Genel aritmetik ortalaması								2,16

Tablo 4.36.'da incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslarından en çok katıldıkları etkinliğin “Geleneksel Sohbet Toplantıları” olduğu ortaya çıkmıştır (%19,7'lik oran ile 14'ü). Buna bağlı olarak miras etkinliklerinden en az katıldıklarının da “Dede Korkut-Korkut Ata Mirası” (%78,9'luk oran ile 56'sı) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en bildiği ama katılmadıkları miras etkinliğin “Nevruz Bahar Şenliği” (%47,9'luk oran ile 34'ü) olduğu görülmüştür.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde bulunan etkinliklere ilişkin olarak farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=2,16), farkında olmadıkları görülmektedir.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarında farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen T testi sonuçları Tablo 4.37.'te verilmiştir.

Tablo 4.37. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	1,637	0,106
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tabloda görülebileceği üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir [($t=1,637$, $p=0,106$) ve ($p>0,05$)] (bkz. Tablo 4.37.).

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 7.38.'de sunulmuştur.

Tablo 4.38. *TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları*

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	2,1563	Gruplararası	0,186	2	0,093	0,599	0,552
Yüksek Lisans	31	2,2016	Gruplarıçi	10,576	68	0,156		
Doktora	8	2,0313	Toplam	10,762	70			
Toplam	71							

Tablodan da anlaşılacağı üzere, veri toplama aracını yanıtlayanlar TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda, eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [($F=0,599$, $p=0,552$) ve ($p>0,05$)].

Tablo 4.39. TÖMER öğrencileri tarafından Türkiye’deki UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki yemek kültürlerinin bilinmesine göre frekans ve yüzdelerin dağılımı

Türkiye’deki UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasları Yemek Kültürü		Tadına baktım		Tadına bakmadım		Tadına bakmadım ama biliyorum		A. O
		f	%	f	%	f	%	
1	Geleneksel Tören Keşkeği	3	4,2	61	85,9	7	9,9	2,06
2	Mesir Macunu Festivali	2	2,8	64	90,1	5	7,0	2,04
3	Türk Kahvesi ve Geleneği	62	87,3	1	1,4	8	11,3	1,24
4	İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği	16	22,5	33	46,5	22	31,0	2,08
Genel aritmetik ortalaması								1,86

Tablo 4.39. incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki yemek kültürlerinden en çok tadına baktıklarının “Türk Kahvesi ve Geleneği” olduğu ortaya çıkmıştır (%87,3’lük oran ile 62’si). Buna bağlı olarak miras yemek kültürlerinden en az tadına baktıklarının “Mesir Macunu” (%90,1’lik oran ile 64’ü) olduğu tespit görülmüştür. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en bildiği ama tadına bakmadıkları mirasın “İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği” (%31’lik oran ile 22’si) olduğu görülmüştür.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=1,86) yeterince bilmedikleri sonucuna ulaşılmaktadır (bkz. Tablo 4.39.).

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen t testi sonuçları Tablo 4.40.’ta verilmiştir.

Tablo 4.40. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Türkiye’nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi’ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	0,963	0,339
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tabloda görülebileceği üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir [($t=0,963$, $p=0,339$) ve ($p>0,05$)] (bkz. Tablo 4.40.).

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.41.'ta sunulmuştur.

Tablo 4.41. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	1,8594	Gruplararası	0,006	2	0,003	0,026	0,974
Yüksek Lisans	31	1,8468	Gruplarıçi	7,702	68	0,113		
Doktora	8	1,8750	Toplam	7,708	70			
Toplam	71							

Tablodan da anlaşılabileceği üzere, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki yemek kültürlerine ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [($F=0,026$, $p=0,974$) ve ($p>0,05$)] (bkz. Tablo 4.41.).

4.4. TÖMER Öğrencilerinin, Eskişehir’deki Kültürel Miraslara İlişkin Görüşleri

Bu bölümde TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki kültürel miraslara farkındalık düzeylerinin bulgularına yer verilmiştir.

4.4.1. Eskişehir’deki tarihi yapılara ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.42. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki tarihi yapılara ilişkin farkındalıklarının sonuçları

Eskişehir’deki Tarihi Yapılar		Ziyaret ettim		Ziyaret etmedim		Ziyaret etmedim ama biliyorum		A. O
		F	%	F	%	F	%	
1	Odunpazarı Evleri	64	90,1	1	1,4	6	8,5	1,18
2	Kurşunlu Camii ve Külliyesi	20	28,2	39	54,9	12	16,9	1,89
3	Seyyid Battal Gazi Külliyesi ve Türbesi	28	39,4	30	42,3	13	18,3	1,79
4	Alaaddin Camisi ve Minaresi	12	16,9	49	69	10	14,1	1,97
5	Nasreddin Hoca’nın Evi (Sivrihisar)	32	45,1	24	33,8	15	21,1	1,76
6	Yunus Emre Türbesi ve Mezarı	15	21,1	39	54,9	17	23,9	2,03
7	Eskişehir Sivrihisar Ulu Camii	30	42,3	31	43,7	10	14,1	1,72
8	Üryan Baba Türbesi	5	7,0	56	78,9	10	14,1	2,07
9	Frig Vadisi (Yazılıkaya)	7	9,9	56	78,9	8	11,3	2,01
Genel aritmetik ortalaması								1,82

Tablo 4.42.’de incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’deki tarihi yapılardan en çok gittikleri yerin “Odunpazarı Evleri” olduğu görülmüştür (%90,1’lik oran ile 64’ü). Ek olarak miras alanlarından en az ziyaret edilenlerin “Üryan Baba Türbesi” ve “Frig Vadisi (Yazılıkaya)” (%78,9’luk oran ile 56’sı) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en bildiği ama ziyaret etmedikleri yerin “Yunus Emre Türbesi ve Mezarı” (%29,9’luk oran ile 17’si) olduğu ortaya çıkmıştır.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’in kültürel miras alanlarına ilişkin olarak farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=1,82), tarihi yapıları ziyaret etmedikleri ve bu miraslar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Eskişehir'in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen T testi sonuçları Tablo 4.43.'te verilmiştir.

Tablo 4.43. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir'in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	0,124	0,901
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tablo 4.43.'ye göre, örnekleme oluşturan öğrencilerin Eskişehir'in tarihi yapılarına ilişkin farkındalık düzeylerinin, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir [($t=0,124$, $p=0,901$) ve ($p>0,05$)] (bkz. Tablo 4.43.).

TÖMER öğrencilerin eğitim düzeylerinin, Eskişehir'in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.44.'te sunulmuştur.

Tablo 4.44. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir'in tarihi alanlarına ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	1,8542	Gruplararası	0,129	2	0,064	0,806	0,451
Yüksek Lisans	31	1,7778	Gruplarıçi	5,443	68	0,080		
Doktora	8	1,8889	Toplam	5,572	70			
Toplam	71							

Tablodan da anlaşılacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in tarihi alanlarına ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak

anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır [(F=0,806, p=0,451) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.44.).

4.4.2. Eskişehir’deki somut olmayan kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeylerinin bulguları

Tablo 4.45. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir’deki el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının sonuçları

Eskişehir’deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar – El Sanatları		İzledim		İzlemedim		İzlemedim ama biliyorum		A. O
		F	%	F	%	F	%	
1	Gümüş İşlemeciliği	3	4,2	57	80,3	11	15,5	2,11
2	Lületaş İşlemeciliği	13	18,3	45	63,4	13	18,3	2,00
3	Ahşap İşlemeciliği	12	16,9	51	71,8	8	11,3	1,94
4	Çömlek İşlemeciliği	9	12,7	39	54,9	23	32,4	2,20
Genel aritmetik ortalaması								2,06

Tablo 4.45.’te incelendiğinde, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’deki el sanatları kültürlerinden en çok izlediklerinin “Lületaş İşlemeciliği” olduğu tespit edilmiştir (%18,3’lük oran ile 13’ü). Buna bağlı olarak somut olmayan kültürel miras el sanatlarından en az izlediklerinin “Gümüş İşlemeciliği” (%80,3’lük oran ile 57’si) olduğu görülmüştür. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin en çok farkında olup izlemedikleri el sanatının “Çömlek İşlemeciliği” (%32,4’lük oran ile 23’ü) olduğu tespit edilmiştir.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir’in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=2,06) yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmektedir.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Eskişehir’in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen t testi sonuçları Tablo 4.46.’te verilmiştir.

Tablo 4.46. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir’in tarihi yapılarına ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	2,034	0,046
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tablo 4.46'ya göre, çalışmaya katılan öğrencileri Eskişehir'in tarihi yapılarına ilişkin farkındalık düzeylerinin, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmiştir [(t=2,034, p=0,046) ve (p<0,05)]. Söz konusu farklılık kız öğrenciler lehine bir yönelim göstermektedir.

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Eskişehir'in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.47'da sunulmuştur.

Tablo 4.47. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir'in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	2,0469	Gruplararası	0,019	2	0,009	0,048	0,953
Yüksek Lisans	31	2,0726	Gruplarıçi	13,196	68	0,194		
Doktora	8	2,0938	Toplam	13,215	70			
Toplam	71	2,0634						

Tablo 4.47.'de veri toplama aracını yanıtlayanların TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir'in el sanatlarına ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır [(F=0,048, p=0,953) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.47.).

Tablo 4.48. TÖMER öğrencilerinin, Eskişehir'deki yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının sonuçları

Eskişehir'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar – Yemek Kültürü		Tadına baktım		Tadına bakmadım		Tadına bakmadım ama biliyorum		A. O
		F	%	F	%	F	%	
1	Boza	22	31	31	43,7	18	25,4	1,94
2	Haşhaşlı	9	12,7	51	71,8	11	15,5	2,03
3	Çibörek	47	66,2	7	9,9	17	23,9	1,58
4	Met helvası	21	29,6	40	56,3	10	14,1	1,85
5	Balaban köfte	20	28,2	31	43,7	20	28,2	2,00
Genel aritmetik ortalaması								1,88

Tablo 4.48.'e göre, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in yemek kültüründeki en çok tadına baktıkları kültürel mirasın “Çibörek” olduğu ortaya çıkmıştır (%66,2'lik oran ile 47'si). Buna bağlı olarak kültürel mirasın yemek alt boyutu bağlamında tadını en az deneyimledikleri tür ‘Haşhaşlı’ (%71,8'lik oran ile 51'i) olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin bildikleri ama tadına bakmadıkları yemek kültürü kapsamındaki tat ‘Boza’ (%25,5'lik oran ile 18'i) olmuştur.

Farkındalık düzeyi ölçeğinde oran olarak %1-%1,66 arasındaki “ziyaret etmedim ama biliyorum”, %1,67-%2,33 arası “ziyaret etmedim” ve %2,33-%3,00 arası “ziyaret ettim” olarak kabul edilecek olursa; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin olarak farkındalıklarının genel aritmetik ortalamasına göre (A.O.=1,88) yeterince tanıdık olmadıkları bulunmaktadır.

TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerinin, Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen t testi sonuçları Tablo 4.49.'da verilmiştir.

Tablo 4.49. TÖMER öğrencilerinin cinsiyetlerine göre Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının T testi sonuçları

Cinsiyetiniz	N	Ortalama	Standart sapma	T	P
Kadın	41	2,0813	0,21646	1,352	0,181
Erkek	30	2,1270	0,18979		

Tablodan da anlaşılabacağı üzere, örnekleme oluşturan öğrencilerinin Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalık düzeylerinin, cinsiyetleri değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup T testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı tespit edilmemiştir [(t=0,1352, p=0,181) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.49.).

TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerinin, Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarında, farklılaştırıcı bir etken olup olmadığına ilişkin olarak gerçekleştirilen ANOVA testi sonuçları Tablo 4.50.'da sunulmuştur.

Tablo 4.50. TÖMER öğrencilerinin eğitim düzeylerine göre Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının ANOVA testi sonuçları

Eğitim düzeyi	N	Ortalama	Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Lisans	32	1,8500	Gruplararası	0,144	2	0,072	0,445	0,643
Yüksek Lisans	31	1,8774	Gruplariçi	11,014	68	0,162		
Doktora	8	2,0000	Toplam	11,158	70			
Toplam	71	1,8789						

Tablodan da anlaşılacağı üzere, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in yemek kültürüne ilişkin farkındalıklarının, eğitim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda eğitim düzeylerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [(F=0,445, p=0,643) ve (p>0,05)] (bkz. Tablo 4.50.).

5. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen sonuçlar tartışılmış ve alanyazın ile birleştirilerek genel bir çerçeve çizilmiştir. Bu çerçeveye dayanarak, bu araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkarak gerçekleştirilecek araştırmalara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Eğitim amacıyla yeni bir ülkeye yerleşen uluslararası öğrencilerin bu ülkenin kültürüne ve geleneklerine uyum sağlayabilmelerinde kişisel özellikleri büyük önem taşımaktadır. Uyruk, yaş, bölüm, eğitim ve yerel kültürün dilini bilme düzeyi gibi kişisel özellikler yeni kültürün üyeleri ile iletişimi etkilemektedir. Kalkınma Araştırmalar Merkezi Araştırma Projesi Raporunda (2015); eğitim dili, üniversite ve programların kalitesi, öğrenim ücretleri, eğitim ülkesindeki iş fırsatları ve göç politikaları, coğrafi, ticari, kültürel ve tarihi ilişkiler gibi faktörler uluslararası öğrenci sayısındaki artışı etkilemektedir.

Araştırma bulgularına göre, Asya ülkelerinden gelen öğrencilerin sayısı, Türkiye’de eğitim almak isteyen diğer ülkelerden gelen öğrencilerin sayısına kıyasla daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Gündüz’ün (2012) çalışmasında Asya’dan gelen uluslararası öğrenciler, Türkiye’de eğitim kalitesinin ve ortamının daha nitelikli oluşunu neden olarak gösterirken coğrafi, yemek kültürü, tarih ve kültürel uygulamalar yakınlığın da önemli bir sebebi olduğunu belirtmiştir. Doğu Asya ve Orta Doğu ülkelerinden gelen öğrencilerin, Türkiye’yi seçme kararlarında en belirgin faktörler, coğrafi, tarihi ve politik faktörlerdir (Kondakci, 2011, s. 223). Asya ülkeleri öğrencileri, özellikle tarih, kültür, din ve dil bağı olan Türkiye’yi eğitim almak için bir hedef olarak tercih etmişlerdir (Kaya, 2014, s. 2).

Afrika ülkelerinden gelen uluslararası öğrenci sayısı, Asya ülkelerinden gelen öğrenci sayısından sonra ikinci sırada yer almaktadır. Dr. Ceren AKÇAY (2014) tarafından hazırlanan uzmanlık tezine bağlı olarak; Türkiye de dış politikasında kamu diplomasisini etkin olarak kullanan ülkeler arasındadır. Geçtiğimiz on yılda Türkiye Afrika ülkelerine yönelik siyasi, ekonomik ve kültürel boyutları olan yeni bir politika geliştirmiştir. Eğitim politikaları, kültürel boyut taşıyan politikalar arasında göze çarpmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye üniversitelerinde eğitim gören Afrikalı öğrencilerin

sayısı her yıl artmaktadır. Aynı kapsamda; akademik faktörler, öğrencileri eğitim için Türkiye'ye çekmede ikili bir rol oynamaktadır. “Yükseköğretim kurumları sisteminin yetersizliği ve menşei ülkelerdeki eğitim kalitesinin düşüklüğü”, Orta Doğu bölgesi, Orta Asya ve Afrika ülkelerinden öğrencileri Türkiye’de eğitim görmeye yol açmaktadır (Boyacı ve Oz, 2012, s. 352). Son yıllarda Türkiye Bursları kapsamında özellikle Türk Dış Politikasıyla da uyumlu bir şekilde Afrika’dan gelen uluslararası öğrenciler sayısında kayda değer bir artış yaşanmıştır (Yakupoğlu, 2014, s. 72). Ayrıca, Türkiye’nin 2000’li yıllardaki dış politika açılımları, Afrika başta olmak üzere dünyanın pek çok ülkesi ile yakın ilişkiler içerisine girmesine vesile olmuştur. Türkiye’nin çeşitli alanlarda Afrika ülkeleriyle ilişkileri günümüzde artarak devam etmektedir (Kaya, 2014, s. 22-90). Türkiye, Afrika’nın farklı bölgelerinden gelen öğrencilerin eğitim görmelerinde büyük bir fırsattır (Ulutaş, 2014, s. 108). Afrika ülkelerinden gelen öğrenciler, Afrika ülkelerinin geri kalmışlığı sebebi ile iyi bir eğitim almak istediklerini ve aldıkları eğitim sonucunda kendi ülkelerine dönüp hizmet etmek niyeti taşıdıklarını belirtmişlerdir (Gündüz, 2012, s. 54).

Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin Avrupa ülkelerinden %11,3 ve Amerika ülkelerinden %2,8 oran ile gelmiş oldukları tespit edilmiştir. Türkiye’nin Avrupa ülkeleriyle kültürel bağları bulunmaktadır. Avrupa üniversiteleri ile yapılan ikili anlaşmalar, uluslararası öğrencileri Türkiye’de eğitim görmeye çeken benzersiz örneklerdir. Batı değerlerinin Türk kültürel ilişkilerine entegrasyonu çoğu Avrupa ülkesine uzanmaktadır. Bu nedenle, batı değerlerinin Türkiye tarafından bu şekilde entegrasyonu, Avrupa veya Amerika ülkelerinden uluslararası öğrenci çekmek için de önemli olabilmektedir (Boyacı ve Oz, 2012, s. 356).

Yıldırım ve Köksal (2017) tarafından yapılmış “Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözüyle Türkiye” başlıklı çalışmada da öğrencilerin eğitim için Türkiye’yi tercih etme sebeplerinin başında aynı din ve dil, aynı kültür olma düşüncesi yer almıştır. Benzer şekilde, Özoğlu vd. (2012) tarafından yapılmış çalışmada da uluslararası öğrencilere Türkiye’yi tercih etme nedenleri sorulmuştur. İlgili soruya öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında; eğitimin kalitesi, Türkiye’nin kültürel, dini ve etnik yapısı, sağlanan burs olanakları vs. gibi düşüncelerin olduğu tespit edilmiştir.

Türk ve Akraba Topluluklardan gelen öğrenciler üzerine yapılan çeşitli çalışmalarda da Türkiye’ye eğitim almak amacıyla gelen öğrencilerin daha iyi ve kaliteli bir eğitim almak veya daha iyi bir gelecek için geldikleri bulgularına rastlanmıştır

(Bayraktaroğlu ve Mustafayeva, 2009). Bu bulgular mevcut çalışmadan elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Kişisel özelliklere ilişkin araştırma sonuçlarına göre, katılan öğrencilerin çoğu üniversite öğrenciliğinin yaş dönemi olarak geçtiği 17-25 yaş diliminde ve büyük orandaki öğrenciler lisans öğrenimi için Türkiye'ye gelmektedir. Köknel'e (2006) göre, üniversite gençlik dönemi erişkinlik çağına dek süren geç ergenlik ya da uzamış gençlik dönemleri içinde yer almaktadır. Yörükoğlu (2007) ise, 21 yaş ile 25 yaş arasının uzamış gençlik ya da yükseköğretim gençliği olarak tanımlandığını belirtmektedir. Şener (2019) tarafından yapılmış çalışmasında, Türkiye'de üniversite eğitiminin ilk yıllarına denk gelen 18-25 yaş aralığı aynı zamanda "gençlik dönemi" olarak isimlendirilir ve ergenliğin son dönemidir. Bu yaş döneminde, üniversiteye giden genç adam yeni bir ortama girer ve bu ortam yeni iletişim ve yeni bir kültür hakkında bilgi edinmenin temelini atmaktadır.

Araştırma sonuçlarından da TÖMER öğrencilerinin büyük çoğunluğunun Türkiye'de yaşamaktan memnun oldukları tespit edilmiştir. Çağlar'ın (1999) çalışmasında da "Türkiye'de öğrenci olmaktan memnun musunuz?" sorusuna karşın çoğunluk memnun olduklarını belirtmiştir. Memnuniyet nedenleri sorulduğunda ise şöyle sıralanmıştır; Ülke olarak Türkiye'yi sevdiği, farklı bir kültürü tanıma ve olanağı bulduğu, üniversitesi ve eğitiminden memnun olduğu, yaşam koşullarının kendi ülkesinden daha iyi olduğu ve kendi ülkesine benzediği için memnun oldukları.

Bu sonuçlar TÖMER öğrencilerinin kültürel miras bilincine ilişkin bulgularla da örtüşmektedir. Ülkesi dışında bir eğitim kurumuna devam eden bir öğrenci, uluslararası bir öğrenci olarak tanımlanmaktadır. Araştırma noktalarından biri uluslararası öğrencilerin kültürel miras konusundaki farkındalık düzeylerinin bilinmesidir.

Kültürel Miras Bilinci

Dünya tarihi, kültürel mirasların çeşitliliği ve yoğunluğu ile oldukça zengindir. Tarihsel ve kültürel mirasın korunması, sadece koruma alanlarında uzmanlaşmış kişiler için değil, aynı zamanda yükseköğretimdeki uluslararası öğrencilerin kendi ülkelerinden diğer ülkelere hareketliliğinin etkisi olarak kültürel mirasın tanıtılması için de önem arz etmektedir. Bu nedenle, uluslararası öğrencilerin ziyaret ettikleri ülkelerdeki tarihi ve kültürel mirasa olan farkındalıkları ve bu mirasın korunması konusundaki bilinçlilik

düzeylerinin hangi düzeyde olduğunu belirlenmesi, Türkiye'nin ve dünya tarihi ve kültürel miraslarına verilen önemi ortaya çıkaracaktır.

Günümüz dünyasında, uluslararası öğrencilerin hareketliliği, yükseköğretim kurumlarında bilimsel araştırmaların geliştirilmesine büyük katkı sağlamaktadır. Ayrıca akademik tarafın gelişimine katkıda bulunup dünya ülkeleri arasındaki kültürel etkileşimi arttırmaktadır. Uluslararası öğrenciler en az iki ülkenin sınırlarını içinde kültürlerarası etkileşim içinde yaşamaktadır. Uluslararası öğrenciler göç alan ülkeye yerleşerek bir taraftan yeni kültürle bağ kurmakta, diğer taraftan kendi ülkelerinin kültürü ile ilişkilerini sürdürmektedir.

TÖMER öğrencilerinin genel olarak kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeyleri: araştırma sonuçlarına göre, TÖMER öğrencilerinin genelinde, kültürel mirasa ilişkin farkındalık ve bilgi sahibi oldukları görülmüştür. TÖMER öğrencilerinin; kültürel mirasın bilinmesi, gelecek nesiller için korunması ve yaşatılması gerektiğinin farkında oldukları görülmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu kültürel mirasın geçmişteki nesillerden günümüze gelmiş olduğunu farkındadır. Çoğu öğrencinin kültürel mirası doğru bir şekilde tanımladığı ve kültürel miras kavramı hakkında doğru bilimsel bilgiye sahip olduğu görülmüştür. Buna ek olarak, öğrencilerin %70'inden fazlasının UNESCO Dünya Mirası Listesi'ni duymuş olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, TÖMER öğrencilerinin bu listeye giren kültürel miraslar hakkındaki sahip oldukları bilgi düzeylerinin orta düzeyde olduğu ve yeterli olmadığı söylenebilir.

TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeyleri: TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerindeki kültürel miras farkındalığı ile ilgili görüşlerine baktığımızda, kendi ülkelerinin tarihi ve kültürel miraslarına farkındalığı ve bu miraslar hakkında bilgi sahibi oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük kısmının ülkelerindeki müzeleri, tarihi yerleri ve/veya anıtları ziyaret ettikleri ve ülkelerinin kültürel miraslarına temas ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin ülkelerindeki geleneksel kıyafet ve kültürel geleneklerin ne kadar önemli olduğunu bildikleri ve yeterli bilgiye sahip oldukları söylenebilir. TÖMER öğrencileri, kendi ülkelerinde tarihî yerleri ve/veya anıtlara gittikleri zaman önce hakkında bilgi edinmek ve kültürel özelliklerini öğrenmek için yaptıkları araştırmaların yeterli bilgiye sahibi olmalarını sağladığı ulaşılan sonuçlar

arasındadır. Ayrıca, TÖMER öğrencilerinin ülkelerinin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarının bilinmesiyle ilgilendikleri tespit edilmiştir.

TÖMER öğrencilerinin farklı ülkelerin kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeyleri: Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin çoğu farklı ülkelerin kültürel mirasları ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslar hakkında bilgi edinmek ve öğrenmek istedikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin çoğunun kültürel varlıkların öneminin farkında olduğu ve diğer kültürleri de merak ettikleri görülmüştür. Aynı zamanda TÖMER öğrencileri, diğer ülke ve şehirlere gittikleri zaman önce oranın müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları hakkında bilgi edinmek istedikleri ve kültürel özelliklerini araştırmaya önem verdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmının gittikleri ülkelerde ve şehirlerdeki kültürel etkinliklere veya gezilere katılma eğiliminde oldukları görülmüştür.

Halaç, Mokrane ve Turan (2018) tarafından yapılmış olan çalışmada başka ülkelere giden insanların, öncelikle kendi şehir ve ülkeleri hakkında farkındalık sahibi olmaları gerektiğini belirtmektedirler. Bu bireyler, kendi şehir ve ülkeleriyle ilgili kültürel birikimleri olan birer kültür elçisi olarak farklı kültürlerle sahip başka ülkelere gidip, kendi kültürel birikimlerini aktarabilmeli ve aynı zamanda gittikleri ülkelerin de kültürlerinden haberdar olup bu kültürel bilgi ve birikimleri harmanlayıp mozaik haline getirerek kültürel kazanım ve görgülerini arttırabilmelilerdir. TÖMER öğrencilerinin tarihi ve kültürel mirasa olan ilgileri, bu mirasın farkındalığını arttırmakta ve onları dünyadaki “kültürel miras elçileri” haline getirmektedir. Ülkeler arası öğrenci hareketliliği sayesinde de bilgi, görgü ve vizyonları artırmış olan bu elçiler, ülkeler arası kültür aktarımını sağlamış olmaktadır.

Ülkeler arasında öğrenci hareketliliğinin kilit stratejik hedeflerinden biri, öğrencilerin kendi kültürlerini temsil etmelerini sağlamak ve gittikleri ülkelerin kültürü hakkında halkın bilgilerini arttırmaktır. Uluslararası öğrenciler arasında farkındalığın artması, diğer ülkeleri ziyaret ettiklerinde kendi ülkelerinin kültürünü de temsil etmelerini sağlamaktadır. Ayrıca dünyanın kültür mirası ve medeniyetlerin tarihi hakkında bilgi edinme ve öğrenme fırsatlarını arttırmaktadır.

TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeyleri: Öğrencilerin Türkiye'nin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giren kültürel

miraslar hakkında farkındalık düzeylerinde en belirgin sonuç, Türkiye'nin miras listesine giren kültürel miraslar hakkında bilgi ve farkındalıklarının yeterli olmadığıdır. Bunun sebebinin öğrencilerin Türkiye'de yeni olmaları ve geçirdikleri sürenin altı aydan fazla olmamasından kaynaklandığı söylenebilir. Öğrencilerin büyük bir kısmı, Türkiye'nin festivallerinin Türk kültürünün önemli bir parçası olduğuna katıldıklarına dair görüşlerini bildirmişlerdir.

TÖMER öğrencilerinin %50'sinin Türkiye'deki geleneksel kıyafetlerle ilgilendikleri ve Türkiye'deki kültürel amaçlı etkinliklere katılmaya önem verdikleri görülmüştür. TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'deki tarihî yerler ve/veya anıtlara gitmeden önce, onların hakkında bilgi edinmeleri ve kültürel özelliklerini araştırmalarının, bu alanlar hakkında yeterli bilgi sahibi olmalarına sebep olduğu ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Tezcan'a (1984) göre yapılan çalışma neticesinde kültürleşme genel anlamıyla, başka bir kültürle ilişki ya da alışveriş sonucu ortaya çıkan bir tür kültür değişmesidir. Bu bağlamda, Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerle Türk öğrenciler arasında aynı çevreyi paylaştıklarından dolayı kültürel bir değişim olabilecektir.

TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeyleri: Araştırma verilerinden elde edilen bilgilere göre; TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in tarihi ve kültürel miraslarına ilişkin bilgi ve farkındalığa sahip oldukları tespit edilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin Eskişehir'de yaşadıkları için, müzeleri, tarihî yerleri veya anıtları ziyaret etmeye ve şehrin kültürel mirası hakkında bilgi edinmeye büyük ölçüde motive oldukları görülmüştür. Ayrıca, TÖMER öğrencileri Eskişehir'deki kültürel mirasların, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmesi gerektiğini bilme durumlarına ilişkin farkındalık düzeyi ölçeğinde orta düzey yer almış ve yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut ve somut olmayan kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeyleri: Sonuçlara göre, öğrencilerin %75'inden fazlasının daha önce Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dair araştırma yapmadıkları anlaşılmıştır. Bu bağlamda TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut kültürel

miraslarını yeterli düzeyde ziyaret etmedikleri ve bu kültürel miraslara ilişkin yeterli bilgi ve farkındalığa sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin demografik özellikleri cinsiyet, eğitim düzeyi ve bölgelerin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut kültürel mirasları konusundaki farkındalık düzeylerini etkilemediği görülmüştür.

TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan miras alanlarından farkındalıklarının en yüksek olduğu ve en çok ziyaret ettikleri yerin İstanbul'daki tarihi Sultanahmet Arkeolojik Parkı olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca TÖMER öğrencilerinin farkındalıklarının yüksek olduğu ama ziyaret etmedikleri alanın İstanbul'daki Süleymaniye Camii ve Çevresi olduğu tespit edilmiştir.

Uluslararası öğrencilerin hareketliliği sadece ülkelerle sınırlı olarak değerlendirilmemektedir, ülkenin şehirleri arasındaki hareketliliği de içermektedir. TÖMER öğrencilerinin, Türkiye'de farklı şehirleri ziyaret ettikleri tespit edilmiştir. İstanbul şehri, TÖMER öğrencileri tarafından en çok ziyaret edilen şehirdir. Türkiye'nin başkenti olan Ankara ili, uluslararası öğrencilerin ziyaretleri arasında ikinci sırada yer almıştır. Buna ek olarak, TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'e yakın olan şehirlere ziyaretler ilgilerinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki kültürel miraslara ilişkin farkındalıklarına dair genel olarak yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin demografik özellikleri, cinsiyet ve eğitim düzeyi Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'nde yer alan mirasları konusundaki farkındalık düzeylerini etkilemediği görülmüştür.

TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ndeki etkinliklerden olan kültürel miraslardan en çok katıldıklarının “Geleneksel Sohbet Toplantıları” ve en çok izlediklerinin “Karagöz” olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Türk kahvesi ve geleneği öğrenciler arasında iyi bilinirken ve öğrencilerin çoğunluğu kahve tadına bakmamıştır.

TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'deki tarihi yapılara ilişkin farkındalık düzeyleri: TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in kültürel miras alanlarına ilişkin olarak bu yerleri ziyaret etmedikleri ve bu miraslar hakkında yeterli bilgi ve farkındalığa sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin demografik özellikleri, cinsiyet ve

eğitim düzeyi Eskişehir'in kültürel miras alanlarına ilişkin farkındalık düzeylerini etkilemediği görülmüştür.

TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'deki en bildiği ve en çok ziyaret ettikleri yeri “Odunpazarı Evleri” olduğu tespit edilmiştir. Bu tarihi yerin öğrenciler tarafından ziyaretinin yüksek oranda olmasının nedeni, alanın şehir merkezinde yer almasıyla açıklanabilir.

TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'deki somut olmayan kültürel miraslara ilişkin farkındalık düzeyleri: TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'in somut olmayan kültürel miraslarına ilişkin olarak yeterli bilgi ve farkındalığa sahip olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin demografik özellikleri, cinsiyet ve eğitim düzeyi, Eskişehir'in somut olmayan kültürel miraslarına ilişkin farkındalık düzeylerini etkilemediği görülmüştür. TÖMER öğrencilerinin Eskişehir'deki el sanatları kültürlerinden en çok izlediklerinin “Lületaş İşlemeciliği” ve yemek kültüründen en çok tadına baktıklarının “Çibörek” olduğu tespit edilmiştir

5.2. Öneriler

Bu araştırmanın sınırlıklarından hareket ederek ileride yapılacak benzer çalışmaların bu eksikleri tamamlaması için bazı konulara dikkat edilmesi gerekir. Çalışmanın sadece bu yılki TÖMER öğrencisini kapsadığı göz önüne alındığında, gelecekteki araştırmaların TÖMER öğrencilerini diğer yıllar için de içermesi önerilmektedir. Diğer yıllardaki öğrenciler Türk kültürü ile büyük temas içinde olduğundan, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan kültürel miraslara ilişkin olarak farkındalıklarının ve bilgi düzeyleri kuşaklar arasındaki fark nedeniyle değişiklik gösterebilir.

Araştırmada, TÖMER öğrencilerinin Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan kültürel miraslarına ilişkin olarak farkındalık düzeyleri ortaya konulmaktadır, Türkiye'deki eğitim süresinde, öğrencilerin önerilerine göre farkındalık düzeylerini geliştirmeye yönelik araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin önemli rolü bağlamında, uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki kültürel etkinliklere ve programlara aktif katılımına odaklanan çalışmalar planlanabilir

Araştırma, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde eğitim alan uluslararası öğrencilerin, Türkiye'nin UNESCO tarihi ve kültürel mirasına olan farkındalık düzeylerine odaklanmaktadır. Örneklem grubunun daha geniş tutulmasına dayalı araştırmalar gerçekleştirilebilir.

TÖMER öğrencilerinin kendi ülkelerinden farklı yeni bir ortamda bulunması, onların farklı kültürel miraslar hakkında öğrenmelerine yol açmaktadır. Bu nedenle, dil öğrenme merkezlerinde kültürel geziler planlanmalı ve “Kültürel Mirası Farkındalık Kulübü” eklenmelidir.

TÖMER öğrencilerinin, kültürel miraslar hakkında, bilgi edinmek için en çok kullandıkları kaynakların internet, sosyal medya araçları (Facebook, Twitter, YouTube vb.) olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, TÖMER'de internet ve sosyal medyada kültürel miras programları yardımıyla bilinçlendirme yöntemleri uygulanabilir. Ayrıca geleneksel öğretim yöntemlerine ek olarak; araştırma çalışmaları ve eğitsel oyunlar gibi eğitim faaliyetlerinden oluşan öğretim yöntemlerinin kullanılmasıyla Türkiye'nin kültürel mirasının tanıtılması ve değerlerine ilişkin farkındalık oluşmasına yönelik olumlu bakış açısı oluşturulabilir.

Uluslararası öğrencilerin kültürel mirası öğrenmesi ve nasıl korunacağını bilmesi önemli bir konudur. Bu nedenle, özellikle Türkçe dili öğrenim merkezlerinde olmak üzere sanatsal ve kültürel etkinlikler ve bilgi kursları yoluyla öğrenciler arasında farkındalığın artırılması gerekmektedir.

Türkiye'nin UNESCO Dünya Miras Listesi ile ilgili konular ders kitaplarındaki Türkçe dili öğrenme programlarına dâhil edilmelidir. Ayrıca kültürel eğitim faaliyetlerine “somut kültürel miras” veya “somut olmayan kültürel miras” konusu da eklenebilir.

Bu araştırma, Türkiye'nin kültürel mirasının farkındalığını artıracak en etkili eğitim kursunun kültürel geziler olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, Türkçe eğitim merkezlerinin öğrencilerin Türkiye'nin kültürel mirası öğrenmesi ve farkındalık kültürü oluşturmalarını desteklemek için bu etkinlikler bağlamında eksik olduğu görülmektedir. Bu nedenle Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası alanlarına ziyaretlerin oranının artırılması ve uluslararası öğrencilere eğitim ve destek sağlayacak bir profesyonel kulübün kurulması planlanmalıdır.

Bu araştırma sonuçları, uluslararası öğrencilerin müzeleri ziyaret etmedeki ilgisinin yüksek olduğu göstermektedir. Bu nedenle bu konu Türkiye'deki müzelere periyodik ziyaretler düzenlemek için olumlu bir nokta olarak ele alınmalıdır.

TÖMER öğrencileri kültürel miras tanıtımını daha etkili hale getirebilmek için kültürel yarışmalar, film ve televizyon kültürel çalışmaları, kültürel mirasın tanıtım videoları ve festivallerin düzenlemesi şeklinde önerilerde bulunmuşlardır.

Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezleri (TÖMER), dünya kültürleri arasında etkileşimli bir ortam yaratan bir kurum olarak Türkiye üniversitelerinin çoğunda kurulmuştur. Bu merkezler, uluslararası öğrenciler arasında farkındalık yaratarak Türkiye'nin kültürel mirasını dünyaya tanıtmaya fırsatı sunmaktadır. Uluslararası öğrencilerin hareketliliği Türkiye'nin kültürel mirasının dünyaya yayılmasına ve sosyal ilişkilerinin güçlenmesine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle bu grup öğrencilere Türkiye'nin kültürel mirasının farklı bilimsel ve uygulamalı yollarla öğretilmesi üzerinde çalışılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, B., & Dülger, A. S. (2018). Intangible Cultural Heritage Museum in The Heart Of Turkey. *Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi*, 3(1), 51-65.
- Akli, M. (2012). The Role of Study-Abroad Students in Cultural Diplomacy: Toward an International Education as Soft Action. *International Research and Review*, 2(1), 32-48.
- Akyol, P. K. (?). Convention For The Safeguarding of The Intangible Cultural Heritage: Experience of Turkey. *Research And Development On Social Sciences*, 451.
- Altbach, P. G. (2004). Globalisation and the university: Myths and realities in an unequal world. *Tertiary Education & Management*, 10(1), 3-25.
- Altbach, P. G., & Knight, J. (2007). The Internationalization of Higher Education: Motivations And Realities. *Journal of Studies in International Education*, 11(3-4), 290-305.
- Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbley, L. (2009). Trends in global higher education: tracking an academic revolution. Accessed through <<http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001831/183168e.pdf>> on March 14th, 2017.
- Anderson, R., & Bhati, A. (2012). Indian students choice of study destination: reasons for choosing Singapore', *International Journal of Innovative Interdisciplinary Research*, vol. 1, no. 2, pp. 66-76.
- Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities: Adjustment factors. *Journal of Research in International education*, 5(2), 131-154.
- Ay, M. F., & Çakmak, A. (2015). Kopya Çekmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (43), 140-155.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1).
- Bayraktaroğlu, S. & Mustafayeva, L. (2009). Türk yükseköğretim sistemi ve Türk Dünyası ilişkileri: Sakarya Üniversitesinde eğitim gören yabancı uyruklu öğrenciler örneği. *Journal of Azerbaijani Studies*, 223-239.

- Belhadi, F., & Ayad, S. (2016). Culture Shock Among International Students: A Case Study at The University of Tlemcen (Doctoral dissertation).
- Bista, K. (Ed.). (2018). International Student Mobility and Opportunities for Growth in the Global Marketplace. IGI Global.
- Bourke, A. (2000). A model of the determinants of international trade in higher education. *Service Industries Journal*, 20(1), 110-138.
- Boyaci, A., & Oz, Y. (2019). Opinions of International Students on Choosing a State University in a Developing Country. *Journal of International Students*, 9(1), 338-361.
- Burchum, J. L. R. (2002). Cultural competence: An evolutionary perspective. *Nursing Forum*, 4(37): 5-15.
- Burchum, J. L. R. (2002, October). Cultural competence: An evolutionary perspective. In *Nursing Forum* (Vol. 37, No. 4, p. 5). Blackwell Publishing Ltd.
- Bursa, E. (2017), Türkiye-Kazakistan İlişkileri ve Yüksek Eğitim Politikaları. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 1(2), 1-20.
- Carbone, F., Oosterbeek, L., & Costa, C. (2012). The educational and awareness purposes of the Paideia approach for heritage management. *Natural Hazards and Earth System Science*, 12, 1983–1986. <http://dx.doi.org/10.5194/nhess-12-1983-2012>.
- Cardona, L., Rico, C., & Sarmiento, S. (2015). Developing Cultural Awareness: The Text-Driven Approach as Evidence of a Good Language Teaching Practice. *Creative Education*, 6(12), 1360.
- Ceren, A. (2014). Kamu Diplomasisi Araci Olarak Kültürel Diplomasi ve Fransa'nin Afrika Ülkelerine Yönelik Uluslararası Öğrenci Programları Örneği. YTB Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi Müdürlüğü, s. 146.
- Chen, K. (2016). International Student Mobility in Higher Education in China: Tensions between Policies and Practices.
- Crişan-Mitra, C., & Borza, A. (2015). Internationalization In Higher Education.
- Crompton, J. L., & McKay, S. L. (1997). Motives of visitors attending festival events. *Annals of tourism research*, 24(2), 425-439.

- Croese, B. (2011). Internationalization of the higher education classroom: Strategies to facilitate intercultural learning and academic success. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 23(3), 388-395.
- De Wit, H. (2011). Trends, issues and challenges in internationalisation of higher education. Amsterdam: Centre for Applied Research on Economics and Management, School of Economics and Management of the Hogeschool van Amsterdam.
- Dönmez, E, K., Dönmez, (2013), Uluslararası Siyasal İletişim Faaliyetlerinin Ülkelerin İmaj ve Algıları Üzerindeki Etkisi: Türkiye Bursları İle İstanbul’da Öğrenim Gören Öğrenciler Üzerine Bir İnceleme, İstanbul, s. 22.
- Dümcke, C., & Gnedovsky, M. (2013). The social and economic value of cultural heritage: literature review. EENC paper, 1-114.
- Eder, J., Smith, W. W., & Pitts, R. E. (2010). Exploring factors influencing student study abroad destination choice. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, vol. 10, no. 3, pp. 232-50.
- Ekinci, D. K. (2016). An empirical research about the effect of intercultural communication on education process Kültürlerarası iletişimin eğitim sürecine etkisine yönelik ampirik bir araştırma. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 1177-1187.
- Er, M., Saat, H., & Üstten, A. U. (2018). An Assessment On Adaptation Problems Faced By Students Studying In Turkey With The Scholarship Given By Presidency For Turks Abroad And Related Communities. Volume 6/3 September 2018 p. 331 / 346.
- Er, M., Saat, H., Uslu, Ü, A. (2018), An Assessment On Adaptation Problems Faced By Students Studying In Turkey With The Scholarship Given By Presidency For Turks Abroad And Related Communities. V 6/3, p. 331 / 346.
- Getz, D. (2008), "Event tourism: Definition, evolution, and research", *Tourism Management*, Vol 29 No. 3, pp. 403–428.
- Gök, E., & Gümüş, S. (2018). International Student Recruitment Efforts of Turkish Universities: Rationales and Strategies. In *Annual Review of Comparative and International Education 2017* (pp. 231-255). Emerald Publishing Limited.
- Grob, A. (1995). A structural model of environmental attitudes and behaviour. *Journal of environmental psychology*, 15(3), 209-220.

- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1982). Epistemological and methodological bases of naturalistic inquiry. *ECTJ*, 30(4), 233-252.
- Gullekson, N. L., & Vancouver, J. B. (2010). To conform or not to conform? An examination of perceived emotional display rule norms among international sojourners. *International Journal of Intercultural Relations*, 34(4), 315-325.
- Günaydın, A. (2012). Niçin Türkiye. Türkiye burslusu uluslararası öğrencilerin niyet mektuplarında Türkiye algısı: ODTÜ ve Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri örneği. Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, Ankara: Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı. s.23.
- Gündüz, O. (2012). Uluslararası Burslu Öğrencilerin Türkiye’de Eğitim Görme Beklentileri ve Kariyer Hedefleri. Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Guruz, K. (2011). Higher education and international student mobility in the global knowledge economy: Revised and updated second edition. SUNY Press.
- Gürüz, K. (2011). Higher education and international student mobility in the global knowledge economy: Revised and updated second edition.
- Guzzo, R. A., Jackson, S. E., & Katzell, R. A. (1987). Meta-analysis analysis. *Research in organizational behavior*, 9(1), 407-442.
- Halaç, H. H., Mokrane, H., & Turan, S. (2019). TÖMER Öğrencilerinin Kültürel Miras ve Koruma Farkındalığı; Eskişehir Anadolu Üniversitesi Örnekleme. *Journal Of Awareness*, 4(2), 185-204.
- Hsu, W. H., & Lai, Y. P. (2015). Study on Spatial Cultural Heritage Integrated into the Core Curriculum. *ISPRS Annals of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences*, 2(5), 125.
- <http://data.uis.unesco.org> (Erişim tarihi: 12 Aralık 2019)
- http-1:** Anadolu Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği, T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160714-3.htm> (Erişim Tarihi:10.05.2020).
- http-2:** Türkiye Bursları [online], Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/turkiye-burslari> (Erişim Tarihi:12.11.2019).
- http-3:** <https://www.ytb.gov.tr/kurumsal/baskanligimiz-2> (Erişim Tarihi: 28.11.2019).

- http-4:** <https://turkiyeburslari.gov.tr/en/page/about-us/turkiye-scholarships> (Erişim Tarihi: 28.11.2019).
- http-5:** <https://turkiyeburslari.gov.tr/tr/sayfa/hakimizda/turkiye-burslari> (Erişim Tarihi: 28.11.2019).
- http-6:** <https://turkiyeburslari.gov.tr/en/page/prospective-students/turkey-the-home-of-education> (Erişim Tarihi: 29.11.2019).
- http-7:** <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/turkiye-burslari> (Erişim Tarihi: 29.11.2019).
- http-8:** <https://turkiyeburslari.gov.tr/en/page/prospective-students/turkey-the-home-of-education> (Erişim Tarihi: 29.11.2019).
- http-9:** States Parties Ratification Status. <http://whc.unesco.org/en/statesparties/> (Erişim Tarihi: 03.12.2019).
- http-10:** World Heritage List. <http://whc.unesco.org/en/list> (Erişim Tarihi: 3 Aralık 2019)
- http-11:** Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage 2003. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/942429> (Erişim Tarihi: 6 Aralık 2019).
- http-12:** Intangible Heritage Lists. Criteria and timetable of inscription on the List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding. <https://ich.unesco.org/en/procedure-of-inscription-00809> (Erişim Tarihi: 6 Aralık 2019).
- http-13:** Great Mosque and Hospital of Divriği. <https://whc.unesco.org/en/list/358>. (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-14:** Historic Areas of Istanbul. <http://whc.unesco.org/en/list/356> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-15:** Hattusha: the Hittite Capital. <http://whc.unesco.org/en/list/377> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-16:** Nemrut Dağ . <http://whc.unesco.org/en/list/448> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-17:** Xanthos-Letoon. <http://whc.unesco.org/en/list/484> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-18:** City of Safranbolu. <http://whc.unesco.org/en/list/614> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-19:** Archaeological Site of Troy. <http://whc.unesco.org/en/list/849> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).

- http-20:** Selimiye Mosque and its Social Complex-. <http://whc.unesco.org/en/list/1366>. (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-21:** Neolithic Site of Çatalhöyük. <http://whc.unesco.org/en/list/1405> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-22:** Bursa and Cumalıkızık: the Birth of the Ottoman Empire. <http://whc.unesco.org/en/list/1452> (Erişim Tarihi: 21 Ekim 2019).
- http-23:** Pergamon and Cultural Landscape. <http://whc.unesco.org/en/list/1457> (Erişim Tarihi: 21_Ekim 2019).
- http-24:** Diyarbakır Fortress and Hevsel Gardens Cultural Landscape. <http://whc.unesco.org/en/list/1488> (Erişim Tarihi: 21 Ekim 2019).
- http-25:** Diyarbakır Fortress and Hevsel Gardens Cultural Landscape. <http://whc.unesco.org/en/list/1488> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-26:** Ephesus. <http://whc.unesco.org/en/list/1018> (Erişim Tarihi: 21Ekim 2019).
- http-27:** Archaeological Site of Ani. <http://whc.unesco.org/en/list/1518> (Erişim Tarihi: 21 Ekim 2019).
- http-28:** Aphrodisias. <http://whc.unesco.org/en/list/1519> (Erişim Tarihi: 21_Ekim 2019).
- http-29:** Göbekli Tepe. <http://whc.unesco.org/en/list/1572> (Erişim Tarihi: 21_Ekim 2019).
- http-30:** Göreme National Park and Cappadocia. <https://whc.unesco.org/en/list/357/> (Erişim Tarihi: 21_Ekim 2019).
- http-31:** Hierapolis-Pamukkale. <http://whc.unesco.org/en/list/485> (Erişim Tarihi: 21 Ekim 2019).
- http-32:** Arts of the Meddah, public storytellers. <https://ich.unesco.org/en/RL/arts-of-the-meddah-public-storytellers-00037> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-33:** Mevlevi Sema ceremony. <https://ich.unesco.org/en/RL/mevlevi-sema-ceremony-00100> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-34:** Âşıklık (minstrelsy) tradition. <https://ich.unesco.org/en/RL/asklk-minstrelsy-tradition-00179> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-35:** Karagöz. <https://ich.unesco.org/en/RL/karagoz-00180> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-36:** Nevruz Celebrations in Turkey and in Central Asia. <https://www.ktb.gov.tr/EN-98560/nevruz-celebrations-in-turkey-and-in-central-asia.html> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).

- http-37:** Traditional Sohbet meetings. <https://ich.unesco.org/en/RL/traditional-sohbet-meetings-00385> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-38:** Semah. <https://ich.unesco.org/en/RL/semah-alevi-bektasi-ritual-00384> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-39:** Kırkpınar oil wrestling festival. <https://ich.unesco.org/en/RL/krkpınar-oil-wrestling-festival-00386> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-40:** Ceremonial Keşkek tradition. <https://ich.unesco.org/en/RL/ceremonial-keskek-tradition-00388> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-41:** Mesir Macunu festival. <https://ich.unesco.org/en/RL/mesir-macunu-festival-00642> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-42:** Turkish coffee culture and tradition. <https://ich.unesco.org/en/RL/turkish-coffee-culture-and-tradition-00645> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-43:** Turkish coffee culture and tradition. <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-132387/ebru-turkish-art-of-marbling.html> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-44:** Flatbread Making and Sharing Culture: Lavash, Katyrma, Jupka, Yufka. <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-169730/flatbread-making-and-sharing-culture-lavash-katyrma-jup-.html> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-45:** Traditional craftsmanship of Ćini-making. <https://ich.unesco.org/en/RL/traditional-craftsmanship-of-cini-making-01058> (Eriřim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-46:** Spring celebration. Hıdrellez. <https://ich.unesco.org/en/RL/spring-celebration-hdrellez-01284> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- http-47:** Heritage of Dede Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut, epic culture, folk tales and music, <https://ich.unesco.org/en/RL/heritage-of-dede-qorqud-korkyt-ata-dede-korkut-epic-culture-folk-tales-and-music-01399> (Erişim Tarihi: 22 Ekim 2019).
- ICCROM (1990), International Charter for Archaeological Heritage Management. <https://www.icomos.org/charters/charters.pdf> (Erişim tarihi: 12 Aralık 2019).
- Iscan, A., Karagöz, B., & Konyar, M. (2017). Cultural Transfer and Creating Cultural Awareness in Teaching Turkish as a Foreign Language: A Sample from Gaziosmanpasa University TÖMER. *Journal of Education and Practice*, 8(9), 53-63.
- Ivey, B. (2008). *Arts, Inc.: How greed and neglect have destroyed our cultural rights*. Univ of California Press. 55-56.

- Jokilehto, J. (2005). Definition of Cultural Heritage- References to Documents in History. ICCROM (1990), Working Group 'Heritage and Society'.
- Jones, P. F., Miles, D., & Gopalkrishnan, N. (2018). Intercultural Learning: Critical preparation for international student travel. UTS ePress.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Manevi temelli sosyal hizmet araştırmaları dergisi, 1(1), 62-80.
- Kavak, Y., & Baskan, G. A. (2001). Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri, Türk ve akraba topluluklarına yönelik eğitim politika ve uygulamaları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(20).
- Kaya, M. F. (2014). Uluslararası Öğrenci Hareketliliğinde Lider 6 Dünya Ülkesinin Yükseköğretim Tanıtım Uygulamaları ve Türkiye Bursları Tanıtım Stratejisi İçin Bir Model Önerisi. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi (Unpublished Expertise Thesis), Ankara: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, 162ss.
- Kaya, M. F. (2014). Uluslararası Öğrenci Hareketliliğinde Lider 6 Dünya Ülkesinin Yükseköğretim Tanıtım Uygulamaları ve Türkiye Bursları Tanıtım Stratejisi İçin Bir Model Önerisi. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi (Unpublished Expertise Thesis), Ankara: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, 162ss.
- Khorsandi Taskoh, A. (2014). A critical policy analysis of internationalization in postsecondary education: An Ontario case study.
- Knight, J. (1994). Internationalisation: Elements and checkpoints (Canadian Bureau for International Education Research No. 7). Ottawa, ON: CBIE.
- Knight, J. (1997). Internationalization of higher education: A conceptual framework. Internationalisation of higher education in Asia Pacific countries, 5-19.
- Knight, J. (2001). Monitoring the quality and progress of internationalization. Journal of Studies in International Education, 5(3), 228-243.
- Knight, J. (2003). Updating the definition of internationalization. International Higher Education, (33). s. 2-3.
- Knight, J. (2004). Internationalization Remodeled: Definition, Approaches, and Rationales. Journal of Studies In International Education, 8(1), 5-31.
- Knight, J. (2008). Higher education in turmoil. The changing world of internationalization. Global perspectives on Higher Education. Rotterdam: Sense Publ.

- Koç, A. (2012). Yurtdışında Yaşayan Türk Diasporasının Lobicilik Potansiyeli: Avustralya Örneği. Uzmanlık Tezi, TC Başbakanlık Yurtdışı Türkler Ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Ankara.
- Kolosova, A. A. (2017). Intercultural communication in the space of higher education: issues of theory and practice. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 4(6), 137-142.
- Kondakci Y (2011) Student mobility reviewed: Attraction and satisfaction of foreign students in Turkey. *Higher Education* 62(5): 573–592.
- Krywulak, W. E. (1995). The social adjustment of international students attending McMaster University (Doctoral dissertation).
- Lomer, S. (2017). Recruiting international students in higher education: Representations and rationales in British policy. Springer.
- Lumby, J., & Foskett, N. (2016). Internationalization and culture in higher education. *Educational Management Administration & Leadership*, 44(1), 95-111.
- Mazzarol, T., & Soutar, G. N. (2002). “Push-pull” factors influencing international student destination choice. *International Journal of Educational Management*, vol. 16, no. 2, pp. 82-90.
- Mohammed, Z. (2017). The Turkish government scholarship scheme as a soft power tool (Doctoral dissertation). s. 34.
- Nachatar Singh, J. K., Schapper, J., & Jack, G. (2014). The importance of place for international students choice of university A case study at a Malaysian university', *Journal of Studies in International Education*, vol. 8, no. 5, pp. 463-74.
- Nghia, T. L. H. (2015). Factors influencing prospective international students' motivation for overseas study and selection of host countries and institutions: The case of Vietnamese students. In *Conference Proceedings of the 26th ISANA International Education Conference* (pp. 1-4).
- Ocampo, M. C. B., & Delgado, P. I. (2014). Basic education and cultural heritage: Prospects and challenges. *International Journal of Humanities and Social Science*, 4(9), 201-209.
- OECD (2012). *Education at a Glance 2012: OECD Indicators*, OECD Publishing. s. 24. <https://www.oecd.org/education/highlights.pdf>
- OECD (2013), *Education at a Glance 2013: OECD Indicators*, OECD Publishing. s. 343. <https://www.oecd.org/education/eag2013.htm>

- OECD (2014), Education at a Glance 2014: OECD Indicators, OECD Publishing.s. 345.
- Özçetin, S, (2013), Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler, Yüksek Lisans Tezi, Ankara. s. 3.
- Özer, M. (2016). The internationalization of higher education in Turkey: Realities, motivations and opportunities. *Insight Turkey*, 18(4), 53-64.
- Özoğlu, M., Gur, B. S., & Coşkun, İ. (2012). Küresel eğilimler ışığında Türkiye’de uluslararası öğrenciler. *Seta*. s. 223.
- Poupart, I. (2006). La mobilité internationale des étudiants universitaires: des facteurs d’influence à sa gestion, le cas de l’UQAM de 1993/94 à 2003/04.
- Prazeres, L. (2015). Discovering self and ‘home’abroad: international student mobility from Canada to the Global South.
- Procter, S., & Buchan, L. (2007-2010). Student Mobility in the University of Glasgow, s.2.
- Qiang, Z. (2003). Internationalization of higher education: Towards a conceptual framework. *Policy futures in education*, 1(2), 248-270.
- Quappe, S., & Cantatore, G. (2005). What is Cultural Awareness, anyway? How do I build it. Retrieved July, 17, 2008.
- Ratanakomut, S. (2006). Community Awareness and Cultural Tourism Sustainability. In APEC Study Center Consortium Conference. Ho Chi Minh City, Vietnam.
- Saad, S. (2018), Heritage walks and their importance, available at: <http://amanmathur.in/heritage-walks-and-their-importance/>(accessed 01 October 2018).
- Santiago, P., Tremblay, K., Basri, E., & Arnal, E. (2008). Tertiary Education For The Knowledge Society (Vol. 1). Paris: OECD.
- Sawir, E. (2013). Internationalisation of higher education curriculum: The contribution of international students. *Globalisation, Societies and Education*, 11(3), 359-378.
- Shankar, B., & Swamy, C. (2013). Creating awareness for heritage conservation in the city of Mysore: Issues and policies. *International Journal of Modern Engineering Research (IJMER)*, Vol 3 No. 2, pp. 698-703.
- Shavelson, R. J. (2016). Sosyal bilimler için istatistik. Pegem Akademi.
- Shaydorova, G. (2014). Rationales for the internationalization of higher education: the case of Russia (Master’s thesis).

- Shimray, S. R. (2019). Ways to Create Awareness on Cultural Heritage: An overview. *Library Philosophy and Practice*, 1-6.
- Silverman, H., & Ruggles, D. F. (2007). Cultural heritage and human rights. In *Cultural heritage and human rights* (pp. 3-29). Springer, New York, NY.
- Şimşek, B., & Bakır, S. (2016). Uluslararası Öğrenci Hareketliliği ve Atatürk Üniversitesinin Uluslararasılaşma Süreci. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (55). s. 524.
- Smith, R. A., & Khawaja, N. G. (2011). A review of the acculturation experiences of international students. *International Journal of intercultural relations*, 35(6), 699-713.
- Söderqvist, M. (2002). Internationalisation and its management at higher-education institutions. Applying conceptual, content and discourse analysis. Helsinki School of Economics.
- Söderqvist, M. (2002). Internationalisation and its management at higher-education institutions. Applying conceptual, content and discourse analysis. Helsinki School of Economics.
- Sormaz, Ü., Uslu, S., Yilman, M., & Sezgin, A. C. (2018). Unesco Intangible Cultural Heritage List: Turkey. *Journal of Business and Social Development* Volume 6 Number 1,3-14.
- Spitzman, E. (2014). Situated intercultural communication: Domestic and international student interaction.
- Srivastava, S. (2015). A Study of Awareness of Cultural Heritage among the Teachers at University Level. *Universal Journal of Educational Research*, 3(5), 336-344.
- Sullivan, A. M. (2015). Cultural Heritage & New Media: A Future for the Past. *J. Marshall Rev. Intell. Prop. L.*, 15, 604.
- Supianoski, W. (2012). Cross cultural interactions of international students (Doctoral dissertation).
- Teh, I. (2011). International student cultural experience: A case study of the Noho Marae Weekend (Doctoral dissertation, Auckland University of Technology). s. 2.
- Tezcan, M. (1984). Sosyal ve Kültürel Değişme. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No:129.
- Thomas, E. L. W. Y. N. (2004, December). Knowledge cultures and Higher Education: Achieving balance in the context of globalisation. In *meeting of the UNESCO*

- Forum on Higher Education, Research and Knowledge Colloquium on Research and Higher Education Policy, Paris, France. Retrieved February (Vol. 18, p. 2011).
- Türkiye Bursları (2019), <https://turkiyeburslari.gov.tr/en/page/prospective-students/turkey-the-home-of-education> (Erişim tarihi: 29 Ekim 2019)
- Ugoni, A., & Walker, B. F. (1995). The t Test: An Introduction. COMSIG review, 4(2), 37.
- Ulutaş, A. (2014). Bir Evrensel Temayül Olarak Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Öğrenci Hareketliliği-Burslu Uluslararası Öğrenci Hareketliliğinin Türkiye'nin Dış Politikasındaki Yeri (Place Dispositions as a Universal Public Diplomacy and International Student Scholarship Hareketliliği-of International Student Mobility in Turkey's Foreign Policy). YTB Uzmanlık Tezi, Ankara.
- UNESCO (1972), Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme.
- UNESCO. (1998). Framework for priority action for change and development in higher education adopted by World Conference on Higher Education. Retrieved October 21, 2010, from.
- UNESCO (2000), World education report, 2000: The right to education; towards education for all throughout life.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000119720> (Erişim tarihi: 12 Aralık 2019).
- UNESCO (2015), Topics and Learning Objectives.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232993> (Erişim tarihi: 10 Aralık 2019).
- UNESCO (2016), Education for the 21st Century.
https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248073_eng
- UNESCO (2019), İstatistik Enstitüsü (UIS). <http://uis.unesco.org> (Erişim tarihi: 12 Aralık 2019).
- UNESCO (2019), World Heritage List. <https://whc.unesco.org/en/list/> (Erişim tarihi: 12 Aralık 2019).
- UNESCO (2019), UNESCO World Heritage Centre. <https://whc.unesco.org/> (Erişim tarihi: 13 Aralık 2019).
- Verbik, L., & Lasanowski, V. (2007). International student mobility: Patterns and trends. World Education News and Reviews, 20(10), 1-16.

- Verbik, L., & Lasanowski, V. (2007). International student mobility: Patterns and trends. *World Education News and Reviews*, 20(10), 1-16.
- Wells, A. (2014). International student mobility: approaches, challenges and suggestions for further research. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 143, 19-24.
- Yakupoglu, M. (2014). Türkiye'nin Yükseköğretim Uluslararasılaşma Stratejisi, Avustralya ile Karşılaştırılması. T.C. Başbakanlık Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Uzmanlık Tezi.
- Yang, R. P. J., Noels, K. A., & Saumure, K. D. (2006). Multiple routes to cross-cultural adaptation for international students: Mapping the paths between self-construals, English language confidence, and adjustment. *International Journal of Intercultural Relations*, 30(4), 487-506.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, E. & Köksal, H. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözüyle Türkiye. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 297-323.
- YÖK, (Ocak, 2019), Yükseköğretim Kurulu Göre Sayıları. <https://istatistik.yok.gov.tr>. (Erişim tarihi: 16 Aralık 2019)
- Yurtnaç, K. (2012). Turkey's new horizon: Turks abroad and related communities. s. 8.
- Zhou, Y., Jindal-Snape, D., Topping, K., & Todman, J. (2008). Theoretical models of culture shock and adaptation in international students in higher education. *Studies in higher education*, 33(1), 63-75.

EKLER

- EK – 1. Etik Kurul Onayı
- EK – 2. Dil Uzmanının Çeviri Onayı
- EK – 3. Araştırma Gönüllü Katılım Formu
- EK – 4. Veri Toplama Aracı (Türkçe)
- EK – 5. Veri Toplama Aracı (İngilizce)
- EK – 6. Veri Toplama Aracı (Fransızca)
- EK – 7. Veri Toplama Aracı (Arapça)

EK – 1. Etik Kurul Onayı

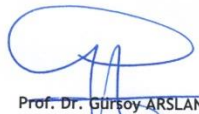
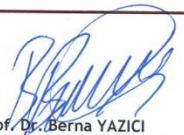
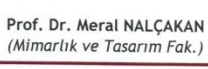
Evrak Kayıt Tarihi: 18.02.2020

Protokol No:6059

Tarih: 02.03.2020

ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERÎ BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Yüksek Lisans Tez Çalışması
KONU:	Sosyal Bilimler
BAŞLIK:	Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Yer Alan, Somut ve Somut Olmayan Kültürel Mirasları Hakkında, Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezleri'nde Eğitim Alan Uluslararası Öğrencilerin Farkındalık Düzeylerinin Ölçülmesi
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
TEZ YAZARI:	Hanane MOKRANE
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu
 Prof. Dr. Gürsoy ARSLAN (Başkan/Mühendislik Fak.)	
 Prof. Dr. Metin ARGAN (Spor Bilimleri Fak.)	 Prof. Dr. Berna YAZICI (Fen Fak.)
 Prof. Dr. Meral NALÇAKAN (Mimarlık ve Tasarım Fak.)	 Prof. Cafer ARSLAN (Mimarlık ve Tasarım Fak.)
 Prof. Dr. Ertuğrul ALGAN (Porsuk Meslek Yüksekokulu)	 Prof. Dr. İlker YILMAZ (Spor Bilimleri Fak.)

EK – 2. Dil Uzmanının Çeviri Onayı

	Miraslar 'dan yemciler / yes'	Tadına baktım	Tadına bakmadım	Tadına bakmadım ama biliyorum
5	Boza	()	()	()
6	Haşhaşlı	()	()	()
7	Çibörek	()	()	()
8	Met ve Nuga Helvası	()	()	()

f.i.

Anketiniz bitmiştir yanıtlarınız için teşekkürler

İki ölgök arasında tercümeden kaynaklanan anlam kaybı ve/veya eklenme vs. yoktur

Öğr. Gör. Dr. İ. DÖNDAR

ARAŞTIRMA GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, “Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında, Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezleri’nde eğitim alan uluslararası öğrencilerin farkındalık düzeylerinin ölçülmesi” başlıklı bir araştırma çalışması olup, uluslararası öğrencilerin Türkiye’nin kültürel mirası konusunda ile ilgili ne kadar bilgi sahibi oldukları ve bu yapıları görüp görmediklerinin araştırılması amacını taşımaktadır. Çalışma, Doç. Dr. Hicran Hanım Halaç tarafından yürütülmekte ve sonuçları yüksek lisans tezi ile ortaya konulacaktır. Çalışma aynı zamanda uluslararası öğrencilerin kültürel gelişimine ışık tutulacaktır.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda, anket yapılarak sizden veriler toplanacaktır.
- İsmınızı yazmak ya da kimliğinizi açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değilsiniz/araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler niceliksel araştırma yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zamanda ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık bölümünden Doç. Dr. Hicran Hanım Halaç’a yöneltebilirsiniz.

Araştırmacı Adı: Hanane
Mokrane
Adres: Mükrim Hatun Kız
Öğrenci Yurdu, Fatih
Mahallesi, Nimet Sk No:14,
26220 Tepebaşı/Eskişehir
Cep Tel: +90 552 209 32 90

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

Katılımcı Ad ve Soyadı:

İmza:

Tarih:

EK – 4. Veri Toplama Aracı (Türkçe)

Bu anket, “Eskişehir ilinde Anadolu Üniversitesi’nde Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezinden eğitim alan uluslararası öğrencilere, Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alan, somut ve somut olmayan kültürel mirasları hakkında farkındalık düzeylerinin belirlenmesi” için oluşturulmuştur.

Bu çalışmada toplanan veriler sadece akademik amaçlı olarak kullanılacak ve kesinlikle kimseyle paylaşılmayacaktır.

İki bölümden oluşan bu anketin ilk bölümü; **i.** Genel olarak, **ii.** Kendi Ülkelerindeki, **iii.** Farklı Ülkelerdeki, **iv.** Türkiye’deki ve **v.** Eskişehir’deki Kültürel Mirası ilişkin farkındalık düzeylerinize; ikinci bölümü demografik bilgilerinize ilişkin sorular içermektedir.

Anketin yanıtlanma süresi yaklaşık 20 dakikadır. Sorularda **size en uygun** gelen cevabı vermeniz ve **soruları eksiksiz** yanıtlamanız, araştırma sonuçlarının geçerliği ve güvenliği açısından önemlidir.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Hicran Hanım Halaç

Yüksek Lisans Öğrencisi Hanane Mokrane

1. Bölüm: Aşağıdaki maddeleri 1’den 5’e kadar önem derecesine göre değerlendiriniz.

		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
	I. Kültürel Miras Farkındalıkları					
1	Kültürel miraslarımızı bilmenin önemli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
2	Kültürel mirasın, geçmişteki nesillerden günümüze aktarılmış olduğunu düşünürüm.	1	2	3	4	5
3	Kültürel mirasın korunması ve yaşatılmasının gelecek nesiller için gerekli olduğunu bilirim.	1	2	3	4	5
4	Kültürel mirasın evrensel değerlerini bilirim.	1	2	3	4	5
5	UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel mirasları bilirim.	1	2	3	4	5

	II. Kendi Ülkelerindeki Kültürel Miras Farkındalıkları	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Ülkemdeki kültürel miras zenginliklerini bilirim.	1	2	3	4	5
2	Ülkemde bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım.	1	2	3	4	5
3	Ülkemin kültürel geleneklerini bilirim.	1	2	3	4	5
4	Festivallerin, kültürümüzün önemli bir parçası olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
5	Ülkemdeki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
6	Ülkemdeki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	1	2	3	4	5
7	Ülkemdeki tarihî yerlere ve anıtlara gitmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	1	2	3	4	5
8	Ülkemdeki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	1	2	3	4	5
9	Ülkemdeki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	1	2	3	4	5
10	Ülkemin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarını bilirim.	1	2	3	4	5

	III. Farklı Ülkelerdeki Kültürel Miras Farkındalıkları	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Farklı ülkelere gidip oradaki kültürel miras hakkında bilgi edinmek isterim.	1	2	3	4	5
2	Farklı bir ülkeye gitmeden önce, o ülkenin kültürel miraslarını merak ederim.	1	2	3	4	5
3	Gittiğim ülke ve şehirlerde bulunan tarihî ve kültürel varlıkları bilirim.	1	2	3	4	5
4	Gittiğim ülke ve şehirlerin müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtlarını ziyaret ederim.	1	2	3	4	5
5	Gittiğim ülke ve şehirlerin, tarihî yerleri ve anıtlarını ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	1	2	3	4	5
6	Gittiğim ülke ve şehirlerde, tarihî yerleri ve anıtlarını gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	1	2	3	4	5
7	Gittiğim ülke ve şehirlerin, kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	1	2	3	4	5
8	Gittiğim ülke ve şehirlerin, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren kültürel miraslarını merak ederim.	1	2	3	4	5

	IV. Türkiye’de Kültürel Miras Farkındalıkları	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Türkiye’deki kültürel miras zenginliklerini bilirim.	1	2	3	4	5
2	Türkiye’de bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım.	1	2	3	4	5
3	Türkiye’nin kültürel geleneklerini bilirim.	1	2	3	4	5
4	Türkiye’deki festivallerin Türk kültürünün önemli bir parçası olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
5	Türkiye’deki geleneksel kıyafetler ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
6	Türkiye’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	1	2	3	4	5
7	Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	1	2	3	4	5
8	Türkiye’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	1	2	3	4	5
9	Türkiye’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	1	2	3	4	5
10	Türkiye’nin UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne giren kültürel miraslarını bilirim.	1	2	3	4	5

	V. Eskişehir’de Kültürel Miras Farkındalıkları	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Eskişehir’in bir kültür şehri olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
2	Eskişehir’de bulunan tarihî ve kültürel varlıkların farkındayım.	1	2	3	4	5
3	Eskişehir’deki müzeleri, tarihî yerleri ve/veya anıtları ziyaret ederim.	1	2	3	4	5
4	Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları ziyaret etmeden önce kültürel özelliklerini araştırırım.	1	2	3	4	5
5	Eskişehir’deki tarihî yerleri ve anıtları gezdikten sonra o yer hakkında yeterli bilgiye sahip olurum.	1	2	3	4	5
6	Eskişehir’deki kültürel amaçlı etkinliklere ve/veya gezilere katılırım.	1	2	3	4	5
7	Eskişehir’deki kültürel mirasların UNESCO listesine kaydedilmesi gerektiğini bilirim.	1	2	3	4	5

2. İkinci Bölüm:

1	Ülkeniz			
2	Yaşınız			
3	Cinsiyetiniz	() Kadın	() Erkek	
4	Eğitim Düzeyi	() Lisans	() Yüksek Lisans	() Doktora
5	Okumakta olduğunuz fakülte/ Yüksekokul	() Eczacılık Fakültesi	() Güzel Sanatlar Fakültesi	
		() Edebiyat Fakültesi	() İletişim Bilimleri Fakültesi	
		() Eğitim Fakültesi	() Teknik Eğitim Fakültesi	
		() Hukuk Fakültesi	() Tıp Fakültesi	
		() İşletme Fakültesi	() Fen Fakültesi	
		() İktisat Fakültesi	() Turizm Fakültesi	
		() İlahiyat Fakültesi	() Mimarlık Fakültesi	
		() Diş Hekimliği Fakültesi	() Veteriner Fakültesi	
		() Mühendislik Fakültesi	() Teknoloji Fakültesi	
	() Yabancı Diller Yüksekokul	() Diğer,.....		
6	Bölüm			
7	Ailenizin ikamet ettiği yer	() Kendi ülkeniz	() Türkiye	() Ülkenizin dışında Belirtiniz:.....
8	Kaç yıldır Türkiye’de yaşıyorsunuz?			
9	Türkiye’de yaşamaktan memnun musunuz?	() Evet	() Kısmen	() Hayır
10	Türkiye’de, Eskişehir dışında başka şehirlere gittiniz mi? Evet ise belirtiniz.	() Evet	() Hayır Belirtiniz:.....	
11	10.Soruda yanıtınız evet ise; ilgili şehirlerdeki tarihi yerleri ve / veya anıtları ziyaret ettiniz mi?	() Evet	() Hayır	
12	“Kültürel miras” deyince aklınıza neler gelmektedir? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz.)	() Tarihi Evler	() Anıtlar	() Saraylar
		() Gelenekler	() Heykeller	() Sanatlar
		() Kitabeler	() Resimler	() Arkeolojik Eserler
		() Modern Binalar	() Tarihi yapılar	
		() Diğer,.....		
13	Kültür mirasları araştırırken hangi kaynakları kullanıyorsunuz? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz.)	() Kültürel etkinlikleri	() Kültürel gezileri	() Kültür ve sanat dergileri
		() Kütüphaneler	() Konferanslar	() Okuldaki hocalar
		() Sinemalar	() Müzeler	() Aile, Akrabalar
		() İnternet	() Oyunlar	
		() Sosyal medya araçları (Facebook, Twitter, YouTube vb.)		
		() Diğer,.....		
14	Daha önce UNESCO Dünya Kültürel Miraslarını duydunuz mu?	() Evet	() Hayır	
15	Daha önce Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası listesini araştırdınız mı?	() Evet	() Hayır	
16	Kültür mirasa ilgi düzeyinizin yüksek olduğunu söyleyebilir misiniz?	() Evet	() Kısmen	() Hayır
17	Kültürel miras tanıtımını daha etkili hale getirebilmek için neler önerirsiniz?			

Aşağıdaki verilen maddeleri, Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut kültürel mirasları, ziyaret edip etmediklerinize göre işaretleyebilirsiniz.

	Türkiye'deki UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Bulunan Miras Alanları	Ziyaret ettim	Ziyaret etmedim	Ziyaret etmedim ama biliyorum
1	Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)	()	()	()
2	Süleymaniye Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
3	Sultanahmet Arkeolojik Parkı (İstanbul)	()	()	()
4	Zeyrek Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
5	İstanbul Kara Surları (İstanbul)	()	()	()
6	Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)	()	()	()
7	Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum)	()	()	()
8	Nemrut Dağı (Adıyaman)	()	()	()
9	Hierapolis -Pamukkale (Denizli)	()	()	()
10	Xanthos-Letoon (Antalya ve Muğla)	()	()	()
11	Safranbolu Şehri (Karabük)	()	()	()
12	Truva Arkeolojik Alanı (Çanakkale)	()	()	()
13	Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)	()	()	()
14	Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya)	()	()	()
15	Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu	()	()	()
16	Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir)	()	()	()
17	Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı	()	()	()
18	Efes (İzmir)	()	()	()
19	Ani Arkeolojik Alanı (Kars)	()	()	()
20	Aphrodisias (Aydın)	()	()	()
21	Göbekli Tepe (Şanlıurfa)	()	()	()

Türkiye'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan somut olmayan kültürel mirasları ile ilgili maddeleri deneyimlerinize göre işaretleyebilirsiniz.

	Türkiye'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar	İzledim	İzlemedim	İzlemedim ama biliyorum
1	Meddahlık Geleneği	()	()	()
2	Mevlevi Sema Törenleri	()	()	()
3	Âşıklık Geleneği	()	()	()
4	Karagöz	()	()	()
5	Ebru Sanatı	()	()	()
6	Geleneksel Çini Sanatı	()	()	()
7	Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali	()	()	()
8	Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah	()	()	()
	Türkiye'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar	Katıldım	Katılmadım	Katılmadım ama biliyorum
9	Nevruz Bahar Şenliği	()	()	()
10	Geleneksel Sohbet Toplantıları	()	()	()
11	Bahar Bayramı Hıdırellez	()	()	()
12	Dede Korkut-Korkut Ata Mirası	()	()	()
	Türkiye'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar	Tadına baktım	Tadına bakmadım	Tadına bakmadım ama biliyorum
13	Geleneksel Tören Keşkeği	()	()	()
14	Mesir Macunu Festivali	()	()	()
15	Türk Kahvesi ve Geleneği	()	()	()
16	İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği	()	()	()

Aşağıdaki verilen maddeleri, Eskişehir'in tarihî yapıları ziyaret edip etmediklerinize göre işaretleyebilirsiniz.

	Eskişehir'deki Tarihi Yapılar	Ziyaret ettim	Ziyaret etmedim	Ziyaret etmedim ama biliyorum
1	Odunpazarı Evleri	()	()	()
2	Kurşunlu Camii ve Külliyesi	()	()	()
3	Seyyid Battal Gazi Külliyesi ve Türbesi	()	()	()
4	Alaaddin Camisi ve Minaresi	()	()	()
5	Nasreddin Hoca'nın Evi (Sivrihisar)	()	()	()
6	Yunus Emre Türbesi ve Mezarı	()	()	()
7	Eskişehir Sivrihisar Ulu Camii	()	()	()
8	Üryan Baba Türbesi	()	()	()
9	Frig vadisi (Yazılıkaya)	()	()	()

Eskişehir'in somut olmayan kültürel mirasları ile ilgili maddeleri deneyimlerinize göre işaretleyebilirsiniz.

	Eskişehir'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar – El Sanatları	İzledim	İzlemedim	İzlemedim ama biliyorum
1	Gümüş İşlemciliği	()	()	()
2	Lületaş İşlemciliği	()	()	()
3	Ahşap İşlemciliği	()	()	()
4	Çömlek İşlemciliği	()	()	()
	Eskişehir'deki Somut Olmayan Kültürel Miraslar – Yemek Kültürü	Tadına baktım	Tadına bakmadım	Tadına bakmadım ama biliyorum
5	Boza	()	()	()
6	Haşhaşlı	()	()	()
7	Çibörek	()	()	()
8	Met helvası	()	()	()
9	Balaban köfte	()	()	()

Anketiniz bitmiştir yanıtlarınız için teşekkürler

EK – 5. Veri Toplama Aracı (İngilizce)

This study was created to measure the awareness of international students from the applied research center for teaching the Turkish language at Anatolia University in Eskişehir, on the tangible and intangible world heritage of the UNESCO region in Turkey.

The data collected in this study will be used for academic purposes only and will not be shared with anyone.

The first part contains questions about your awareness levels in general, **ii.** In your country, **iii.** In different countries, **iv.** In Turkey and in the city of Eskişehir; the second part contains questions about your demographic information.

The process of answering the survey is expected to take about 20 minutes. For the reliability and validity of the results it is important to answer all the questions appropriately.

Thank you for your participation and contributions.

Assoc. Dr. Hicran Hanım Halaç

Master Student: Hanane Mokrane

Part 1: Evaluate the following items according to their importance from 1 to 5.

	I. Awareness Of Cultural Heritage	I strongly disagree	I do not agree	Undecided	I agree	Absolutely I agree
1	I think it is important to know our cultural heritage.	1	2	3	4	5
2	I know that cultural heritage has passed on from past generations to the present.	1	2	3	4	5
3	I know that conservation and survival of cultural heritage is necessary for future generations.	1	2	3	4	5
4	I know the universal values of cultural heritage.	1	2	3	4	5
5	I am aware of the cultural heritage inscribed on the UNESCO World Heritage List.	1	2	3	4	5

	II. Awareness Of The Cultural Heritage In Your Country	I strongly disagree	I do not agree	Undecided	I agree	Absolutely I agree
1	I know the cultural heritage richness in my country.	1	2	3	4	5
2	I am aware of the historical and cultural elements in my country.	1	2	3	4	5
3	I know the cultural traditions of my country.	1	2	3	4	5
4	I think festivals are an important part of my culture.	1	2	3	4	5
5	Traditional clothes in my country attract my attention.	1	2	3	4	5
6	I visit museums, historical places and / or monuments in my country.	1	2	3	4	5
7	Before I visit the historical places and monuments in my country, I search for their cultural characteristics.	1	2	3	4	5
8	After visiting the historical places and monuments in my country, I have enough information about that place.	1	2	3	4	5
9	I participate in cultural activities and / or excursions in my country.	1	2	3	4	5
10	I know the cultural heritage of my country which is inscribed on the UNESCO World Heritage List.	1	2	3	4	5

	III. Awareness Of Cultural Heritage In Different Countries	I strongly disagree	I do not agree	Undecided	I agree	Absolutely I agree
1	I would like to go to other countries and learn about the cultural heritage there.	1	2	3	4	5
2	Before I go to different country, I wonder about the cultural heritage of that country.	1	2	3	4	5
3	I know the historical and cultural elements of the countries and cities I visit.	1	2	3	4	5
4	I visit the museums, historical places and / or monuments of the countries and cities I visit.	1	2	3	4	5
5	Before visiting the historical places and monuments on different countries and cities, I search for their cultural characteristics.	1	2	3	4	5
6	After visiting the historical places and monuments on different countries and cities, I have enough information about that place.	1 5	2	3	4	
7	I participate in cultural activities and / or excursions in countries and cities I visit.	1	2	3	4	5
8	I wonder about the cultural heritage included in the UNESCO World Heritage List of the countries and cities I visit.	1	2	3	4	5

	IV. Awareness Of Cultural Heritage In Turkey	I strongly disagree	I do not agree	Undecided	I agree	Absolutely I agree
1	I know the cultural heritage richness in Turkey.	1	2	3	4	5
2	I am aware of the historical and cultural elements in Turkey.	1	2	3	4	5
3	I know the cultural traditions of Turkey.	1	2	3	4	5
4	I think festivals are an important part of Turkish culture.	1	2	3	4	5
5	Traditional clothes in Turkey attract my attention.	1	2	3	4	5
6	I visit museums, historical places and / or monuments in Turkey.	1	2	3	4	5
7	Before visiting historical places and monuments in Turkey, I search their cultural characteristics.	1	2	3	4	5
8	After visiting the historical places and monuments in Turkey, I have enough information about that places.	1	2	3	4	5
9	I participate in cultural events and / or excursions in Turkey.	1	2	3	4	5
10	I am aware of the cultural heritage places in Turkey listed on the UNESCO World Heritage List.	1	2	3	4	5

	V. Cultural Heritage in Eskişehir	I strongly disagree	I do not agree	Undecided	I agree	Absolutely I agree
1	I think Eskişehir is a cultural city.	1	2	3	4	5
2	I am aware of the historical and cultural elements in Eskişehir	1	2	3	4	5
3	I visit museums, historical places and / or monuments in Eskişehir.	1	2	3	4	5
4	Before visiting historical places and monuments in Eskişehir, I search their cultural characteristics.	1	2	3	4	5
5	After visiting the historical places and monuments in Eskişehir, I have enough information about that places.	1	2	3	4	5
6	I participate in cultural events and / or excursions in Eskişehir.	1	2	3	4	5
7	I know the cultural heritage in Eskişehir has to be inscribed on the UNESCO World Heritage List.	1	2	3	4	5

Part 2:

1	Your country			
2	Age			
3	Gender	☐ Female	☐ Male	
4	Educational Level	☐ B.A	☐ M.A	☐ Ph.D
5	Faculty	☐ Faculty of Pharmacy	☐ Faculty of fine arts	
		☐ Faculty of Literature	☐ Faculty of Communication Sciences	
		☐ Faculty of Education	☐ Technical Education Faculty	
		☐ Faculty of Law	☐ Medical School	
		☐ Faculty of Management	☐ Faculty of Science	
		☐ Faculty of Economics	☐ Faculty Tourism	
		☐ Faculty of Theology	☐ Faculty of Architecture	
		☐ Faculty of Dentistry	☐ Faculty of veterinary medicine	
		☐ Faculty of Engineering	☐ Faculty of Technology	
		☐ School of Foreign Languages	☐ Other,.....	
6	Department			
7	Your family's residence	☐ Your own country	☐ Turkey	☐ Out of your country Please specify:
8	How long have you been in Turkey?			
9	Are you pleased in Turkey?	☐ Yes	☐ Partially	☐ No
10	In Turkey, did you go to cities other than Eskisehir? If yes, please specify.	☐ Yes ☐ No Please specify:		
11	If your answer to the question is yes, did you visit the historical places and / or monuments in the relevant cities?	☐ Yes ☐ No		
12	What comes to your mind when you say cultural heritage? (You can mark more than one.)	☐ Historical Houses ☐ Monuments ☐ Palaces ☐ Traditions ☐ Sculptures ☐ Arts ☐ Inscriptions ☐ Pictures ☐ Archaeological Artifacts ☐ Modern Buildings ☐ Historical buildings ☐ Other,		
13	What resources do you use when researching cultural heritage? (You can choose multiple options.)	☐ Cultural events ☐ Cultural trips ☐ Culture and art magazines ☐ Libraries ☐ Conferences ☐ School teachers ☐ Cinemas ☐ Museums ☐ Family, Relatives ☐ Internet ☐ Games ☐ Social media tools (Facebook, Twitter, YouTube etc.) ☐ Other,		
14	Have you heard about UNESCO World Cultural Heritage before?	☐ Yes ☐ No		
15	Have you previously searched the cultural heritage places in Turkey listed on the UNESCO World Heritage List.	☐ Yes ☐ No		
16	Can you say that your level of interest in cultural heritage is high?	☐ Yes ☐ Partially ☐ No		
17	What would you suggest to make the promotion of cultural heritage more effective?			

You can mark the following items based on whether you have visited Turkey's tangible cultural heritage witch in the UNESCO World Heritage List.

	List of World Heritage places in Turkey	I visited	I did not visit	I did not visit but I know
1	Great Mosque and Hospital of Divriği (Sivas)	()	()	()
2	Süleymaniye Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
3	Sultanahmet Arkeolojik Parkı (İstanbul)	()	()	()
4	Zeyrek Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
5	İstanbul Kara Surları (İstanbul)	()	()	()
6	Göreme National Park and the Rock Sites of Cappadocia (Nevşehir)	()	()	()
7	Hattusha: the Hittite Capital (Çorum)	()	()	()
8	Nemrut Dağ (Adıyaman)	()	()	()
9	Hierapolis-Pamukkale (Denizli)	()	()	()
10	Xanthos-Letoon (Antalya ve Muğla)	()	()	()
11	City of Safranbolu (Karabük)	()	()	()
12	Archaeological Site of Troy (Çanakkale)	()	()	()
13	Selimiye Mosque and its Social Complex (Edirne)	()	()	()
14	Neolithic Site of Çatalhöyük (Konya)	()	()	()
15	Bursa and Cumalıkızık: the Birth of the Ottoman Empire	()	()	()
16	Pergamon and its Multi-Layered Cultural Landscape (İzmir)	()	()	()
17	Diyarbakır Fortress and Hevsel Gardens Cultural Landscape	()	()	()
18	Ephesus (İzmir)	()	()	()
19	Archaeological Site of Ani (Kars)	()	()	()
20	Aphrodisias (Aydın)	()	()	()
21	Göbekli Tepe (Şanlıurfa)	()	()	()

You can mark the following items based on your experiences about Turkey's Intangible cultural heritage wich in the UNESCO World Heritage List.

	List of Intangible World Heritage in Turkey	I watched	I did not watch	I did not watch but I know
1	Arts of the Meddah, Public Storytellers	()	()	()
2	Mevlevi Sema Ceremony	()	()	()
3	Âşıklık (Minstrelsy) Tradition	()	()	()
4	Karagöz	()	()	()
5	Ebru, Turkish Art Of Marbling	()	()	()
6	Geleneksel Çini Sanatı	()	()	()
7	Kırkpınar Oil Wrestling Festival	()	()	()
8	Semah, Alevi-Bektaşî Ritual	()	()	()
	List of Intangible World Heritage in Turkey	I joined	I did not join	I did not join but I know
9	Nawrouz	()	()	()
10	Traditional Sohbet Meetings	()	()	()
11	Spring Celebration, Hıdırellez	()	()	()
12	Heritage of Dede Korkut	()	()	()

	List of Intangible World Heritage in Turkey	I tasted it	I did not taste	I did not taste but I know
13	Ceremonial Keşkek Tradition	()	()	()
14	Mesir Macunu Festival	()	()	()
15	Turkish Coffee Culture and Tradition	()	()	()
16	Flatbread making and sharing culture: Lavash, Katyrma, Jupka, Yufka	()	()	()

You can mark the following items based on whether you have visited the tangible cultural heritage in Eskişehir.

	Cultural Heritage of Eskişehir	I visited	I did not visit	I did not visit but I know
1	Historical Odunpazari Houses	()	()	()
2	Kurşunlu Mosque Complex	()	()	()
3	Seyyid Battal Gazi Complex	()	()	()
4	Alaeddin Mosque	()	()	()
5	Home of Nasreddin Hodja(Sivrihisar)	()	()	()
6	Tomb of Yunus Emre	()	()	()
7	Sivrihisar Grand Mosque	()	()	()
8	Tomb of Uryan Baba	()	()	()
9	Midas Monument	()	()	()

You can mark the following items based on your experiences about the intangible cultural heritage in Eskişehir.

	Intangible Cultural Heritage of Eskişehir	I watched	I did not watch	I did not watch but I know
1	Alpu Silver Processing	()	()	()
2	Meerschaum Processing (Lületaşı)	()	()	()
3	wood carving	()	()	()
4	Pottery	()	()	()
	Intangible Cultural Heritage of Eskişehir	I tasted it	I did not taste	I did not taste but I know
5	Boza	()	()	()
6	Haşhaşlı	()	()	()
7	Çibörek	()	()	()
8	Met Helvası	()	()	()
9	Balaban köfte	()	()	()

Your survey is over, thanks for your answers

EK – 6. Veri Toplama Aracı (Fransızca)

Cette étude a été créée pour mesurer la sensibilité des étudiantes internationales du centre de recherche appliquée pour l'enseignement de la langue turque à l'Université Anadolu à Eskişehir, sur le patrimoine mondial matériel et immatériel de la région de l'UNESCO en Turquie.

Les données recueillies dans cette étude seront utilisées à des fins académiques uniquement ; elles ne seront partagées avec personne.

La première partie contient des questions sur vos niveaux de sensibilisation en général, **ii.** Dans votre pays, **iii.** Dans différents pays, **iv.** En Turquie et dans la ville d'Eskişehir ; la deuxième partie contient des questions sur vos informations démographiques.

Le processus de réponse à l'enquête devrait prendre environ 20 minutes. Pour la fiabilité et la validité des résultats, il est important de répondre correctement à toutes les questions.

Merci pour votre participation et vos contributions.

Assoc. Dr. Hicran Hanım Halaç

Étudiant à la maîtrise : Hanane Mokrane

Partie 1 : Évaluez les éléments suivants selon leur importance de 1 à 5.

	I. Le Niveau De Sensibilisation Au Patrimoine Culturel En Général	Fortement en désaccord	En désaccord	Incertain(e)	En accord	Fortement en accord
1	Je pense qu'il est important de connaître son patrimoine culturel.	1	2	3	4	5
2	Je pense que le patrimoine culturel a été transmis des générations passées à nos jours.	1	2	3	4	5
3	Je sais que la conservation et la survie du patrimoine culturel sont nécessaires pour les générations futures.	1	2	3	4	5
4	Je connais les valeurs universelles du patrimoine culturel.	1	2	3	4	5
5	Je connais les patrimoines culturels qui sont inscrits sur la Liste du patrimoine mondial de l'UNESCO.	1	2	3	4	5

	II. Le Niveau De Sensibilisation Au Patrimoine Culturel Dans Votre Pays	Fortement en désaccord	En désaccord	Incertain(e)	En accord	Fortement en accord
1	Je connais les richesses du patrimoine culturel de mon pays.	1	2	3	4	5
2	Je connais les éléments historiques et culturels de mon pays.	1	2	3	4	5
3	Je connais les traditions culturelles de mon pays.	1	2	3	4	5
4	Je pense que les festivals sont une partie importante de ma culture.	1	2	3	4	5
5	Les vêtements traditionnels de mon pays attirent mon attention.	1	2	3	4	5
6	Je visite les musées, les sites historiques et / ou les monuments dans mon pays.	1	2	3	4	5
7	Avant de visiter les lieux et monuments historiques de mon pays, je recherche ses caractéristiques culturelles.	1	2	3	4	5
8	Après avoir visité les lieux et monuments historiques de mon pays, j'ai suffisamment d'informations sur ces lieux.	1	2	3	4	5
9	Je participe à des activités culturelles et / ou des voyages dans mon pays.	1	2	3	4	5
10	Je connais le patrimoine culturel de mon pays qui est inscrit sur la Liste du patrimoine mondial de l'UNESCO.	1	2	3	4	5

	III. Le Niveau De Sensibilisation Au Patrimoine Culturel Dans Différents Pays	Fortement en désaccord	En désaccord	Incertain(e)	En accord	Fortement en accord
1	Je voudrais aller dans d'autres pays et en apprendre davantage sur le patrimoine culturel là-bas.	1	2	3	4	5
2	Avant de me rendre dans un autre pays, je m'interroge sur le patrimoine culturel de ce pays.	1	2	3	4	5
3	Je connais les éléments historiques et culturels des pays et des villes que je visite.	1	2	3	4	5
4	Je visite les musées, lieux historiques et / ou monuments des pays et villes que je visite.	1	2	3	4	5
5	Avant de visiter les lieux et monuments historiques de différents pays et villes, je recherche ses caractéristiques culturelles.	1	2	3	4	5
6	Après avoir visité les lieux et monuments historiques de différents pays et villes, j'ai suffisamment d'informations sur ces lieux.	1	2	3	4	5
7	Je participe à des activités culturelles et / ou des voyages des pays et villes que je visite.	1	2	3	4	5

8	Je m'interroge sur le patrimoine culturel inscrits sur la liste du patrimoine mondial de l'UNESCO des pays et villes que je visite.	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---

	IV. Le Niveau De Sensibilisation Au Patrimoine Culturel En Turquie	Fortement en désaccord	En désaccord	Incertain(e)	En accord	Fortement en accord
1	Je connais les richesses du patrimoine culturel en Turquie.	1	2	3	4	5
2	Je connais les éléments historiques et culturels de la Turquie.	1	2	3	4	5
3	Je connais les traditions culturelles de la Turquie.	1	2	3	4	5
4	Je pense que les festivals sont une partie importante de la culture turque.	1	2	3	4	5
5	Les vêtements traditionnels en Turquie attirent mon attention.	1	2	3	4	5
6	Je visite les musées, les lieux historiques et / ou les monuments en Turquie.	1	2	3	4	5
7	Avant fais des visiter des lieux et monuments historiques en Turquie, je recherche sur ses caractéristiques culturelles.	1	2	3	4	5
8	Après avoir visité les lieux et monuments historiques en Turquie, j'ai suffisamment d'informations sur ces lieux.	1	2	3	4	5
9	Je participe à des activités culturelles et / ou des voyages en Turquie	1	2	3	4	5
10	Je connais le patrimoine culturel en Turquie inscrits sur la liste du patrimoine mondial de l'UNESCO.	1	2	3	4	5

	V. Le Niveau De Sensibilisation Au Patrimoine Culturel En Eskişehir	Fortement en désaccord	En désaccord	Incertain(e)	En accord	Fortement en accord
1	Je pense que Eskişehir est une ville culturelle.	1	2	3	4	5
2	Je connais les éléments historiques et culturels de Eskişehir.	1	2	3	4	5
3	Je visite les musées, des lieux historiques et / ou les monuments à Eskişehir.	1	2	3	4	5
4	Avant fais des visiter des lieux et monuments historiques à Eskişehir, je recherche sur ses caractéristiques culturelles.	1	2	3	4	5
5	Après avoir visité les lieux et monuments historiques de Eskişehir, j'ai suffisamment d'informations sur ces lieux.	1	2	3	4	5
6	Je participe à des activités culturelles et / ou des voyages en Eskişehir.	1	2	3	4	5
7	Je sais que le patrimoine culturel de Eskişehir doit être inscrit sur la Liste du patrimoine mondial de l'UNESCO.	1	2	3	4	5

2. Deuxième partie

1	Votre Pays			
2	Âge			
3	Sexe	☐ Femme	☐ Homme	
4	Niveau D'éducation	☐ Licence	☐ Maîtrise	☐ Doctorat
5	La Faculté	☐ Faculté de pharmacie	☐ Faculté des beaux-arts	
		☐ Faculté des lettres	☐ Faculté des sciences de la communication	
		☐ Faculté pédagogie	☐ Faculté d'enseignement technique	
		☐ Faculté de droit	☐ Faculté de médecine	
		☐ Faculté de commerce	☐ Faculté des sciences	
		☐ Faculté d'économie	☐ Faculté de tourisme	
		☐ Faculté de théologie	☐ Faculté d'Architecture	
		☐ Faculté de médecine dentaire	☐ Faculté de médecine vétérinaire	
		☐ Faculté de génie	☐ Faculté de technologie	
		☐ Ecole des langues Étranger	☐ Autre,	
6	La Branche			
7	La résidence de votre famille	☐ Votre pays	☐ Turquie	☐ Hors de votre pays S'il vous plaît préciser:
8	Depuis combien de temps êtes-vous en Turquie ?			
9	Êtes-vous content de vivre en Turquie ?	☐ Oui	☐ Partiellement	☐ Non
10	En Turquie, êtes-vous allé à d'autres villes en dehors de Eskisehir ? Si oui, veuillez préciser.	☐ Oui	☐ Non S'il vous plaît préciser :	
11	Si vous avez répondu oui à la question précédente, avez-vous visité les lieux et / ou monuments historiques dans ces villes ?	☐ Oui	☐ Non	
12	Qu'est-ce qui vous vient à l'esprit lorsque vous parlez de patrimoine culturel ? (Vous pouvez choisir plusieurs options.)	☐ Maisons historiques ☐ Traditions ☐ Epigraphe ☐ Bâtiments modernes ☐ Autre,	☐ Monuments ☐ Sculptures ☐ Les tableaux ☐ Bâtiments historiques	☐ Palais ☐ Arts ☐ Artefacts archéologiques
13	Quelles ressources utilisez-vous dans vos recherches sur le patrimoine culturel ? (Vous pouvez choisir plusieurs options.)	☐ Événements culturels ☐ Bibliothèques ☐ Cinémas ☐ Internet ☐ Outils de médias sociaux (Facebook, Twitter, YouTube etc.) ☐ Autre,	☐ Voyages culturels ☐ Conférences ☐ Musées ☐ Jeux	☐ Revues culturelles et artistiques ☐ Enseignants ☐ Famille, Parents
14	Avez-vous déjà entendu parler du patrimoine culturel mondial de l'UNESCO ?	☐ Oui	☐ Non	
15	Avez-vous déjà recherches dans la liste du patrimoine mondial de l'UNESCO en Turquie ?	☐ Oui	☐ Non	
16	Pouvez-vous dire que votre intérêt pour le patrimoine culturel est élevé ?	☐ Oui	☐ Partiellement	☐ Non

17	Que recommanderiez-vous pour rendre la promotion du patrimoine culturel plus efficace ?	
----	---	-------------------------

Les éléments suivants sont une Liste du Patrimoine Mondial Matériel de l'UNESCO En Turquie, vous pouvez cocher selon votre réponse.

	Liste du Patrimoine Mondial de l'UNESCO En Turquie	J'ai visité	Je n'ai pas visité	Je n'ai pas visité mais je connais
1	Grande mosquée et hôpital de Divriği (Sivas)	()	()	()
2	Mosquée de Suleymaniye et ses environs (İstanbul)	()	()	()
3	Parc archéologique de Sultanahmet (İstanbul)	()	()	()
4	Mosquée Zeyrek et ses environs (İstanbul)	()	()	()
5	Murailles de İstanbul (İstanbul)	()	()	()
6	Parc national de Göreme et sites rupestres de Cappadoce (Nevşehir)	()	()	()
7	Hattousa : la capitale hittite (Çorum)	()	()	()
8	Nemrut Dağ (Adıyaman)	()	()	()
9	Hierapolis-Pamukkale (Denizli)	()	()	()
10	Xanthos-Letoon (Antalya ve Muğla)	()	()	()
11	Ville de Safranbolu (Karabük)	()	()	()
12	Site archéologique de Troie (Çanakkale)	()	()	()
13	Mosquée Selimiye et son ensemble social (Edirne)	()	()	()
14	Site néolithique de Çatal Höyük (Konya)	()	()	()
15	Bursa et Cumalıkızık : la naissance de l'Empire ottoman	()	()	()
16	Pergame et son paysage culturel à multiples strates (İzmir)	()	()	()
17	Paysage culturel de la forteresse de Diyarbakır et des jardins de l'Hevsel	()	()	()
18	Éphèse (İzmir)	()	()	()
19	Site archéologique d'Ani (Kars)	()	()	()
20	Aphrodisias (Aydın)	()	()	()
21	Göbekli Tepe (Şanlıurfa)	()	()	()

Les éléments suivants sont une Liste du Patrimoine Mondial Immatériel de l'UNESCO En Turquie, vous pouvez cocher selon vos expériences.

	Liste Du Patrimoine Immatériel Mondial De L'unesco En Turquie	Regardé	Je n'ai pas regardé	Je n'ai pas regardé mais je connais
1	L'art Des Meddah	()	()	()
2	Le Sema, Cérémonie Mevlevi	()	()	()
3	La Tradition Aşiklik (De L'art Des Trouveres)	()	()	()
4	Le Karagöz	()	()	()
5	Ebru, L'art Turc Du Papier Marbré	()	()	()
6	L'artisanat traditionnel du çini	()	()	()
7	Le Festival De Lutte A L'huile De Kirkpinar	()	()	()
8	Le Sema, Cérémonie Alevie-Bektaşî	()	()	()
	Le Patrimoine culturel immatériel en Turquie	J'ai participé	Je n'ai pas participé	Je n'ai pas participé mais je connais
9	Nevruz	()	()	()
10	Les Rencontres Traditionnelles Sohbet	()	()	()
11	L'Hıdırellez, fête du printemps	()	()	()
12	Héritage de Dede Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut : la culture, les légendes populaires et la musique liées à cette épopée	()	()	()
	Le Patrimoine culturel immatériel en Turquie	J'ai goûté	Je n'ai pas goûté	Je n'ai pas goûté mais je connais
13	La Tradition Cérémonielle Du Keşkek	()	()	()
14	Les Festivités Du Mesir Macunu	()	()	()
15	La Culture Et La Tradition Du Café Turc	()	()	()
16	La culture de la fabrication et du partage de pain plat Lavash, Katyrma, Jupka, Yufka	()	()	()

Les éléments suivants sont le patrimoine culturel matériel en Eskişehir, vous pouvez cocher selon votre réponse.

	Le Patrimoine Culturel Matériel En Eskişehir	J'ai visité	Je n'ai pas visité	Je n'ai pas visité mais je connais
1	Maisons Historiques Dans Odunpazari	()	()	()
2	Mosquée et complexe de Kurşunlu	()	()	()
3	Le complexe de Seyyid Battal Gazi	()	()	()
4	Mosquée Alaeddin	()	()	()
5	Maison de Nasreddin Hodja (Sivrihisar)	()	()	()
6	La Tombe de Yunus Emre	()	()	()
7	Sivrihisar Grand Mosque	()	()	()
8	La Tombe de Uryan Baba	()	()	()
9	Midas Vallée de Phrygian (Yazılıkaya)	()	()	()

Les éléments suivants sont le patrimoine culturel immatériel en Eskişehir, vous pouvez marquer donnée selon vos expériences.

	Le Patrimoine Culturel Immatériel En Eskişehir	Regardé	Je n'ai pas visité	Je n'ai pas regardé mais je connais
1	Traitement de l'argent	()	()	()
2	Traitement de l'écume de mer	()	()	()
3	Travail du bois	()	()	()
4	Traitement de poterie	()	()	()
	Le Patrimoine Culturel Immatériel En Eskişehir	J'ai goûté	Je n'ai pas goûté	Je n'ai pas goûté mais je connais
5	Boza	()	()	()
6	Haşhaşlı	()	()	()
7	Çibörek	()	()	()
8	Met Helvası	()	()	()
9	Balaban köfte	()	()	()

Votre questionnaire est terminé, merci pour vos réponses

EK – 7. Veri Toplama Aracı (Arapça)

تم إنشاء هذه الدراسة لقياس مستوى وعي الطلاب الدوليين بمركز البحوث التطبيقية لتعليم اللغة التركية في جامعة الأناضول بمدينة إسكي شهير، حول التراث الثقافي العالمي المادي وغير المادي لمنظمة اليونسكو في تركيا .

سيتم استخدام البيانات التي يتم جمعها في هذه الدراسة للأغراض الأكاديمية العلمية فقط ولن يتم مشاركتها مع أي شخص. تتألف هذه الدراسة الإستقصائية لجمع البيانات من جزأين؛ الجزء الأول مستويات الوعي التراث الثقافي؛ I. بشكل عام، II. في بلدكم، III. في بلدان مختلفة، IV. في تركيا و في V. مدينة إسكي شهير؛ الجزء الثاني يحتوي على أسئلة حول المعلومات الديموغرافية الخاصة بكم .

من المتوقع أن تستغرق عملية الإجابة على المسح حوالي 20 دقيقة، لا توجد إجابات صحيحة أو خاطئة في الأسئلة لهذا السبب و من أجل صحة نتائج البحوث من المهم بالنسبة لنا الإجابة على الأسئلة بشكل الكامل .

شكرا لمشاركاتكم ومساهماتكم

المشرفة: هجران هانيم هالاتش

طالب الدراسات العليا: حنان مقران

الجزء الأول: قِيم العناصر التالية وفقاً لدرجة أهميتها لديك من 1 إلى 5.

I. مستوى الوعي بالتراث الثقافي بشكل عام					
أوافق بشدة	أوافق	أوافق إلى حد ما	لا أوافق	لا أوافق تماماً	
5	4	3	2	1	1 أعتمد أنه من المهم معرفة تراثنا الثقافي.
5	4	3	2	1	2 أعلم أن التراث الثقافي قد إنتقل من الأجيال الماضية إلى الوقت الحاضر.
5	4	3	2	1	3 أعلم أن الحفاظ على التراث الثقافي وبقائه ضروري للأجيال القادمة.
5	4	3	2	1	4 أعرف القيم العالمية للتراث الثقافي.
5	4	3	2	1	5 أنا على علم بالتراث الثقافي المدرج في قائمة اليونسكو للتراث العالمي.

أوافق بشدة	أوافق	أوافق إلى حد ما	لا أوافق	لا أوافق تماماً	II . مستوى الوعي بالتراث الثقافي في بلدك	
5	4	3	2	1	أنا على علم بثروات التراث الثقافي في بلدي.	1
5	4	3	2	1	أدرك الأصول التاريخية والثقافية في بلدي.	2
5	4	3	2	1	أعرف التقاليد الثقافية لبلدي.	3
5	4	3	2	1	أعتقد أن المهرجانات جزء مهم من ثقافة بلدي.	4
5	4	3	2	1	الملابس التقليدية في بلدي تجذب انتباهي.	5
5	4	3	2	1	أزور المتاحف والمواقع التاريخية و/ أو المعالم الأثرية في بلدي.	6
5	4	3	2	1	قبل أن أذهب إلى الأماكن والمعالم التاريخية في بلدي أقوم بالبحث في خصائصها الثقافية .	7
5	4	3	2	1	بعد زيارة الأماكن والمعالم التاريخية في بلدي يكون لدي معلومات كافية حول هذه الأماكن.	8
5	4	3	2	1	أشارك في الأنشطة الثقافية و/ أو الرحلات في بلدي.	9
5	4	3	2	1	أنا على علم بمواقع التراث الثقافي لبلدي المدرجة في قائمة اليونسكو للتراث العالمي.	10

أوافق بشدة	أوافق	أوافق إلى حد ما	لا أوافق	لا أوافق تماماً	III . مستوى الوعي بالتراث الثقافي في بلدان مختلفة	
5	4	3	2	1	أريد الذهاب إلى بلدان أخرى والتعرف على التراث الثقافي في ذلك البلد.	1
5	4	3	2	1	قبل أن أذهب إلى بلد آخر، أتساءل عن التراث الثقافي في البلد الذي سأذهب إليه .	2
5	4	3	2	1	أعرف الأصول التاريخية والثقافية في البلدان والمدن التي ذهبت إليها.	3
5	4	3	2	1	أزور المتاحف والمواقع التاريخية و/ أو المعالم الأثرية في البلدان والمدن التي ذهبت إليها.	4
5	4	3	2	1	قبل أن أذهب إلى الأماكن والمعالم التاريخية في البلدان والمدن التي ذهبت إليها، أستكشف خصائصها الثقافية.	5
5	4	3	2	1	بعد زيارة الأماكن والمعالم التاريخية في البلدان والمدن التي ذهبت إليها، يكون لدي معلومات كافية حول هذه الأماكن.	6
5	4	3	2	1	أشارك في الأحداث الثقافية و/ أو رحلات في البلدان والمدن التي ذهبت إليها.	7
5	4	3	2	1	أتساءل عن مواقع التراث الثقافي المدرجة في قائمة اليونسكو للتراث العالمي للبلدان والمدن التي ذهبت إليها.	8

IV. مستوى الوعي بالتراث الثقافي في تركيا					
لا أوافق تماماً	لا أوافق	أوافق الي حد ما	أوافق	أوافق بشدة	
1	2	3	4	5	1 أنا على علم بثروات التراث الثقافي في تركيا.
1	2	3	4	5	2 أدرك الأصول التاريخية والثقافية في تركيا.
1	2	3	4	5	3 أعرف التقاليد الثقافية في تركيا .
1	2	3	4	5	4 أعتقد أن المهرجانات جزء مهم من الثقافة التركية .
1	2	3	4	5	5 الملابس التقليدية التركية تجذب إنتباهي.
1	2	3	4	5	6 أزور المتاحف والمواقع التاريخية و/ أو المعالم الأثرية في تركيا.
1	2	3	4	5	7 قبل أن أذهب إلى الأماكن والمعالم التاريخية الموجودة في تركيا، أستكشف خصائصها الثقافية.
1	2	3	4	5	8 بعد زيارة الأماكن والمعالم التاريخية الموجودة في تركيا، يكون لدي معلومات كافية حول هذه الأماكن.
1	2	3	4	5	9 أشارك في الأحداث الثقافية و/ أو رحلات في تركيا.
1	2	3	4	5	10 أنا على علم بمواقع التراث الثقافي في تركيا المدرجة في قائمة اليونسكو للتراث العالمي.

V . مستوى الوعي بالتراث الثقافي في مدينة إسكي شهير					
لا أوافق تماماً	لا أوافق	أوافق الي حد ما	أوافق	أوافق بشدة	
1	2	3	4	5	1 أعتقد أن مدينة إسكي شهير هي مدينة ثقافية.
1	2	3	4	5	2 أدرك الأصول التاريخية والثقافية في مدينة إسكي شهير.
1	2	3	4	5	3 أزور المتاحف والمواقع التاريخية و/ أو المعالم الأثرية في مدينة إسكي شهير.
1	2	3	4	5	4 قبل أن أذهب إلى الأماكن والمعالم التاريخية الموجودة في مدينة إسكي شهير ، أستكشف خصائصها الثقافية.
1	2	3	4	5	5 بعد زيارة الأماكن والمعالم التاريخية الموجودة في مدينة إسكي شهير ، يكون لدي معلومات كافية عن هذا الأماكن.
1	2	3	4	5	6 أشارك في الأحداث الثقافية و/ أو رحلات في مدينة إسكي شهير.
1	2	3	4	5	7 أعلم أنه من المهم تيسجل التراث الثقافي الموجود في مدينة إسكي شهير على قائمة اليونسكو للتراث العالمي.

الجزء الثاني:

1	البلد	
2	العمر	
3	الجنس	() أنثى () ذكر
4	المستوى التعليمي	() بكالوريوس () ماجستير () دكتوراه
5	الإختصاص الدراسي	() كلية الصيدلة () كلية الفنون الجميلة () كلية الآداب () كلية علوم الاتصال () كلية التربية () كلية التربية الفنية () كلية الحقوق () كلية الطب () كلية إدارة الأعمال () كلية العلوم () كلية الاقتصاد () كلية السياحة () كلية الإلهيات () كلية العمارة () كلية طب الأسنان () كلية الطب البيطري () كلية الهندسة () كلية التكنولوجيا () المدرسة العليا للغات الأجنبية () أخرى،
6	الإختصاص	
7	مقر إقامة عائلتك	() بلدك الأم () تركيا () خارج بلدك: يرجى تحديد.....
8	من كم سنة وأنت مقيم في تركيا؟	
9	هل أنت مرتاح بالعيش في تركيا؟	() نعم () جزئيا () لا
10	في تركيا، هل ذهبت إلى مدن أخرى خارج إسكي شهير؟ إذا كانت الإجابة "نعم" يرجى التحديد	() نعم () لا يرجى تحديد.....
11	إذا كانت إجابتك على السؤال رقم "10" "نعم"، فهل زرت المواقع التاريخية و/ أو المعالم الأثرية في هذه المدن ؟	() نعم () لا
12	ما الذي يتبادر إلى ذهنك عندما يتعلق الأمر بالتراث الثقافي؟ (يمكنك تحديد أكثر من إختيار واحد)	() البيوت التاريخية () الآثار () القصور () التقاليد () التماثيل () الفنون () النقوش () الصور () التحف الأثرية () المباني الحديثة () المباني التاريخية () غير ذلك ،
13	ما هي المصادر التي تستخدمها عند البحث عن التراث الثقافي (يمكنك تحديد أكثر من إختيار واحد)	() الأحداث الثقافية () الرحلات الثقافية () المجالات الثقافية والفنية () المكتبات () المؤتمرات () الأساتذة () دور السينما () المتاحف () الأسرة والأقارب () ألعاب الإنترنت () أدوات الوسائط الاجتماعية (Facebook و Twitter و YouTube وغيرها) () غير ذلك ،
14	هل سمعت من قبل عن التراث الثقافي العالمي الخاص باليونسكو؟	() نعم () لا
15	هل بحثت سابقا في قائمة التراث الثقافي العالمي لليونسكو الخاصة بتركيا؟	() نعم () لا
16	هل يمكنك القول أن مستوى إهتمامك بالتراث الثقافي عالي؟	() نعم () جزئيا () لا
17	ما الذي يمكنك أن تقدمه كإقتراح لجعل التعريف بالتراث الثقافي أكثر فعالية؟	

تمثل العناصر التالية قائمة مواقع التراث الثقافي المادي في تركيا الموجودة على قائمة اليونسكو، ضع علامة وفقا للموقع الذي زرته.

مواقع التراث الثقافي العالمي لمنظمة اليونسكو في تركيا	زرت الموقع	لم أزور الموقع	لم أزور الموقع، لكن لدي معلومات عنه
1 المسجد الكبير ومشفى ديورجي Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)	()	()	()
2 مسجد السلمانية ومحيطها Süleymaniye Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
3 منتزه السلطان أحمد الأثري Sultanahmet Arkeolojik Parkı (İstanbul)	()	()	()
4 مسجد زيرك و محيطه Zeyrek Camii ve Çevresi (İstanbul)	()	()	()
5 أسوار اسطنبول Kara Surları (İstanbul)	()	()	()
6 منتزه جوريم الوطني ومواقع كابادوكيا الصخرية (Göreme Milli Parkı ve Kapadokya)	()	()	()
7 حاتوشا عاصمة الحيثيين Hattuša: Hitit Başkenti (Çorum)	()	()	()
8 جبل نمرود Nemrut Dağ (Adıyaman)	()	()	()
9 هيرابوليس. ينابيع باموكالي Hierapolis-Pamukkale (Denizli)	()	()	()
10 مدينة ليتون التاريخية Xanthos-Letoon (Antalya ve Muğla)	()	()	()
11 مدينة سفرنبلو (Karabük)	()	()	()
12 طروادة Truva veya Troya (Çanakkale)	()	()	()
13 جامع السليمية "جامع السلطان سليم الثاني" ضمن مجمعه بادرنة (Edirne Selimiye Camii)	()	()	()
14 مدينة شاتال هويوك Çatalhöyük (Konya)	()	()	()
15 قرية جومالي كيزيك Cumalıkızık (Bursa)	()	()	()
16 مدينة بيرجامون Pergamon (İzmir)	()	()	()
17 أسوار ديار بكر وحدائق هوسال (Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri)	()	()	()
18 مدينة أفس Efes (İzmir)	()	()	()
19 مدينة أني الأثرية Ani Arkeolojik Alanı (Kars)	()	()	()
20 منطقة أفروديسياس الأثرية Aphrodisias (Aydın)	()	()	()
21 موقع غوبيكلي تبيي Göbekli Tepe (Şanlıurfa)	()	()	()

تمثل العناصر التالية قائمة مواقع التراث الثقافي الغير مادي في تركيا الموجودة على قائمة لليونسكو، ضع علامة في المكان المناسب.

قائمة التراث الثقافي العالمي الغير مادي لمنظمة اليونسكو في تركيا	شاهدت	لم أشاهد	لم أشاهد، لكن لدي معلومات عنه
1 فن المداح (Meddahlık Geleneği)	()	()	()
2 طقوس السماع المولوية (Mevlevi Sema Törenleri)	()	()	()
3 فن "العاشقك" التقليدي فن الشعراء (Âşıklık Geleneği)	()	()	()
4 مسرح خيال الظل التركي (Karagöz)	()	()	()
5 الفن التركي "الإيرو" (Ebru Sanatı)	()	()	()
6 حرفة صناعة الخزف الصيني التقليدية (Geleneksel Çini Sanatı)	()	()	()
7 مهرجان "كركينار" للمصارعة الزبئية (Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali)	()	()	()
8 طقوس السماح (Alevi-Bektaşî Ritüeli Sema)	()	()	()
قائمة التراث الثقافي العالمي الغير مادي لمنظمة اليونسكو في تركيا	إنضممت	لم أنضم	لم أنضم، لكن لدي معلومات عنه
9 النُورُوزُ (Nevruz Bahar Şenliği)	()	()	()
10 إجتماعات الدردشة التقليدية (Geleneksel Sohbet Toplantıları)	()	()	()

11	عيد "هيدرلز" الاحتفال بقدم الربيع (Bahar Bayramı Hıdırellez)	()	()	()
12	تراث "دده قورقود" التراث الأدبي الأسطورية (Dede Korkut-Korkut Ata Mirası)	()	()	()
	قائمة التراث الثقافي العالمي الغير مادي لمنظمة اليونسكو في تركيا	تذوقته	لم أتذوقه	لم أتذوقه، لكن لدي معلومات عنه
13	التقاليد الاحتفالية المحيطة "بالكشيك" (Geleneksel Tören Keşkeği)	()	()	()
14	مهرجان "معجون مسير" (Mesir Macunu Festivali)	()	()	()
15	ثقافة القهوة التركية وتقاليدها (Türk Kahvesi ve Geleneği)	()	()	()
16	ثقافة صنع واقتسام الخبز (İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği)	()	()	()
	الرقيق			

تمثل العناصر التالية التراث الثقافي المادي في مدينة إيسكي شهير ، ضع علامة وفقا للموقع الذي زرته.

الوعي بالتراث الثقافي في مدينة إيسكي شهير	زرت	لم أزور الموقع	لم أزور الموقع، لكن لدي معلومات عنه
1 الموقع التاريخي والحضري والبيوت الخشبية (Odunpazarı Evleri)	()	()	()
2 مسجد ومجمع كورشونلو (Kurşunlu Camii ve Külliyesi)	()	()	()
3 مجمع السيد غازي (Seyyid Battal Gazi Külliyesi ve Türbesi)	()	()	()
4 جامع علاء الدين والمنذنة (Alaaddin Camii ve Minaresi)	()	()	()
5 بيت نصر الدين خوجة (Nasreddin Hoca'nın Evi (Sivrihisar)	()	()	()
6 ضريح يونس أمري (Yunus Emre Turbesi ve Mezarı)	()	()	()
7 المسجد الكبير (Eskişehir Sivrihisar Ulu Camii)	()	()	()
8 ضريح بابا أريان (Üryan Baba Türbesi)	()	()	()
9 وادي فريجيان (Frig vadisi (Yazılıkaya)	()	()	()

تمثل العناصر التالية التراث الثقافي الغير مادي في مدينة إيسكي شهير ، ضع علامة في المكان المناسب.

التراث الثقافي الغير مادي في مدينة إيسكي شهير	شاهدت	لم أشاهد	لم أشاهد، لكن لدي معلومات عنه
1 معالجة المجوهرات الفضية (Gümüş İşlemeciliği)	()	()	()
فن معالجة الحجر الأبيض (Lületaşı İşlemeciliği)	()	()	()
2 فن حفر الخشب (Ahşap İşlemeciliği)	()	()	()
3 فن معالجة الفخار (Çömlek İşlemeciliği)	()	()	()
التراث الثقافي الغير مادي في مدينة إيسكي شهير	تذوقته	لم أتذوقه	لم أتذوقه، لكن لدي معلومات عنه
5 Boza	()	()	()
6 Haşhaşlı	()	()	()
7 Çibörek	()	()	()
8 Met Helvası	()	()	()
9 Balaban köfte	()	()	()

شكرا لمشاركاتكم ومساهماتكم

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Hanane MOKRANE
Yabancı Dil : Fransızca, İngilizce, Arapça, Türkçe
Doğum Yeri ve Yılı : Cezayir/1990
E-posta : mokranehanane06@gmail.com

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2013, Hadj Lakhdar Üniversitesi/Cezayir, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü

Yayınları ve Bilimsel Faaliyetleri:

- Halaç, H. H., Mokrane, H., & Turan, S. TÖMER Öğrencilerinin Kültürel Miras ve Koruma Farkındalığı; Eskişehir Anadolu Üniversitesi Örnekleme. Journal of Awareness, 4(2), 185-204.